

ИДИ САИДИ ФИТР МУБОРАК, ҲАМДИЁРОНИ АЗИЗ!

ТАХТИ ҚУБОД

СОЗАНДАГИЮ БУНЁДКОРӢ
ҲАДАФИ МОСТ!

Рӯзнома аз моҳи майи соли 1932
нашр мешавад.
Душанбе, 10 июни соли 2019,
№22-24 (8330)

Нашрияи мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияи Қубодиён

«Худовандо, баракат деҳ барои мо дар Рачаб
ва Шаъбон ва бирасон моро ба Рамазон»

Паёми табрикии раиси ноҳия Файзуллозода Зафар Хайрулло ба муносибати Иди Саиди Фитр

Ҳамватанони азият!
Имрӯзо дар тамоми гӯшаю канои давлатҳои мусулмоннишин, аз он ҷумла дар ҷумҳурии соҳибистиклоламон мувофиқи ҳисоби тақвимӣ иди моҳи шарифи Рамазон ҷашн гирифта мешавад. Чун аъана имрӯз мусулмонони ноҳияи мо низ дар ҳамаи масҷидҳои ҷомеа баҳри адои салоти иди саиди Фитр ҷамъ омадаанд.
Ба ин муносибат тамоми сокинони ноҳияро табрику таҳният гуфта, ба хонадони ҳар яки шумо файзу баракат, тинҷиву осудагӣ ва дар қору фаъолиятон барору қомеъи орзумандам.
Дар табрикоти имсолаи Роҳбари давлат ба муносибати фарорасии моҳи шарифи Рамазон ҷунин таъкид гардидааст: «Расули Худо фармудаанд»: «Ҳамон кас ба ман имон наовардааст, ки бо шиками сер меҳобад ҳамсояш гурусна аст ва ӯ аз гуруснагии вай хабар дорад. Фаромӯш набояд кард, ки бо як рӯзи ид дунё ба охир намерасад. Мову шумо бояд фикри фардои зиндагиву рӯзгори оилаи худ, андешаи таъмини фарзандон ва таълиму тарбияи дурусти онҳоро низ кунем».
Қобили зикр аст, ки моҳи Рамазон, яъне моҳи парҳезу тақво ва покзағию фурутанӣ фурсати муносибе буд, то мардуми мусулмони мо онро барои паймудани роҳи маърифати маънаӣ истифода намоянд.
Умедворам, ки ҳар яки мо аз мафҳумҳои баланд ва инсонсози ин моҳ, аз ҷумла сабру таҳаммул, раҳму шафқат ва дигар амалҳои хайр сабақи хубе омӯхта бошем.
Имрӯз аз баракати истиқлолияти давлатӣ мардуми кишварамон дар баробари дигар ҳуқуқу озодиҳои аз озодии вичдон ва эътиқоди динӣ низ пурра баҳравар мебошанд.
Ногофта намонад, ки мусулмонони кишвари мо пайравони ақидаву эътиқоди динии муътадил буда, ислом барои онҳо нишонаи имондорӣ, воситаи ғайи гардонидани ҷаҳони маънаӣ, тарбияи ахлоқи ҳамида ва қонеъ гардонидани ниёзҳои рӯҳонӣ мебошад.
Мазҳаби ҳанафӣ дар таърихи тамаддун ва фарҳанги исломӣ, дар ҳифзу инкишофи фарҳанги миллий ва ҳаёти маънавии халқҳои мусулмон, аз ҷумла мо-тоҷикон нақши басо муассир гузоштааст.
Махсусан имрӯз, ки шинохти мероси исломии мо дар заминаи ғиромидошти таълимоти Имоми Аъзам сурат мегирад, афқору андешаи ин бузургмарди таърих ба раванди ҳудӯғиву худшиносии миллии халқамон вусъати тоза мебахшад.
Вобаста ба ин, хотирнишон месозам, ки яке аз

амалҳои неке, ки барои истиқболи шоистаи иди саиди Фитр дар миёни мардуми мо ҳукми аъана пайдо кардааст, хайру садақа қардан ба эътиқомандон мебошад.
Ҳар як фарди огоҳу бедордил ва бо нангу номус дар айёми ид ва ҳамеша бо дарназардошти суннатҳои неки аҷдодӣ ва дар асоси фармудаҳои дини ислом барои ҳифзи дастовардҳои истиқлолият, таҳкими сулҳу субот, густариши ваҳдати ҳамдигарфаҳмӣ, ободиву оромии Ватани озодамон ва осудагии ҳар хонаводаи тоҷик кӯшиш менамояд.
Ҳар фарди мусулмони мамлакат бояд дар доираи имкон ба шукронаи неъматҳои атокардаи Ҳудованд, аз ҷумла зиндагии орому осудае, ки имрӯз насиби сокинони кишвари соҳибистиклоламон гардидааст, доим барои анҷом додани амалҳои солеҳу шоиста талош намояд.
Масалан, ҳар як инсонӣ савобҷу метавонад дар арафаи иди саиди Фитр ва дар рӯзи ид то адои намоз хайри худро ба бародарону хоҳарон ва ҳешу таборони наздики ниёзманд, ҳамсояҳо, ятимону маъҷубон, бепарастарон ва муҳтоҷон расонида, соҳиби савобу самараи дучанд гардад.
Зеро тибқи фармудаҳои Қуръони маҷид ва пайғамбари ислом маҳз ҷунин шахсон ба қабули хайру садақа ҳақ доранд.
Ба ин хотир Пешвои миллат, Президенти мамлакат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон соли гузашта дар вохӯри бо аҳли ҷомеаи кишвар, ки ба муносибати фарорасии моҳи шарифи Рамазон баргузор гардид, аҳли ҷомеаи кишварро даъват намуданд, ки дар ин моҳи муборак амали хайру саховати худро баҳри дастгирии табақаи ниёзманди кишвар ва барои ободиву созандагӣ ва бунёдкорӣ равона созанд.
Мардум дар рӯзи ин иди муборак ба анҷоми амалҳои хайр даст мезананд, аз ҷумла ба аёдати беморону азодорон мераванд, дар ҳаққи гузаштагон дуои хайр мекунанд ва ба ҳешу наздикон саломативу хонаободӣ, бахту саодат ва ба ҷомеаву давлати худ суботу оромӣ орзу мекунанд.
Бинобар ин моро зарур аст, ки аз исрофкориву изофакорӣ ва сарфу харҷҳои беҳуда худдорӣ намуда, ону суннатҳои неки воқеии ин идро ба ҷо оварда, бо дастархони табиӣ ва чеҳраҳои бозу дили гарм ин идро пешвоз гирем.
Бо тӯфайли истиқлолияти давлатӣ ва сиёсати пешгирифтаи Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллий – Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон имрӯз шароити мусоид барои иҷрои маросимҳои динӣ ба тамоми сокинони кишвар фароҳам оварда шуда, айни замон дар ноҳия 75 адад масҷидҳои панҷвақта ва панҷ адад масҷидҳои ҷомеа озодона дар доираи қонунҳои амалкунанда фаъолият намуда, сокинон дар онҳо фаризаҳои динии худро ба ҷо меоранд.
Аз ин рӯ, ҳар яки мо ҳамчун пайравони дини поқ мубини ислом, бояд дар ин рӯзи саид бо андешаву ниёти неки барои Ватани маҳбубамон – Тоҷикистон сулҳу субот, амниятро ободӣ, рушди устувор ва барои мардуми он хушҳолӣву хушбахтӣ ва зиндагии орому осударо сидқан орзу намоем.
Бо ҳамина ниҳатҳои неки бори дигар тамоми мардуми ноҳияи Қубодиёнро ба муносибати фаро расидани иди саиди Фитр табрик гуфта, ба ҳурду бузургии ноҳия тандурустиву хушбахтӣ, ризку рӯзии фаровон, имони қомил ва ободиву рушди Ватани азиямонро орзу менамоям.

“Тахти Қубод”

НИЁЗМАНДОН ТАНҲО НЕСТАНД

Дастгирии оилҳои ниёзманд, маъҷубону бепарастарон дар меҳвари таваҷҷуҳи Асосгузори сулҳу Ваҳдат – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон қарор гирифта, дар ноҳия аз тарафи мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия дар ин самт тадбирҳои сутманд амалӣ мегарданд.
Дар даҳаи охири моҳи шарифи Рамазон бо ташаббуси шӯъбаи хизматрасонии иҷтимоӣ дар хона бо ҷалби соҳибкорони ҷимматбаланд, имомхатибони масҷидҳои ҷомеа ба 66 оилаи дар қайди шӯъбаи мазкур буда ба маблағи 150 сомонӣ дар маҷмӯъ 9900 сомонӣ кумаки молиявӣ расонда шуд.
Фитри рӯза як навъ хайрест, ки хонаводаҳои рӯздор ба сари ҳар нафар узви хонавода онро бояд бипардозанд. Мувофиқи таълимоти дини Ислом, бояд мардум фитри рӯзаи худро ба шахсони фақир ва мискин бидиҳанд. Аз ҳисоби садақаи Фитр дар ноҳия 506860 сомонӣ ҷамъоварӣ ва ба табақаи ниёзманд тақсим карда шуд.
Аз ин маблағҳо ба суратҳисоби шахсии 32 нафар ятимони кул 100 сомонӣ гузаронида шуд. Ҳамзамон дар арафаи идайн 5 сар чорвои майда ба оилаҳои ниёзмандон тақдим гардид. Расонидани кӯмак ба табақаҳои ниёзманд аз ҳисоби садақаи Фитр идома дорад.
Маврид ба зикр аст, соҳибкорони ба оро нумуси деҳаи Шоғара ба 500 оилаҳои сокинони деҳаи мазкур ба миқдори 1халта орд ва 5 литр раған кӯмаки яқвақтаина расонданд.

ДОВТАЛАБОНИ СТЕПЕНДИЯИ ПРЕЗИДЕНТӢ

Даври дуҷуми озмуни довталабони степендияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон миёни хонандагони мактабҳои таҳсилоти умумӣ, ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ барои соли таҳсили 2019-2020 дар ноҳияи Қубодиён санаи 30 майи соли равон дар МТМУ №2 баргузор шуд.
Дар озмун 20 нафар хонандагони фаъоли муассисаҳои таълимии ноҳия ширкат варзиданд. Комиссияи ҳуҷҷатҳои пешниҳоднамудаи довталабонро омӯхта дар баробари ин дониши шифоҳии хонандагонро санҷиданд. Номзиди

8-нафар довталабони лаёқатманд: Зарипов Парвиз хонандаи синфи 10-и муассисаи хусусии таълимии «Барфигул», Фаршатамоҳи Тоҳирӣ ва Назаров Маҳмадмомин донишҷӯёни курси 1-уми Коллеҷи омӯзгорӣ, Тоҳирова Муслима ва Ҷумаев Собирҷон хонандагони синфи 9-и МТМУ-и №48, Соҳибова Лайло хонандаи синфи 9-и МТМУ-и №1, Мамадиев Анвар хонандаи синфи 10-и Гимназияи давлатии рақами 1- интиҳоб ва рӯйхати онҳо ба Қумитаи қор бо ҷавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод гардид.

1 ИЮН-РӢЗИ БАЙНАЛМИЛАЛИИ МУҲОФИЗАТИ КӢДАКОН

ТАНТАНАҲОИ «ҲАФТАИ КӢДАКОН»

Тибқи қарори раиси ноҳия аз 10 майи соли ҷори бахшида ба Рӯзи байналмилалӣ муҳофизати кӯдакон аз 24 то 31 май дар ҳудуди ноҳия тахти унвони «Ҳафтаи кӯдакон» ҷорабиниҳои фарҳангӣ варзишӣ ва фароғатӣ баргузор гардид.

1 июни соли равон то оғози ҷорабиниҳои бахшида ба Рӯзи байналмилалӣ муҳофизати кӯдакон дар гулгашти муҷассамаи Носири Хусрав тарбиятгирандагони кӯдакистонҳо ва муҳассилини мактабҳои ноҳия бо як рӯҳияи идона рақсу сурудҳои намуданд. Сипас дар бинои қасри фарҳанги ноҳия бо иштироки роҳбарону корман-

дони ташкилоту муассисаҳо ҷорабиниҳои хотирмоне доир шуд.
Муовини раиси ноҳия Тоҷинисо Шарипова сароғоз ба суҳан баромада, изҳор дошт, ки кӯдакон ояндаи миллат ва ҷомеа ба шумор меравад. Сониян, бо суҳани табрикии хеш идома намуд:
Фарзандони азияту меҳрубон!
Рӯзи байналмилалӣ муҳофизати

1 ИЮН-РӢЗИ БАЙНАЛМИЛАЛИИ МУҲОФИЗАТИ КӢДАКОН

ТАНТАНАҲОИ «ҲАФТАИ КӢДАКОН»

кӯдакон ҳарсол санаи 1-уми июн бо тантана таҷлил карда мешавад. Ин иқдом соли 1949 дар шаҳри Париж дар иҷлосияи Шӯрои Федератсияи демократии байналхалқии закон, тибқи қарори Конгресси дуҷуми он поягузорӣ шуда буд. Ҳадафи он сафарбаркунии афкори ҷамъиятии ҷаҳон ба муҳофизати бачагон аз хатари ҷанг, таваҷҷӯҳ ба ниғаҳдории тандурустӣ ва тарбияи таълими онҳо буд.

Дар кишвари шукуфону соҳибистиклоли мо кӯдакон ҳамчун ояндаи Тоҷикистони азиз ба ғамхорию парасторӣ ва таваҷҷӯҳи ҳосса фаро гирифта шудаанд. Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон таваҷҷӯҳ ба тақдири кӯдакон, тарбияи онҳо, фароҳам овардани кулли имконоти моддию маънавиро вазифаҳои асосии давлат, аҳли ҷомеа ва волидайн таъкид мекунанд.

Аз ғурсати муносиб истифода бурда ҷамаи Шумо ва дар симои Шумо тамоми кӯдакони ноҳия инчунин ҷамаи кӯдаконеро, ки бо сабаби маҳдудияти ҷисмонӣ дар тантананоҳи идона иштирок надоранд, ба муносибати «Иди кӯдакон» табрику таҳният менамоем.

Кӯдакон ҷароғи равшани ҳар хонадон мебошанд. Дунёи рангини кӯдакӣ ҳар як моро водор месозад, ки барои таъмини осоиштагии онҳо, фароҳам овардани шароити мусоид барои инкишоф ва таълиму тарбияи кӯдакон аз имкониятҳои мавҷуда самаранок истифода бурда, тадбирҳои зарурӣ амалӣ намоем.

Оила аввалин мактаби тарбияи кӯдакон буда, падару модар барои ояндаи неки фарзандон масъулияти ҷиддӣ доранд. Бо вучуди он Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қабули Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд»-ро зарур шуморид, ки иҷрои ин санад дар самти баланд бардоштани масъулияти сарварони оила асоси воқеӣ дорад.

Бояд қайд намуд, ки фаъолияти нобилиғон доимо таҳти назорат қарор дорад. Дар ин синну сол онҳо дарки ояндаи хешро дуруст тасаввур карда наметавонанд. Аз ин лиҳоз масъулони мақомотҳои дахлдори ноҳия аз ҷумла Комиссияи ҳифзи ҳуқуқи кӯдаки мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия, шӯъбаи маориф, Хадамоти кор бо нобилиғони шӯъбаи Вазорати корҳои дохилӣ дар ноҳияро зарураст, ки дар ҳамбастагӣ корҳои пешгирии ва фаҳмондадиҳиро дар байни насли наврас пурзӯр намоянд.

Дар баробари ин масъулони соҳаи маориф вазифадор карда мешаванд, ки ҷиҳати донишомӯзӣ ба хонандагон ва ҷалби онҳо ба таҳсили мактабҳои олиӣ касбӣ устуворона меҳнат кунанд. Зеро пас аз гузаштани айёми наврасӣ ва расидан ба куллаҳои мурод инсон баҳои устодонро ба неки арзёбӣ ҳоҳад кард.

Тавре ки ба ҷамагон маълум аст, дар ноҳия 32 нафар ятимони кулл ба қайд гирифта шуда, ҳар як роҳбари ташкилоту муассиса барои то ба камолот расидани онҳо ҷиҳати расонидани кумакҳои моддию маънави

вобаста карда шудаанд. Фаъолияти ятимони кулл таҳти назорати мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия қарор дорад.

Бояд зикр намуд, ки имрӯз дар ноҳия 4 адад муассисаи томактабӣ фаъолият доранд, ки дар онҳо ҷамагӣ 460 нафар кӯдакон ба тарбия фаро гирифта шудаанд. Вале ин теъдод барои ҳадди ақал 30 дарсад фарогирифтани кӯдакон ба тарбия дар боғча нокифоя буда, аксарияти кӯдакони ноҳия аз таълиму тарбия дар боғчаҳо дур мондаанд. Ҳарчанд тибқи нақшаи чорабиниҳои мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия оид ба ободонӣ ва омодагӣ ба таҷлили ҷашни 30-солагии Истиқлолияти давлатии кишвар сохтмони як адад муассисаи томактабии хусусӣ пешбинӣ гардаст, вале ин нишондод низ кам мебошад.

Бинобар ин, масъулонро зарураст, ки дар асоси Барномаи давлатии рушди муассисаҳои томактабӣ ва миёнаи хусусӣ фаъолиятро пурзӯр намуда, барои ҷалби сокинон ҷиҳати бунёди муассисаҳои томактабии хусусӣ чораандешӣ намоянд.

Аз таҳлилҳо бармеояд, ки сатҳи дониши хонандагон ҳанӯз ба талаботи замон ҷавобгӯ нест. Ҳол он ки бо мақсади дастгирии омӯзгорон солҳои охир аз ҷониби давлату ҳукумат тадбирҳои зарурӣ амалӣ гардиданд. Бо вучуди ин бемасъулияти баъзе маорифчиёни ноҳия моро водор месозад, ки дар ин самт чораҳои таъхирнопазир андешем. Тавре ки дар боло қайд намудам устодон баъди гузаштани солҳо баҳои худро сазовор мегарданд, ки барои ин бояд аз имрӯз асос гузоранд.

Масъалаи дигаре ки меҳодам ба маълумоти Шумо расонам ин ба таълим фаро гирифтани кӯдакони бо маҳдудияти ҷисмонӣ (маъҷубон) мебошад. Кӯдакони маъҷуб низ дар баробари кӯдакони солим ҳуқуқ ба таълим ва дигар имтиёзҳо доранд ва онҳое, ки лаёқати зеҳнӣ ва ҷисмонӣ доранд, бояд ба пуррагӣ ба таҳсили мактаб фаро гирифта шаванд.

Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон барои таъмини ҷамаҷонибаи шароити таълиму тарбияи насли наврас диққати махсус дода, пеш аз ҷама барои тақвияти соҳаи маориф ғамхории беандоза зоҳир менамоянд.

Тоҷинисо Шарипова зимни суҳанронияш таъкид дошт, ки бояд насли наврасу ҷавон ҷавобан ба ин ғамхориҳои Сарвари давлат ҷамаҷониба кӯшиш намуда, барои баланд бардоштани савияи дониш, сайқал додани маҳорат ва истеъдоди худ камар баста, барои ободӣ ва осоиштагии диёри хеш саҳмгузори намоянд.

Дар фарҷоми чорабиниҳо ғолибони озмунҳои ихтироъкорӣ беҳтарин, дастони моҳир, рассоми беҳтарин, сарояндаи беҳтарин ва ровии беҳтарин, тибқи нақшаи чорабиниҳо дар байни наврасон ва кӯдакон дар доираи «Ҳафтаи кӯдакон» доир гардида буд, сипоснома, тухфаҳои хотиравӣ ва мукофотҳои пулӣ супорида шуд.

Барномаи ҷунарии санъаткорони қасри фарҳанг идомабахши ҷорбинии «Ҳафтаи кӯдакон» буд.

Адолат, “Тахти Кубод”

Рӯзи байналмилалии ҳифзи кӯдакон на танҳо рӯзи таърихӣ, балки айёми ба ҷомеа ёдовар шудан аз зарурати риоя ва эҳтироми ҳуқуқи кӯдак ва фароҳам овардани шароит барои ташаккули ҷомеаи инсонпарвару адолатпарвар аст. Аз ин лиҳоз, ин рӯз иди калонсолон низ мебошад. Зеро кӯдакон ниёз ба ғамхории доимӣ доранд ва калонсолон дар таъмини ниёзу эҳтиёҷоти онҳо масъуланд. Дар оғози асри XX сафири Чин дар Иёлоти Муттаҳидаи Амрико қарор дод, ки 1 июн кӯдакони ятимро ҷамъ оварда, барояшон ид барпо намояд. Илова бар ин, дар ин рӯз, аниқтараш, 1 июни соли 1949 дар шаҳри Женеваи Швейтсария бахшида ба мушкilotи насли наврас конфронси байналмилалӣ баргузор шуд.

АЗ ТАҲСИЛ ДУР МОНДАНИ КӢДАК ОЯНДАИ ЁРО ЗЕРИ СУОЛ МЕБАРАД

Соли 1949 намоёндагони Конгресси байналмилалии закон, ки дар шаҳри Париж доир шуд, даъват ба амал оварданд, ки барои сулҳ мубориза баранд, зеро танҳо сулҳ метавонад ҳаёти хушбахтонаи кӯдаконро муҳайё созад. Ҳамин тавр, аз 1 июни соли 1950 ҳар сол Рӯзи байналмилалии ҳифзи кӯдакон ҷашн гирифта мешавад.

Соли 1959 аз ҷониби Созмони Милали Муттаҳид «Изҳороти ҳуқуқи кӯдак» қабул ва аз ҷониби аксар кишварҳои дунё эътироф гардид. Ҷиҳати тавсиф бахшидани ин раванд соли 1979 Комиссияи Созмони Милали Муттаҳид оид ба ҳуқуқи башар ба таҳияи лоиҳаи Созишномаи ҳуқуқи кӯдак шурӯъ намуд. Ба ин кор ҳуқуқшиносон, ходимони дин, омӯзгорон, руҳшиносон, ҷомеашиносон, табибон аз кишварҳои гуногуни дунё ҷалб гардида, 20 ноябри соли 1989 он тасдиқ шуд.

26 январи соли 1990 созишнома барои имзо пешниҳод гардида, 61 давлати дунё онро имзо карданд. Лозим ба ёдоварист, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон низ соли 1993 ин созишномаро эътироф намуд.

Дар заминаи ибтиқори зикршуда беш аз 60 сол аст, ки ҷомеаи байналмилалӣ барои ҳифзи ҳуқуку озодии кӯдакон ва таъмини зиндагии арзандаи онҳо ҷаҳду талош дорад. Созмони байналмилалии ЮНИСЕФ муайян кардааст, ки соли 2018 ва панҷ моҳи

соли 2019 ҳалокати кӯдакон афзоиш ёфта, муҳоҷирату паноҳҷӯи онҳоро таҳдид мекунанд.

Созмонҳои хайриявии

байналмилалӣ кӯдакони муҳоҷиру паноҳҷӯ ва беҳуқуқи дунёро бо номи «насли гумному фаромӯшшудаи таърих» муарифӣ менамоянд. Бахусус, кӯдаконе, ки имрӯз хаймашин, дарбадар ва бетавонанд. Ба андешаи коршиносони Ташкилоти умумиҷаҳонии тандурустӣ, як ҳафта кӯдак аз таҳсил, ояндаи ёро бахатар рӯ ба рӯ месозад. Тавре аз матолиби расонаҳо бармеояд, ҳоло ҷазорон кӯдаки Сурия, Ироқ, Либия, Сомали, Яман, Нигерия, Чад, Мянмар ва Ҷумҳурии Исломии Афғанистан ба мушкил мувҷеҳ мебошанд. Аз рӯи маълумоти ЮНИСЕФ, танҳо дар қораи Африқо беш аз 168 миллион кӯдак дар корхонаҳо машғули кори вазнинанд.

Дар Афғонистон 2,5 миллион кӯдак барои рӯзгузаронӣ дар корхонаҳои истеҳсоли ангишт, сурма, маъдантозакуни, таъмири мошин, истеҳсоли хишт ва ғайра кор мекунанд. Солҳои охир ҳазорон кӯдаки ин кишвари ҷангзада аз ҷониби гурӯҳҳои ҷудоихоҳу даҳшатафкан зери назорат қарор гирифта, ба амалҳои террористӣ, кишти маводи муҳаддир ва қочоқи аслиҳа ҷалб гардидаанд.

Боиси сарфарозӣ аст, ки миллати куҳанбунёд ва соҳибтамаддунамон дар ҷодаи таълим ва тарбияи кӯдакон таҷрибаи ғани гузаштагонро ҳифз кардааст. Эътироф ва арҷгузорӣ бояд кард, ки дар заминаи сиёсати хирадмандона ва бунёдкоронаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон барои кӯдакони мамлакат

шароити созгор фароҳам аст.

Қиёси вазъ нишон медиҳад, ки амну осоиш яке аз дастовардҳои асосӣ дар самти ояндасозии онҳо махсуб мегардад. Бо мақсади тавсея ва тақвият бахшидани ин раванд қонунҳои марбут ба ҳуқуку озодиҳои кӯдакон, наврасону ҷавонон амал мекунанд. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳифзи уқуқҳои кӯдак» нисбат ба падару модароне, ки ба тарбияи кӯдакон бемасъулиятӣ зоҳир наҷмуда, ноодилон рафтор менамуданд, муҷозот муқаррар кардааст. Тибқи омили расмӣ, ҳоло 35 дарсад аҳолии кишварро кӯдакон ташкил менамоянд.

Сол аз сол зиёд шудани боғчаҳои бачагона, муассисаҳои таълимию мактабҳои таҳсилоти миёнаву литсейҳо, гимназияҳо, майдончаҳои варзишӣ, тарғибу ташвиқи кӯдакони кишвар баҳри иштирок дар мусобиқаҳои дохиливу байналмилалӣ, тайёр кардани варзишгарони хурдсол дастовардҳои муҳим дар солҳои соҳибистиклолӣ ба шумор меравад.

Вазъи ҷаҳони муосир тақозо менамояд, ки падару модарон ва омӯзгорон дар сарнавишти кӯдакон ба ҳеҷ ваҷҳ набояд бетараф бошанд. Дар Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд» низ ин нуқта таъкид гардидааст. Зарур аст, ки барои ба воя расонидани кӯдакон ҳамчун вориҳои арзанда яқҷоя талош намоем.

Таҳияи Муҳаммад ЗОКИР,
«Садои мардум»

Таълими технологияи иттилоотӣ - масъалаи аввалиндараҷа

Яке аз масъалаҳои муҳиме, ки имрӯзҳо мавриди таваҷҷӯҳ ва мадди назари ҳукумати кишварамон қарор дорад, ин омӯзиши технологияи иттилоотӣ - коммуникатсионӣ ва амалан татбиқ кардани он дар ҷама соҳаҳои ҷамъият мебошад. Зеро суръати баланди нағзониҳои техникӣ ва ҷаҳонишавии он тақозо мекунанд, ки дилхоҳ соҳа агар ҳамқадами замон набояд ба пешравии ноил намегардад. Вобаста ба ин Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз санаи 29 сентябри соли 2017 тахти № 443 дар бораи "Барномаи давлатии амалӣ намудани технологияҳои иттилоотӣ - коммуникатсионӣ дар муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2018 - 2022" қабул карда шудааст, ки он дар сар то сари кишвар дар муҳлати муқараршуда бояд амалӣ гардад. Дар асоси ин мо кормандони нашрияи ноҳиявии "Тахти Кубод" барои шинос шудан ба рафти иҷрои Барномаи мазкур озими муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии № 47 гардидем. Муассисаи мазкур дар деҳаи Пакала ҷойгир буда дар он 997 нафар хонанда ба таҳсил фаро гирифта шудаанд, ки ба онҳо 56 нафар омӯзгорон аз фанҳои гуногун таълим медиҳанд. Омӯзгори ҷавон Мусофинов Ҳасанҷон Нуралиевич тайи 8 сол аст, ки дар ин муассиса аз фанҳои технологияи иттилоотӣ ба шогирдон дарс меғӯяд. Номбурда маълумоташ оӣ буда, Донишгоҳи Технологияи Тоҷикистонро соли 2010 хатм кардааст ва айни ҳол дар курси 3 - юми Донишгоҳи Омӯзгории ба номи С. Айнии шаҳри Душанбе дар факултаи математика - информатика ғоибона таҳсил карда истодааст. Бояд зикр намуд, ки муассиса дорои синфхонаи компютерӣ буда он бо 23 компютер ва тахтаи электронӣ муҷаҳҳаз аст. Ҷамаи дарсҳо тибқи барномаи таълимӣ дар синфхонаи компютерӣ гузаронида мешаванд. Хонандагон ба омӯзиши фанҳои техноогияи иттилоотӣ шавку рағбати зиёд дошта, кӯшиш мекунанд, ки онро ҳарчи бештару беҳтар аз худ намоянд. Натиҷаи фаъолияти хуби омӯзгор Мусофинов Ҳ. ва кӯшишу ғайрати хонандагон буд, ки шогирдони ин муассиса дар озмунҳои ноҳиявӣ ва вилоятӣ иштирок карда сазовори ҷойҳои намоён

гаштанд. Аз ҷумла, хонандаи синфи 11 Мусофинов Саҳобиддин дар озмуни "Барномасозии беҳтарин" дар сатҳи вилоят ҷойи 3 - юм, Давлатов Маъдӣ ва Давлатов Ҷунайдулло дар сатҳи ноҳия ҷойи 1 - ум, инчунин Зардаков Ҳайбулло ва Давлатов Ҳичрон ҷойҳои намоёнро сазовор шуданд. Лозим ба ёдоварист, ки хатмкардагони ин муассиса Раҳмонов Суннатullo ва Ҳоҷаев Начибullo айни замон дар донишгоҳҳои бонуфузи кишвар дар соҳаи информатика таҳсил карда истодаанд.

Дар фарҷоми суҳан яке аз пандҳои файласуфи машҳури ҷаҳон - Афлотунро меҳодам ёдрас шавем, ки фармудааст: " Ҷомеае, ки дар он пизишк (духтур) аз ҷама бештар муҳтарам бошад, мардуми он ҷомеа беморанд. Ва ҷомеае, ки дар он муаллим аз ҷама арзишмандтар бошад, мардумаш бофарҳанганд." Пас ҷамагонро мебошад, ки ба қадри меҳнату машаққати муаллимон-омӯзгорон расем, онҳоро дар ҷама ҳолат дастгирӣ кунем, то ки бунёдгари як ҷомеаи воқеан ҳам фарҳангӣ ва ҳоли аз ҷаҳолату гумроҳӣ бошем.

Маҳмудҷони АБДУЛАҲАД
"Тахти Кубод"

5 ИЮН- Рӯзи Байналмилалии Ҷиғзи Муҳити Зист

Инсон хизматгори табиат аст ва ҷузъи ҷудонашавандаи он ба шумор рафта, аз рӯзи аввали ба олам омаданаи ҷама неъматҳои он (об, замин, ҳаво, растанию наботот, ҳайвонот) бархурдор мешавад ва аз ҷиҳати ҷисмонӣ рушд меёбад.

Бояд ба атрофӣ хотиррасон кунем, ки табиатро ҷиғз кунанд, неъматҳои табииро оқилона истифода баранд. Ҷамаи кореро, ки инсон оғоз мекунад, агар онро дар мувофиқа бо табиат анҷом диҳад, бешубҳа, ба комёбиҳои ноил мегардад. Инсон вазифадор аст, ки бо истифода аз инъомҳои табиат на танҳо аз лиҳози ҷисмонӣ, балки аз ҷиҳати маънавий низ худро тақмил диҳад, ба камолоти маънавий бирасад ва инсонии маърифатманде шавад. Дар баробари ин, аз илму дониши хеш ба дигарон низ омӯзонад. Танҳо инсонӣ фарҳеҷтаву донишманд метавонад ба дигаре дарси илму маърифат диҳад. Бинобар ин, ҳар касе, ки ба дигар аъзои ҷомеа каломӣ бадеъ, лафзи гуворо, ахлоқи ҳамида, биниши тоза меомӯзонад, пеш аз он ки ба олами маънавии фарде нохун за-

ҶИҶЗИ ТАБИАТ ШАРТИ МУҶИМИ РУШДИ ОЯНДАИ КИШВАР

над, бояд пеш аз ҷама, ба ботини худ бингарад, ки дар ин олами беканор чиро мебинаду чиро ҳиссу дарк мекунад ва чиро метавонад ба атрофӣ омӯзонад? Яке аз сабақҳои асосие, ки мо бояд ба инсонҳои сайёра бидиҳем, ин аст, ки рафтору амалҳои мо, кору зиндагии мо - одамон бояд бархилофи қонунҳои табиат набоянд.

Моро зарур аст, ки ба раванди инкишофи табиат ҳалал нарасонем. Агар инсон дар қарағи қори табиат зиёд даҳлат намояд, оқибатҳои фӯҷибор дорад, табиати саркаш ба ҳуруш меояд, ҷамаро зеру забар мекунад. Бешубҳа, имрӯзҳо сайёраи моро бухрони экологӣ фаро гирифтааст, ки ҷамаи ин натиҷаи даҳлатҳои ғайриоқилонаи инсон ба раванди қори табиат мебошад.

Воқеаву ҳодисаҳои нохуши табиате, ки солҳои охир дар саросари олам рух медиҳанд, далели гуфтаҳои боло мебошанд. Боронҳои бардавому офатзо, ки дар натиҷа ба сели азиме мубаддал мегарданд, қори инсонҳоро

мерабоянд, хонаву ҳавлиҳо, киштзору мазрааҳои пурҳосили мардумро шуста мебаранд ва ба кишварҳои рӯи олам зарари иқтисодии фаровон мерасонанд.

Ин гуна ҳодисаҳо дар тамоми олам мушоҳида мешавад. Мутаассифона, фаъолияти аксари ашхос зидди қонунҳои табиат сурат мегирад.

Ҳоло ҳам ки дер нашудааст, моро зарур аст, ки сари ин масъалаҳо фикр кунем. Биандешем, ки барои кишвари худ ва ҷиғзи табиати он чи коре анҷом дода метавонем, зеро оянда дар ин сарзамин фарзандонам зиндагӣ хоҳанд кард. Моро лозим аст, ки сарватҳои табиатро дуруст истифода намуда, онҳоро ҷиғз намоем ва ба насли оянда табиати аз ҷиҳати экологӣ тозаро мерос гузорем. Бояд ҳар як шахс вазифаи бар дӯш дошташро аз самими дил иҷро намуда, рисолати инсонии хешро бо сарбаландӣ адо кунад.

Ҳар қонуне, ки дар робита ба ҷиғзи табиат ва муҳити зист қабул

мешавад, агар иҷрои он бечунучаро таъмин гардад, табиати мо на танҳо ҷиғз мегардад, балки рушду нумӯ меёбад.

Дар кишварҳои аврупоӣ ба масъалаи ҷиғзи муҳити зист мардум бархурди ҷиддӣ доранд, Қоидаву меъёрҳои қоришударо хурду калон бо масъулияти бузург иҷро намуда, ҳамчунин, ҷиҳати таблиғи фарҳанги экологӣ намоишу аксияҳо доир мекунанд. Маърифати экологии хешро пайваста тақмил дода, аз атрофӣ низ тақозо менамоянд, ки онҳоро ҳатман риоя кунанд. Албатта, дар кишвари мо низ чунин қорабиниҳо доир мегарданд, вале ҳастанд одамон, ки ба масъалаи ҷиғзи муҳити зист безътиноӣ зоҳир менамоянд. Дар мавсими сайру саёҳат ба табиати атроф дағалона муносибат карда, сабзаҳоро поймол, дарахту буттаҳоро мебуранд. Ҳамчунин, пас аз рафтани худ миқдори зиёди партовҳои маиширо боқӣ мегуздоранд. Чунин муносибат, албатта, ба раванди инкишофи

табиат ва муҳити зист таъсири манфӣ мерасонад.

Педагогӣ машҳур Д. Толанд мегӯяд: «Хуршед барои ман - падар, замин - модар, гетӣ - ватан, ҷамаи одамон хешу ақрабоянд». Аз ин рӯ, ҳар яки моро зарур аст, ки ҷиҳати боло бурдани фарҳангу маърифати экологии хеш кӯшиш ба харҷ диҳем ва дар ҷиғзи табиату муҳити зист саҳмгузор бошем.

Муҳаммади АБДУРАҲИМПУР,
сармутахассиси бахши ҷиғзи муҳити зист.

ҒАНҶИ БЕНАЗИРИ ТАБИАТ

Табиат муъҷизаҳои зиёде дорад, аммо миёни онҳо об беназир аст. Бе об ҳаёт дар қураи Замин вуҷуд дошта наметавонад. Раванди ҷиҳонишиви собит месозад, ки дар ояндаи наздик таъминоти аҳоли бо оби тозаи ошомиданӣ боз ҳам мураккабтар мегардаду қимати он меафзояд. Ба ин гуфтаҳо суръати баланди афзоиши аҳоли дар як қатор мамлакатҳои дунё далел шуда метавонад.

Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон моҳияти ин масъаларо хеле амиқ дарк намуда, аз минбари баланди Созмони Милали Муттаҳид аҳамияти фавқуллода бузург доштани истифодаи оқилонаи самарабахши захираҳои обро ба ғӯши оламиён расонданд. Чанде пештар ташаббуси қоруми Тоҷикистон доир ба масъалаҳои об- Даҳсолаи байналмилалии амали «Об барои рушди устувор», солҳои 2018-2028 оғоз гардид, ки барои расидан ба ҳадафҳои рушди устувори марбут ба захираҳои об шароит фароҳам месозад. Зимни яке аз суҳанрониҳои Президенти Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон таъкид доштанд: "Бояд ҷама дарк намояд, ки қимати об аз қимати нафту газ, ангишт ва дигар намуҳои сӯзишворӣ ва манбаъҳои энергетикӣ камтар нест".

Илм собит намудааст, ки 80 фоизи организми инсонро об ташкил медиҳад. Ҳар шахс дар як шабонарӯз аз 1,5 то 2,5 литр об истеъмол мекунад. Манбаъҳои асосии оби ширин дар кишварамон пиряхҳо мебошанд. Аз ин хотир омӯзиш ва истифодаи оқилонаи пиряхҳо ниҳоят зарур аст. Чаро ки солҳои охир аз меъёр зиёд гаштани партовҳои қорхонаҳои саноатӣ ва газҳои гулхонаӣ ба муҳити зист таъсири манфӣ расонда, боиси об шудани пиряхҳои азими қуҳансол гашта истодааст. Инсоният бо амалҳои худ ба табиат таъсир мерасонад, ки он бенатиҷа наметавонад. Дар

гушаҳои қуноғуни олам зуд-зуд рух додани сунами, тундбодҳои шадид, боришоти аз меъёр зиёди барфу борон, жола ва амсоли ин нишонаҳоро аз тағйир ёфтани иқлим. Табиат моро хушдор медиҳад, ки ҳангоми истифодаи захираҳои табиӣ эҳтиёткор бошем бо амали носанҷидаи худ ба муҳити зист таъсири ногувор нарасонем.

Кишвари азизамон-Тоҷикистони биҳиштосо дорои захираҳои бузурги обӣ мебошад. Пиряхҳои қалонтарин, монанди Федченко (77 км), Гум-Гржимайло (36,7 км), Зарафшон (25,0 км), Ракзови (24,2 км) манбаъҳои асосии оби тоза мебошанд. Масоҳати умумии пиряхҳо дар қуҳҳои Осиёи Марказӣ ба 17-18 ҳазор километри мураббаъ баробар аст. Аз ин миқдор 60 фоизаш ба Қумҳурии Тоҷикистон рост меояд ва онҳо, асосан, дар қуҳистони Помир воқеъ гардидаанд. Масоҳати пиряхҳо 8024 километрии мураббаъ буда, тахминан аз 9000 пиряхи хурду калон иборат аст. Қимати бештари дарёҳои Осиёи Марказӣ аз пиряхҳо ғизо мегиранд.

Фаровонии ин неъматӣ бебаҳои табиат, ин ғанҷи Худодод моро водор месозад, ки фарҳанги истифодабарии захираҳои обро бо муносибати некинонаи хеш ба ҷаҳониён нишон диҳем ва дар ин қода бисе сарфакору нуқтадон бошем.

Ҳайтов ШОЗОД, омӯзгор

ИФТИХОРИ МО

Дар Маскав нимпайкараи Шуқурҷон Зухуровро гузоштанд

Дар шаҳри Маскав ба муносибати 240-солагии Доишгоҳи давлатии заминсозии Россия дар як маросими ботантана "Қуй номдорон" ифтихоъ ёфт.

Дар «Қуй номдорон» нимпайкараҳои 12 донишманди профессор ва хатмқунандагони шинохтани Доишгоҳи давлатии заминсозии Россия гузошта шудааст. Миёни 12 донишманди профессор ва хатмқунандагони шинохтани Доишгоҳи давлатии заминсозии Русия нимпайкараи Шуқурҷон Зухуров, раиси Маҷлиси намоишдагони Маҷлиси Олии Қумҳурии Тоҷикистон низ қой гирифтааст.

Ёдрас мешавем, ки Шуқурҷон Зухуров, соли 1976 Академияи идоракунии Россия ва Доишгоҳи давлатии заминсозии шаҳри Маскавро бо ихтисоси муҳандиси заминсоз хатм намудааст.

Барои Тоҷикистон ҷиҳати тайёр кардани мутахассисони баландихтисос Россия яке аз давлатҳои қалидӣ ба ҳисоб меравад. 27 ҳазор доишҷӯи Тоҷикистонӣ дар мактабҳои олиии Россия таҳсил мекунанд. Мутахассисоне, ки доишгоҳҳои Россияро ҷӣ дар замони Шӯравӣ ва ҷӣ дар замони баъд аз пош хурдани- иттиҳоди Шӯравӣ таҳсил кардаанд, дар рушди Тоҷикистон саҳми арзанда гузоштанд. Имрӯз миёни нимпайкараҳои 12 ашхоси бонуфӯзе, ки ин доишгоҳро хатм кардаанд, нимпайкараи Шуқурҷон Зухуров низ гузошта шудааст. Ин барои ҳар як қочуқи тоҷикистони боиси ифтихор аст.

"Спутник"

ДАР ҲОШИЯИ ПАЁМ

Ободии деҳот ба рушди сайёҳӣ тақон мебахшад

Дар Паёми навбатии Пешвои миллат солҳои 2019- 2021 "Солҳои рушди деҳот, сайёҳӣ ва ҳунараҳои мардумӣ" эълон карда шуданд.

Сарвари давлат мақсади асосӣ аз ин пешниҳодро дар амалигардонии талошҳои Ҳукумати мамлакат ба хотири боз ҳам обод кардани Тоҷикистон ва ҳалли масъалаҳои иҷтимоии аҳоли бо роҳи беҳтар намудани инфрасохтор, пеш аз ҷама, дар соҳаҳои маорифу тандурустӣ, таъсиси қойҳои қорӣ, таъмин кардани соқинони деҳот бо оби тозаи ошомиданӣ, бунёду таҷиди роҳҳои маҳаллӣ, рушди инфрасохтори сайёҳӣ ва инкишофи ҳунараҳои мардумӣ, ба талаботи муосир мутобиқ сохтани сатҳи хизматрасонӣ ва баланд бардоштани некуаҳволии мардум дар ҳар як деҳаву маҳалли аҳолинишин арзёбӣ намуданд.

Дар ин рост, дар Паём аз аҳли нишаст даъват ба амал оварда шуд, ки давоми се сол барои амалисозии ҳадафҳои мазкур бояд сидқан фаъолият намоянд.

«Ҳукумати мамлакатро зарур аст, ки барои расидан ба мақсади зикршуда дар самти мазкур ва ҳамзамон бо ин, ҷиҳати муаррифии мавзеҳои нодири сайёҳӣ, ҷиғз, инкишоф ва истифодаи оқилонаи захираҳои табиӣ, ҳайвоноту наботот ва мероси таърихиву фарҳангӣ, фароҳам овардани шароит барои сайёҳии экологӣ, табобатӣ, варзи-

шию шикор ва қуҳнавардӣ тадбирҳои иловагӣ андешад", - изҳор доштанд Пешвои миллат дар ин Паём.

Ҳамчунин, зимни ироаи ин Паёми Сардори давлат, таъкид гардид, ки "расиони вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо барои вусът бахшидан ба қорҳои ободониву бунёдқорӣ, рушди инфрасохтори деҳот, сайёҳӣ ва ҳунараҳои мардумӣ ва бо ин мақсад қалб намулдани сармояи ватаниву қоричӣ масъулияти бевосита дошта, бо қойи қорӣ таъмин кардан ва соҳиби қасбу ҳунар гардонидани мардум низ вазифаи аввалиндараҷаи онҳо мебошад".

Амонов ДИЛШОД,
Директор ҚФ-ҚВД (Лоиҳақаш)
дар ноҳияи Қубодиён

Олу

(ҳикоя)

Дар назди ҳавли якчанд дарахтони мевадиҳанда шинда шудаанд.

Аз ҷама пеш зардолу пухта расид. Қадӣ ниҳоли зардолу назар ба олуи олуҷа баландтар аст. Мусичае омада дар шохи дарахти зардолу нишаст. Дигар мусичаҳоро фарёд мекард, ки дар ҳавои гарми тоқатфарсо дар шоҳи дарахти зардолу, дар қои шамолрав нишастан аҷаб қайфиятовар аст ва бо садои қуқу-қу онҳоро назди худ меҳонд. Дар поёнтари дарахти зардолу ду дарахти

ҷавони олу ва олуҷа қомат афроста ҳосилашон акнун сурхи гулобӣ шуда будунд.

Мавзун ва Мафтуна ба онҳо ниғоҳ карданд ва Мавзун саросемавор ба дарахти олу қаспида баромад ва ногоҳ шохчаи тағи пояш шарақос шикасту ӯ зардолуи пухтаги барин ба замин афтид. Руйҳояшро шапаҳои олу қарошиданд. Мафтуна ба Мавзун, ки гиря мекард гуфт:

-Охир, чаро ба гапҳои оҷам, ки насиҳат мекард ба дарахт набароем, гуш нақрдӣ! Шоҳи дарахти наврас, ҳуб медонӣ, ки вазни моро намебардорад.. Мо мусичаи сабуқак нестем-қу!

Давлатбек ШАРИФОВ

БЕТАРАФ КИСТ?!

Имрӯз тариқӣ ҳамаи расонаҳои хабарӣ ва саҳифаҳои интернетӣ мебинем, ки чӣ қадар ҷавонон ба ҳизбу ҳаракатҳои гуногуни ифротӣ ҳамроҳ шудаанд. Ин ҳодисаҳо як навъ доғи рӯз шудаанд ва хатари мудҳишеанд, ки ҷавононро таҳдид мекунад. Саволе ба миён меояд, ки ба ин кӣ гунаҳгор аст, мактаб, оила ва ё худӣ ҷомеа?

Қайд кардан ба маврид аст, ки оила як қисми ҷудонашавандаи ҷомеа ба ҳисоб меравад. Маҳз ҳама чиз аз оила маншаъ мегирад. Ҳангоме, ки тифл ба дунё меояд, ӯ ба мисли варақаест ҳолӣ, чизе дар он навишта

нашудааст ва ё худ мисли ҳамирае, ки бо он ҳаргуна бозинаҳо метавон сохт ва ё ниҳолеро мемонанд, ки ҳамеша ба нигоҳубин эҳтиёҷ дорад.

Он тифлро падару модар ба воя мерасонанд, хирадманду оқил ва ё

ҷоҳилу гумроҳ карданашон ба дасти онҳост. Баъзе падару модарон бетарафиро ихтиёр намуда, дар таълиму тарбияи фарзанд диққати ҷиддӣ намедиханд. Фарзандро дар рӯҳияи ватандӯстӣ, инсонпарварӣ, ҳудогоҳиву худшиносӣ ба воя намерасонанд, ҳоло он ки падару модар бояд фарзандонро аз ҳурдӣ ба эҳтиром кардани калонсолон, дастгирии барҷомондагон, ростқавлию меҳнатдӯстӣ водор намоянд. Сол то сол ҷудошавии оилаҳои ҷавон зиёд ба назар мерасад, инчунин дар дехот бо ду ва ё як фарзанд аз ҳамдигар ҷудо мешаванд. Вақте, ки оила вай-

рон шуд, кӯдакон пароканда мегарданд. Яке ба дасти падар дигаре назди модар мемонад. Худ қазоват кунед, ки дар як ҳафта кӯдак як маротиба падар ва ё модарашро мебинад ва ё пас аз ҷудо шудани падару модар, умуман бо яке аз онҳо вонамехурад ва волидон намедонанд, ки дар кадом руҳия фарзанди онҳо ба воя мерасад. Кӯдаке, ки ба азоби руҳию ҷисмонӣ ба воя мерасад дар натиҷа худроҳу мағрур мегардад. Кӯдаке дарк намекунад, ки Ватан, Модар, Истиқлолият, Муқаддасот чистанд ӯ зуд гумроҳу фирефта хоҳад шуд. Дар охир гуфтаним, ки мо на

ҳама оилаҳоро ба бетарафии гунаҳгор мекунем. Дар ҷамъияти мо оилаҳои солим хеле зиёданд ва дар таълиму тарбияи дурусти фарзандон саҳми муносибе мегузоранд ва месазад, ки онҳоро барои дигар оилаҳо намунаи ибрат нишон диҳем.

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои Миллатамон доимо таъкид мекунад, ки “Оила воқеан хиштҳои нахустини иморати муҳташами давлати соҳибистиқлол аст”.

Гулов Рамазон, омӯзгори Коллеҷи омӯзгории н.Қубодиён

НАҲЗАТИ НАҲС

(қиссаи як ҷавонписари Вахшӣ, ки аз миёни 26 нафари аз ҷониби ҲНИ қатлшуда зинда мондааст...)

..Чун маро аз мошин поин партофта буданд, боз илтиҷо кардам, ки додарамро накушед. Маро сар буреда ӯро ҷавоб диҳед. .. Лек, бар қасди гуфтаҳоям як ноҳалаф додарамро пеш оварду бо истеҳзо ва дар пеши чашмам ба сараш 3 тир ҳолӣ кард. То замони ба қатл расиданаш додарам фурсате ёфту «дидорҳо ба қиёмат ака» гуфт, хоҳиш кард, ки ба ҷои падару модар «пихил»-аш кунам, аз «гуноҳ»-ҳои кардааш гузарам ва бо чашмони пуробу ноумед суям нигариста «ман ҳамаи шуморо дӯст медорам» гуфт.

Пас аз мусоҳиба бо собиқ ҷонишини сардори ШВҚД дар ноҳияи Вахш Ҳабибулло Абдуллоев, ки аз саргузашти талх ва гушношундаш зимни дар асорати наҳзатиёни ваҳшӣ дар ҳаммоми «Туркменистон»-и ноҳияи Вахш қарор доштаниш нақл карда буд, банда тасмим гирифтам ки ин қазияро пайгирӣ намуда, шоҳидони ҳол ва ё асирони зиндамондари ҷустуҷу намоям.

Мавзӯи ҷолибе, ки ҳамсӯҳбати мо нақл карда буд, дастгир ва ба таври ваҳшиёна қатл гардидаи беш аз 26 нафар ҷавонони бегуноҳи деҳаи Кирови ноҳияи Вахш аз ҷониби наҳзатиён ба ҳисоб мерафт. Тибқи нақли ӯ, аз он 26 нафари ба таври ваҳшиёна ба қатл расонидашуда танҳо 1 нафар бо амри тасодуф ҷон ба саломат бурда, аз ҷанголи ин ваҳшисиратон фирор кардааст.

Ба худ қавл додаам, ки бо ҳар роҳе, ки набошад, бояд ӯро пайдо кунам ва аз забони худӣ ӯ ин ҳодисаро пурсон шавам. Пайдо кардани ин нафар ба ман он қадар мушқил набуд, зеро аксарияти сокинони гирду атрофи ноҳияҳои Вахшу Кушонӣ ин ҳодисаро хуб дар ёд доштаанд.

Инак, баъди андаке ман ду нафар шоҳидони ҳоли он ҳодисаи хуниро пайдо кардам: Ҳусейнов Ибодулло – нафаре, ки бо лутфи Худованд зинда монд ва Салим-қотиле, ки фирефтаи наҳзатиҳо гашта дар чандин амалиётӣ зиддинсонии ҲНИ бевоситаи ширкат варзидааст... Ҳардуи онҳо хоҳиши маро пазируфта, барои нақл кардани он рӯзҳои шум розӣ шунд..

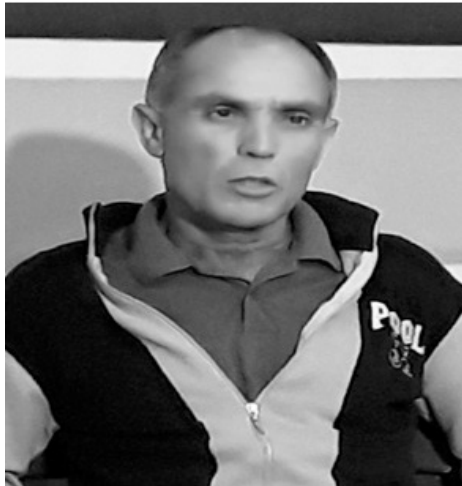
Ҳусейнов Ибодулло Маҳмадуллоевич, 13.07.1967, зода ва истиқоматкунандаи ҷ/ш Киров, деҳаи Ленини ноҳияи Вахши вилояти Хатлон, миллаташ тоҷик, оиладор, соҳиби 6 фарзанд, муваққатан бекор.

Ақои Ибодулло, то он ҷое, ки мо медонем Шумо шоҳиди бевоситаи оғози ҷанги шаҳравандӣ будед ва аввалин захмиҳои ин ҷанги хуношомро дар бадани худ эҳсос кардаед. Меҳостам андешахоятонро оиди сабабу омилҳои асосии оғози ҷанги бародаркӯш дар ноҳияи Вахш шунавам.

Моҳи апрели соли 1992 баъди пароканда гардидаи гирдиҳамоии осоиштаи майдони «Озодӣ»-и шаҳри Душанбе, аз Ҳизби наҳзати ислом бо дастури хоҷагони хориҷияш марҳалаи навро бо номи «поксозӣ» оғоз намуд. Охириҳои моҳи майи соли 1992 бо супориш ва дастури махсуси муассис ва роҳбари идеологони ҲНИ С.А.Нурӣ дар ноҳияи Вахш, аниқтараш дар собиқ соҳовизи Туркменистон дар ҳайати Ноибов Воҳид, сокини учаскаи Навободи ҳамина совхоз, ки минбаъд ҳамчун сардори дастаи мусаллаҳ фаъолият дошт, сокинони шӯъбаи №2 собиқ совхозии Кирови н.Вахш Раҳматуллоев Салим, Раҳматуллоев Раҳим, Ҷононов Аваз, Бойматов Бурӣ, Раҳматуллоев Ҳасан ва дигарон дастаи муташакилӣ ҷиноӣ созмон ёфта буд.

Ин гуруҳи муташакил дар баробари дигар гуруҳҳои мусаллаҳи ҲНИ барои қатлу куштори мардуми бегуноҳе, ки ба ақидаҳои фундаменталистии С.А.Нурӣ муҳолифат доштанд, бо мақсади талаву торочи корхонаву муассисаҳои давлатӣ ва хонаҳои шаҳравандон таъсис ёфта буд. Аз корхонаву муассисаҳои давлатӣ воситаҳои нақлиёт ва дигар лавозимотиҳои техникаро ғорат мекарданд. Абдуллои Нурӣ, ки солҳои зиёд дар қалби нопокаш орзуи ғасби давлат ва қудрати сиёсии кишварро мепарвариду, нияти барпо кардани «Давлати исломӣ»-ро дошт, тадриҷан меҳост ақоиди мазҳаби шиаро ба мардуми суннитатор маҷбуран таҳмил кунад. Нурӣ саводи қофияи сиёсӣ надошт ва донишу фаҳмиши андухтаи ӯ танҳо дар доираи таълимоти мазҳаби шиагарой ва иҷрои бечуну ҷарои супоришҳои хоҷагону устодони хориҷиаш маҳдуд буд. Бинобар ин, ӯ барои як муддати муайян аз идоракунии ҳукумат худдорӣ намуда буд. Вагарна Ҳукумати бекорхияти бо ном мурооси миллӣ ҳукумати таъсисдодаи худӣ Абдуллои Нурӣ буд ва ӯ метавонист роҳбарии расмӣи онро ба ӯҳдаи хеш гирад. Вале чун медонист, ки ҳукумати таъсисдодаи ӯро зиёда аз 95 ғоизи аҳолии кишвар мардум эътироф намекунад, ӯ аз идораи он он даст кашид.

Ягона роҳи ҳалли масъаларо дар решақан кар-

дани мардуми саркаши «қулбой» мекунд, ки муҳолифи ақидаҳои ӯ буданд ва аз сохти дунявият ва конститутисионии давлат арҷ мегузоштанд. Яъне ба монанди муридони ӯ хурофотӣ набуданд.

Ҳамин буд, ки А.Нурӣ бо фатвоҳои худ аксарияти мардуми қулбойро «кофир» эълон намуд ва ба диверсантҳои худ амру фармонҳои ҷисман нест кардани ин қишри нофармонро дода буд. Дастаҳои хуношомӣ бо яроқу аслиҳа мусаллаҳ ҷиҳати иҷроии супоришҳои А.Нурӣ мунтазам ба хонаҳои мардум хучум оварда, одамонро асир мегиританд, моли аҳолии онҳоро ғорат менамунданд. Ба андешаи ман ҳамаи ҳолатҳои зикргардида сабабҳои асосии сар задани ҷангӣ бародаркӯш дар ноҳияи Вахш буд.

Бародари азиз, аз сӯҳбат бо Ҳабибулло Абдуллоев ном шахс воқифи гаштаи будем, ки тобистони соли 1992 боевикоҳои наҳзатӣ Шумо ва 25-нафар ҷавонони деҳаи Кировро гаравгон гирифта, ба ҳаммомии овозадори «Туркменистон» бурдаанд. Баъд чӣ шуд?

Гарчанде аз он рӯзҳои мудҳиши ба сарам омада 26-сол сипарӣ гашта бошад ҳам, бори дигар ёдовар шудани нақл кардани он рӯзҳои даҳшатбор хеле бароям душвор аст (баъди ин суол ашқи чашмони ҳамсӯҳбат рехт, дастанаи ба ларза даромад ва бо гиря нақлро оғоз кард). Тахминан 29 ё 30 июни соли 1992 ба деҳаи мо Давлат Худойназаровро бо ҳамроҳии «боевико»-ҳои А.Нурӣ, ҳамдеҳаам- Салим Раҳматуллоев омада, ба мардум гуфтанд, ки аз ҳамина рӯз иборат байни шумо сулҳ барқарор карда шудааст ва аз ин пас бо ҳамдигар муноқиша накарда, дӯстона зиндагӣ кунед. Мардуми деҳа ба суҳанҳои онҳо бовар карда, аз он шод гаштанд, ки акнун пеши роҳи хунрезиро гирифта мешавад.

Вале беҳабар аз аҳдишкании хиёнаткорона, гуруҳҳои мусаллаҳи А.Нурӣ, баъд аз 2-3 рӯз, санаи 2-юми июл бо супориши сардори дастаи Ноибов Воҳид (то ҳол ягон ҷазое нагирифтааст ва пушаймон ҳам нагаштааст!), ки бевосита аз худӣ С.А.Нурӣ дастур гирифта буд, як гуруҳи хунхор вориди деҳа мешавад. Ин гуруҳи бо яроқу аслиҳа мусаллаҳро Раҳматуллоев Салим идора мекард ва Раҳматуллоев Раҳим, Раҳматуллоев Ҳасан, Ҷононов Аваз, Бойматов Бури ва дигарон ҳудуди тақрибан 100 нафар ки шомилии ин гуруҳ буданд, савори воситаҳои нақлиётӣ сабукраву боркаш бо мақсади қатли оми мардуми қулбойтабор ба шӯъбаи №2-и совхозии Кирови ноҳияи Вахш хучум намунонд.

Дастаи ҷиноӣ ба қасе раҳму шафқат надошт ва ҳатто роҳгузарони қорафтодаро низ асир гирифта ба қатл мерасонд. Дар роҳ, ҳангоми ҳаракат ба самти шӯъбаи №2 совхозии Киров ин дастаи мусаллаҳ Хоҷаёров Иброҳим, ки бо мошини худ ба аъдоти модарӣ пиру бемораш ба н.Кушонӣ (собиқ Бохтар) мерафт, дарафта, ӯро дастгир мекунад, мурданивор мезананд ва гаравгон мегиранд. Ин нафарони хунмаст аз ҳар як сайди бадастовардаашон болида гашта, кирдорҳои онро идома медоданд.

Фасли гармои тобистон, баъди намози пешин чун одати ҳамешагӣ мо (Аҳмад Умуллоев, Саймуддин Ҷураев, бародарон Фатхуллоҳ ва Сафаралӣ Гашиев, Давлат Исмаилов, Тоҳир Расулов, Мируллоҳ Ҳусайнов, Муқим Қандақов, Ҳоким Назаров, Мардон Ҷалилов, Неъматуллоҳ Қодиров, Шамсиддин Абдурахимов, Юсуф Солихов, бародарон Зубайдуллоҳ ва Усмонқул Файзуллоевҳо, Бобочон Иброҳимов, Сафаралӣ Ҳафизов, Али Пиримқулов, Генат Артамонов) ҳама қасе зери даҳлатони ҷангҳои чорроҳа деҳа ҷамъ омада, сӯҳбат мекардем. Ногоҳ аз дур мошини боркаше падидаи гашт ва назди мо қарор дод. Аз болои мошин 2-3 нафар ришдори мусаллаҳ бо таҳдиди қуштан ҳамаи моро лату куб карда, ба автомашинаи ГАЗ-53 савор карданд.

Дар ҳамина асно ногоҳон ба ҷои ҳодиса инспектори калони милитсия Абдуғафур Шарофуддинов савори нақлиёти хизматии худ (ВАЗ-21063 рақами давлатиаш

15-15 ТДА) ҳозир шуда, аз автомашинаи хизматиаиш берун фаромад ва аз силоҳбадастони шӯрида хоҳиш намуд, ки ба ҷуниин аъмола даст назананд. Зеро, «ҳамаи мо як миллату аз як маҳаллаем...», инро гуфту ба ду пой афтода илтиҷо кард, ки ҷавононро раҳо кунед. Вале каллабурони хунмасти С.А.Нурӣ - Қосим Маҳмудов, Раҳим Раҳматуллоев ва ду шахси дигар, ба худӣ ӯ ҳамла намунонданд. Қосим дастони Шарофуддиновро тоб дода, ҳамроҳ бо он ду шахси силоҳдор ӯро мурданивор зада, ба автомашинаи ГАЗ-53 бор карданд. Раҳим бошад ба сари ҷамбараки автомашинаи хизматии Шарофуддинов нишаста, онро ба ҳаммомии «Туркменистон» бурд. Ҷононов Аваз «ГАЗ-53»-ро ба қор дароварда, аз думболи Раҳим гаравгононро рост ба ҳаммомии «Туркменистон» бурда, ба садори дастаи Ноибов Воҳид супурд.

Бойматов Бурӣ сари ҷамбараки КАМАЗ нишаста, аъзоёни дастаи Раҳматуллоев Ҳасанро низ аз думболи мо ба суи ҳаммом бурд. Бо дастури Ноибов Воҳид, Раҳматуллоев Р., Ҷононов А. ва дигар ваҳшиёни одамсурати наҳзатӣ ҳамаи моро аз мошини боркаш поин фароварда, мурданивор қуфтанд, сипас ба хучраҳои оббозикунӣ тару намоқу торик дароварда, азобу шиканҷаро идома доданд. Моро зада-зада ба ҳамом дароварданд ва дар хучраҳо тақсим карданд. Ману муаллим Аҳмад Умуллоевро дар як хучраи намоқ, ки фаршу деворҳои он аз хун сурх шуда буд, ҷойгир намунонданд. Ба назди мо Раҳим, Ҷамол ва Аваз даромада, бо калтаку оҳан ба сару рӯй ва баданамон ҷунон золимонану бераҳмона заданд, ки... ҳатто фашист ин корро накардааст. Ҳарчанд зориву тавалло мекардем, дастҳои онро мебӯсидем, ки азобамон надидед, аммо чашмони бо хун печиди онҳо, гушҳои қараштаи он ноҳалафон ин ҳамаро на медиду на мешунд... Фақат бо исрор мегуфтанд, ки «қатли шумо -қулбойҳои кофир аз қудаки дар гаҳворабуда то пири барҷомондагон фарз аст»...

Он қотилони ваҳшисирату девсурати ҲНИТ он қадар Худоро фаромӯш карда буданд, ки омода буданд гушти бадани моро бихуранд. Ҳарчанд мақсадашон қатли ҳамаи мо буд, лек то дами марг, то сер шуданашон устухонҳои бадан, дасту пову гушу бинӣ ва сару миёни моро шикастанд. Дар ҳолати шоки психологӣ тамоми ҳиссиётамон гӯш шуда буд, зеро дигар лату кубӣ онҳоро хис намекардем... Як андеша кунед, тули 4-5 соат аз замони боздошт то дами қатл беист ва бо тамоми бераҳмиву ваҳшоният моро задаанд...

Бубахшед, наҳод ягон нафаре пайдо нашуд, ки ба ҳоли Шумо раҳм кунед?

Не, пайдо нашуд! Нолаву фиғон ва садои ҷонкоҳи мо дар фалак мепечид. Аммо дар дили ягон ин нафари ваҳшӣ раҳм пайдо намегардид. Баръақс, аз ҷондиҳии мо илҳом мегиританд, «мешуқуфтанд» ба иборати дигар «кайф» мекарданд. Ногоҳ яке аз он қотилон қорди қалон дар даст вориди хучраҳо шуда, ба монанди «мурраби»-е, ки кӯдакони бочаро танбеҳи «гушмоли» медиҳад, дашномкунон, гушҳои чандин нафарро ба таври ваҳшиёна бурид (ҳамина лаҳза ҳамсӯҳбат сукут карду дастанаи ба ларза даромад).

Агар мо ин қадр дили онҳоро танг кардаем, мола-

шонро хурдаем, наслашонро куштаем... пас 1 тир пешо-

ниамон ҳоли кун бӯду бас!!! Аз кучо ин табииати аҳриман

ботини онҳоро пур аз кин кард, аз кучо ин қадр нафрат

дар қалби онҳо пайдо шуд, то ҳол дарк накардам ва дарк

ҳам нахоҳам кард!!!

Амалхоеро, ки он қотилон нисбати мо анҷом медоданд, ҳатто ваҳшитарин даранда ба ҳамҷинси худ раво намебинанд. Раҳматуллоев Р. ва Ҷононов А. ин ду аъзои Ҳизби наҳзат, дар бераҳмиву ваҳшоният бекорӣ буданд. Барои ҳамина «далерӣ»-ву «шучоатмандӣ» С.А.Нурӣ нисбати онҳо эҳтиромӣ хоса дошт, аз онҳо ҳамчун шоғирдони содиқу вафодор ном мебуд. Ин ду шахси ҳайвонтабии манфуру зишт дар шиканҷадиҳии гаравгонон Умуллоев А., Ҳусейнов М., Солихов Ю., Тошов Ф., Назаров Х., Исмаилов Д., Расулов Т., Ҷураев С., Ҷалилов М., Абдурахимов Ш., Файзалиев Ҳ., Қандақов М., Хоҷаёров И., Пиримқулов А., Ҳафизов С., Иброҳимов Б., Қодиров Р. ва Бердиев Д. миёни ҳамдигар мусобиқа мекарданд, яъне қадоме бештар дар шиканҷаву азобдиҳӣ усулҳои нав «ихтироъ» мекунад. Онҳо барои дигарон ба қавле «устоди шиканҷадиҳӣ» мансуб мекунанд. Барои қатлу куштори бераҳмона, ва қафортобияти ин ду нафар миёни қавми наҳзатиҳо «авторитет» буданд.

Шумо гуфтед, ки С.А.Нурӣ ба онҳо эҳтиромӣ хоса дошт. Охир, он ба истилоҳи худӣ наҳзатиҳо Нурӣ «ҷеҳраи нурунӣ» дошт, аз имону шарият ба қавле боҳабар буд. Наҳод ягон ҷорое надид?

Як андеша боиси изтироби мо мешуд, ки ҳамаи ин хунхориҳои наҳзатиёни наҳр бо номи «Аллоҳ» анҷом медоданд. «Аллоҳу акбар» гуён чашм мекофтанду гуш мебуриданд. «Аллоҳу акбар» гуфта ба фарқи сар бо оҳан мезаданд... Ин чист? Ин қадом таълимот аст? Ин қадом дин аст?

Бешак онҳо гумроҳ шуда буданд, шайтон бар ақлу шуур ва идрои онҳо ғолиб баромада буд, Худо аз онҳо

рӯй гардонида буд...

Ҳамон рӯз тахминан соатҳои 17 Ноибов Воҳид аз Абдуллои Нурӣ дастур гирифт, ки гаравгонҳоро бурда ба қатл расонанд. Ҷиҳати иҷроии ин дастур Ноибов Воҳид ба каллабурон - Раҳматуллоев Раҳим, Зиядвали ва Иқром ном шахсон супориш дод, ки Шарофуддинов А., Қодиров Н. ва Файзуллоев З. –ро ба мошини хизматии Шарофуддинов (ВАЗ-21063 р/д 15-15 ТДА) савор карда, ба лаби дарёи собиқ совхозии Дружбаи ноҳияи Вахш бурда паронанд, ҷасадиҳояшонро ба об партоянд ва мошинро оташ зананд.

Қотилони номбаршуда дарҳол аз пайи иҷрои супориш шуда, ин 3 нафарро бо зориҳои зор ба қатл мерасонанд ва мошинро оташ мезананд. Ноибов Воҳид ҷиҳати боварӣ ҳосил намунон дунавбора ба макони қатл меравад ва мебинад, ки оҳанпораҳои мошини сукхастода дар назди соҳил, берун аз об истодааст. Фармон медиҳад, ки онро ба дарё партоянд. Баъд аз ин, ҳамаи онҳо ба ҳаммом бармегарданд.

Миёни онҳо Шамсидин ном шахс, аз ноҳияи Кушонӣ низ буд. Баъдтар фаҳмидам, ки ӯ Шамсиддин Саидов- айнаи ҳол узви Шурои олии ТЭТ ҲНИ буда, дар Аврупо аз «поймолшавии ҳукук»-и аъзоёни наҳзат ҷор мезананд. Дунёра бин.

Ин ҷо байте аз Хайрандеш ёдам меояд, ки ҷуниин аст:

«Ба гардун гарди раҳ гарданфарозай,
Забони дузду гар доим дарозай...»

Бале, мутаассифона ҷуниин аст... Ҳоли дигарон чи шуд?

Худи ҳамина бегоҳи С.А.Нурӣ ба Ноибов Воҳид дастур медиҳад, боқимонда гаравгононро низ ба қатл расонида, ҷасадиҳояшонро «обӣ» кунанд. Тахминан соатҳои 18-19 бо супориши Ноибов Воҳид, Раҳматуллоев Р., Ҷононов А., Ҷононов Ҷамол, Бойматов Б. ва дигар наҳзатиён дастҳои ҳамаи мо (Умуллоев А., Ҳусейнов М., Солихов Ю., Тошов Ф., Назаров Х., Исмаилов Д., Расулов Т., Ҷураев С., Ҷалилов М., Абдурахимов Ш., Файзалиев Ҳ., Қандақов М.)-ро бо сим, чашмонамонро бо латтаи сиёҳ баста, ба мошини КамАЗ бор карданд. Не рост истода метавонистему на хоб рафта, зеро тамоми устухонҳои баданамон шикаста буд. Дар болои мошин ба шиканҷаи ҳар рафта, болои бадани ҳар яқамон ин ношустаруён худобехабарон рост истода бо лағад мезаданд. Ногоҳ миёну оҳу фиғон овози ягона додарам – Мируллои шундидаму аъзои баданамор сӯзиш фаро гирифт. Ҷамол 23 сол дошт. Ҷавони қоматбаланду паҳлавон-уса буд додарам... То ин дам намедонистам, ки додарам ҳам мисли ман ба даст афтодааст...

Бо шунидани овози додарам аз ҷой кӯшиши хестанро карда, бо чашмону дастони баста ва бо гиряву зорӣ илтиҷо кардам, ки «ягона додаракамо раҳо кунед, зеро мо 2 нафар писарем. Бар ивазаш маро чи тавре ки меҳоҳед бикушед, ӯ ҳоло ҷавон аст, бояд ҳамина моҳ хонадораш кунем...». Вале ҳайҳот, ки гушӣ ин дарандаҳо маро намешунданд. Дар посух ин наҳзатиҳои мальун ба баданам 10-15 шатта ва ба сарам 5 бор бо қундоқи автомат заданд. Мо болои КамАЗ дар ихтиёри Раҳим, Аваз, Ҷамол, Нуруллоҳ ва Ҳусейн қарор доштем ва маҳз ана ҳамина нафари аз қадму таваллудшудагон моро барои қатл кардан мебуданд.

Баъд аз ним соати ҳаракат, мошин ногоҳ дар ҷояш қарор дод ва ман овози гапзанин Раҳим, Ҷамол, Авазу Ҳусейнро шунидам, ки онҳо ҷойи қатли муносиб мекоштанд. Зеро қадоме аз инҳо гуфт, ки «ин ҷой намешавад ба канали болоғӣ рафтан даркор». Сипас, Ҷамол ба ронанда ишора кард, ки «Бури ҳади кун». Ман дарҳол фаҳмидам, ки ронандаи КамАЗ Бури Бойматов аст.

Бинобар дуруст набастани латтаи чашм, аз камтарин суруҳи он назорат мекардам, ки моро болои қуруқи дарёи марказӣ, ки аз ҳудуди собиқ совхозии Дружбаи ноҳияи Вахш ҷорӣ мешуд, овардаанд. Чун онҳо расидем, ин хунхориҳо як-як моро ба замин мисли халта мепартофтанду, аз фарқи сар парронда ба дарё ҳаво медоданд. Ҷасадиҳоро об мебуд. Чун ба навбат мепаронданд, ман наздик ба охири гаравгон будам, ки маргро интизорӣ мекашидам. Наҳзатиёни аз хун сернашуда силоҳро дар пешони Қандақов М. гузоштанду 2 тир зананд. Аммо ӯ ба соҳил меафтаду захмӣ мешавад. Шояд чанд дақиқае пас худаш ҷон меод, аммо «мучоҳид»-и хунхор Ҷамол Ҷононов саросемавор наздаш омада, дар бадани ӯ чанд тири дигар ҳолӣ карду, сипас ҷасадро ба об партофт.

Чун маро аз мошин поин партофта буданд, боз илтиҷо кардам, ки додарамро накушед. Маро сар буреда ӯро ҷавоб диҳед. .. Лек, бар қасди гуфтаҳоям як ноҳалаф додарамро пеш оварду бо истеҳзо ва дар пеши чашмам ба сараш 3 тир ҳолӣ кард. То замони ба қатл расиданаш додарам фурсате ёфту «дидорҳо ба қиёмат ака» гуфт, хоҳиш кард, ки ба ҷои падару модар «пихил»-аш кунам, аз «гуноҳ»-ҳои кардааш гузарам ва бо чашмони пуробу ноумед суям нигариста «ман ҳамаи шуморо дӯст ме-

(Идома дар саҳ. 5)

НАҲЗАТИ НАҲС

(Идома аз саҳ. 4)

рам» гуфт.

Ҳеч тасаввур карда наметавонам, ки кадом ҳиссиёте он замон Шуморо фаро гирифта буд... Хоҳиш мекунам, об нӯшед... Агар имкони идома додани нақро надошта бошед, сўхбатро қатъ мекунем..

Не, ман бояд инро мегуфтам, бояд ҳамагон бидонанд, ки наҳзатиҳо қй ҳастанду сари мардум чй балоеро овардаанд...

..Чун бародари ба чону дил баробарамро куштанд, Худованд ба ман як қувваи бузург дод. Тарс аз баданам гум шуд. Худро аз панҷаи ин ҳаромиҳои қотил раҳонидаму аз болои купрук ба об партофтам. Қотилон аз қафои ман тир холи мекарданд, вале хушбахтона маро ба нишон гирифта натавонистанд. Шахсе, ки маро парондани буд, Раҳим Раҳматулов буд.

Бо хости Худованду амри тақдир, шояд барои ошкор намудани ҷинойтҳои гушношуниди наҳзатиён, аз байни ҳамаи он гаравгонон танҳо ман зинда мондам. Дар об бо пойҳоям ба самти маҷрои об ҳаракат кардан гирифтам ва вақте маро наҳзатиҳои хунхор диданд ба суям беист тир ҳолий мекарданд, вале хушбахтона маро ба нишон гирифта натавонистанд. Ҳамин тариқ бо азобҳои сангин ман худро ба соҳил расонида, аз об баромадам. Аллакай ҳаво торик шуда буд. Аз оне, ки дастонам дар пушт бо сим баста шуда буданд, варам карданд. Дар назди соҳил то субҳ беҳолу бе мадор монда будам. Саҳар як муйсафедеро дидам, ки дар соҳили муқобил говҳояшро лангар мекард. Аз муйсафед имдод талабидам. Ӯ рафта як ҷавони узбекро овард, вай дарёро убур карда, дастонамро аз сим раҳо кард. Сипас маро аз дарё гузаронида, хурок дода чор шабонарӯз дар ҳамон ҷуқурии назди канал нигоҳубин кард. Ҳамин тариқ, ман бо азобу уқубатҳои зиёд баъди 10-12 рӯз худро ба ноҳияи Данғара расонидам.

Ман аз он рӯзҳои мудиҳши басарам омадаро ба хотир меораму дахшат вуҷудамро ба парза меорад. Зеро он ваҳшониате, ки наҳзатиҳо нисбати мо раво дида буданд, ман ҳатто ба он монанд тасвиреро дар ягон филм надидам. Вале аз ҳама он рӯзҳои дахшатбори ба сарамомада, ки тамоми баданам захмиву маъоб гашта буд, бароям дардиноку ҷонқоҳтар ва маъсиятнок он буд, ки наҳзатиҳои бераҳму разилу палид дар пеши чашмонам додари нозанину азизамро, ки ҳоло аз олами равшан ҷизеро надида буд ба таври ваҳшиёна ба қатл расонида буданд, ки дигар ҳатто ҷасади ўро то ҳол наёфтаам.

Баъди шунидани тафсилоти нақли Ҳусейнов Ибодулло ду нафар собиқ аъзоёни фаёли дастаи ҷинойткори ТЭТ ҲНИ Раҳматуллоев Са-лим ва Ноибов Воҳид, ки дар асоси қонуни авфи саросарӣ аз идомаи иҷрои ҷазои судӣ озод гашта, ба ҳаёти осоишта баргаштаанд ва дар суҳбати мо иштирок доштанд риштаи суҳанро ба онҳо дода, хоҳиш намудем, ки дар бораи дар он солҳо бо чи сабабҳо онҳо ба озору шиканҷаи ҳамдеҳагони худ даст зада буданд, нақл кунанд.

Ноибов Воҳид: Ростӣ гап он солҳо нисбатан хеле ҷавон будам аз ин сабаб ман ва дигар ҷавонони аз ҳақиқату аз сиёсат ноогоҳ тахти таъсири сахти таълимоти роҳбари маънавии ТЭТ ҲНИ Саид Абдуллои Нурий қарор доштем. Ба мо таълимот меододанд, ки мо ҳафтод сол дар даврони шуравӣ наметавонистем аз дини худ озодона пайравӣ кунем. Саид Абдуллоҳи Нурий иддао мекард, ки ҳатто мардуме, ки то имрӯз пайрави мазҳаби ҳанафӣ буданд онҳоро низ ислоҳ намудан лозим. Тартиботеро, ки ў дар умуми динӣ талқин менамуд ба мазҳаби шиапарастон шабоҳати қомил дошт. Абдуллоҳи Нурий ҳар сари вақт руҳониеи ба ў эътиמודдошта ва ҷавонони ҷонибдорашро ҷамъ намуда, даъват менамуд, ки имрӯз вақти он расидааст, ки мо ба бунёди Давлати Исломий иқдом намоем. Абдуллоҳи Нурий бо руҳониеи дигар шахру навоҳии кишвар робитаи доимӣ дошт ва пайваста даъват менамуд, ки барои сарнагун сохтани давлати «коммунистон» дар Тоҷикистон омода бошед. Бо ҳамин мақсадҳо дар пойтахти кишвар дар собиқ «Майдони Шаҳидон» гирдиҳамой ташкил карда талаботҳои худро пеш гузоштанд. Вале аз он бехабар буданд, ки қисмати зиёди мардуми кишвар аз ҷумла мардуми минтақаи Кулоб бар зиддӣ таълимоту талаботҳои онҳо бармеҳезанду норозигӣ баён мекунанд. Чун Нурий дарк кард, ки мардуми Кулоб садди роҳи амалӣ кардани ҳадафҳои ў дар роҳи бунёди Давлати Исломи мегарданд, барои пароканда кардани гирдиҳамоеи «Майдони Озодӣ» дастур дод. Баъд аз он Нурий муқовимати мардуми Кулобро асос карда мардуми он минтақаро кофир эълон намуд, бар зидди қулобиҳо ҷиҳод эълон кард. Бо ҳамин мақсад бо фармони С.А.Нурий аз ҳисоби ҷавонони наҳзатӣ гуруҳҳои ҷанговарони бо ном исломӣ таъсис дода шуда мусаллаҳ гардонидна шуданд. Ӯ пайваста таъкид менамуд, ки мо дар роҳи ҷиҳод танҳо нестем ва дар ҳолатҳои зарурӣ ҷумҳуриҳои исломӣ ба мо кумак хоҳанд расонд. Мо он солҳо хеле ҷавон будем ва фирефтаи гуфтаҳои Нурий гашта будем. Сипас, ба аъзогии ҲНИ дохил шуда ҳамин тавр дар қатори дигар ҷинойткорони наҳзатиён даст ба ҷинойт задем. Баъдан аз кардаҳои худ сидқан пушаймон гашта ба ТЭТ ҲНИ нафрат оварда, аз он хориҷ шудем. Бародарони ҷабрдидеа, ки имруз дар бораи он рӯзҳои шум суҳан гуфтанд сад дар сад рост мебошад ва ҳамаи гуфтаҳои онҳо ба пуррагӣ қой доштанд.

Раҳматуллоев Салим: Ман ҳам гуфтаҳои ақои Воҳидро тасдиқ карда мегуям, ки дар ҳақиқат он солҳо хеле ҷавон будем ва аз руи бе-саводиву камтаҷрибагӣ фирефтаи фитнаҳои С.А.Нурий гашта, ба сари ҳамиллатони худ, ҳамдеҳагони худ даст бардоштем. Дар ҳақиқат мо аз мақсадҳои аслии ғаразноки наҳзатиён хабар надоштем ва ба қавле гуё барои ғимояи дини мубини Ислои бархоста будем. Чун вақте аз таълимоту ҳадафҳои аслии С.А.Нурий аз наздик воқиф гаштем, дар ҳол фаҳмидем, ки ў шиапараст будаасту моро мақкорона бар зидди ҳаммиллатони худ, ки ҳамагӣ пайрави мазҳаби ҳанафӣя мебошем ҷанг андохани будааст. Чун инро ман шахсан дарк кардам, дарҳол аз ў ру гардонидам. Дар як мuddати кутоҳе, ки дар сафҳои онҳо будам ва он ҳаҳолату дахшатеро, ки дар ҳаммом дидам, ба худ қарор додам, ки инчо қои ман нест ва ҳеҷгоҳ бо онҳо дар як саф буда наметавонам. Дар назди худ мақсад гузоштам, ки бо ҳар роҳу воситае, ки набошад бояд ақалан як чанд гаравгонро аз дасти он қотилон озод намуда аз марг наҷот диҳам. Баъди талошҳои зиёд ба ман мӯясар гашт, ки Ҳафизов Сафаралӣ, Ҳоҷаёров Иброҳим, Ҳалимов Раҳмон, Пирмуқолов Али ва Бердиев Давлатмуродро, ки бо азобу шиканҷа ба қатл расонида мешуданд аз гаравгонии наҳзатиён озод намоям.

Вале хеле таассуф мекурам, ки ду бародари худ Раҳим ва Ҳасанро, ки фирефтаи таълимоти С.А.Нурий гашта, аъзои дастаи мусаллаҳи ў буданд ва ҳамроҳ бо Саидов Шамсидин ба ҷинойтҳои вазину дахшатнок даст зада буданд, натавонистем аз роҳи хато баргардонем. Ман ҳамаи гуфтаҳои ин бародари ҷабрдидаро ба пуррагӣ тасдиқ менамоям. Ило-ватан ҳаминро гуфтаниям, ки бародарони ҷабрдида хангоми додани баёнот аснои тафтишот ва ҳам дар мулофиаҳои судӣ айнаи ҳамин гуфтаҳоро нишондод дода буданд. Судшаванҳо ду бародари ман Раҳматуллоев Раҳим Сирочович, Раҳматуллоев Ҳасан Сирочович, Бойиман Бурӣ Иброҳимович ва Ҷононов Аваз Манонович низ дар мулофиаҳои судӣ нишондодҳои ҷабрдидаро ба пуррагӣ тасдиқ на-муда буданд ва ҳар чорашон бо Ҳукуи Колегияи судӣ оид ба қорҳои ҷинойтии Суди Вилояти Хатлон ба ҳукуи қатл маҳкум гардиданд.

Маҳмадов ОДИЛҶОН,
сокини н.Вахш

Терроризм ва экстремизм мафҳумоеанд, ки имрӯз ҷаҳонро тақон медиҳанд. Вобаста ба рушди равандҳои ҷаҳонишавӣ ин хатар ба амният ва су-боти сиёсии дилҳо кишвар метавонад таъсири манфии худро расонад. Мута-ассифона, ин хатарҳо дар ҷомеаи мо низ реша паҳн намуда истодаанд. Имрӯз мо шохиди шомилшавии ҳамватанонамон, аз ҷумла ҷавонон, занону духтарон ба ҳар гуна ҳизбу ҳаракатҳо мешавем, ки ин ҳолат боиси ташвишу изтироб ва нигаронист. Шохиди куштор ва қатлҳои бераҳмонае мешавем, ки ақли инсон онро қабул карда наметавонад.

Неруҳои террористӣ аз ҳисоби ҷавонони дигар кишварҳо ва махсусан, ҷавонони тоҷик сафҳои худро пур карда, ба ҷавонони гумроҳ ваъдаҳои зиёди пулию молӣ дода, онҳоро ба коми оташ меандо-занд.

БО ТЕРРОРИЗМ МУБОРИЗАИ БЕАМОН БОЯД БУРД

Дар байни ҷавонон роҳандозӣ намуда-ни қорҳои фаҳмондадиҳӣ ва ба ин васила, пешгирии шомил-шавии онҳо ба ҳизбу ҳаракатҳои террористиву ифротгарой бояд дар меҳвари фаёлияти ҳар як хиз-матчи давлатӣ, роҳбарони мақомоти шоҳаҳои ҳокимияти давлатӣ, муассисаҳои таълимию тарбиявӣ ва падару модарон қарор гирад.

Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҳамеша ба масъалаи худшиносиву ҳудогоҳӣ ва ҳувияти миллӣ таавачҷуҳи хос-са зоҳир менамоянд ва мардуми ин сарза-мини куҳанбунёду бофарҳангро ба дарки амиқи вожаи "бедориву ҳувияти миллӣ ва зиракии сиёсиву таҳаммулпазирӣ" ҳушдор медиҳанд. Ҳар як фарди солимфикри ҷомеа бояд сари ин масъала андеша на-мояд ва худогоҳ бошад. Аз гузаштаҳои дури хеш воқиф будан, донистани таъри-хи бою пурғановати кишвар, арҷ гузоштан ба расму русум, эҳё намудани андешаи миллӣ, ғиромӣ доштани заъбон, фарҳанг, ҷашну маросими суннатӣ пандест аз гу-заштаи дуру пайғомест аз китоби зиндагӣ. Пас барои ноил шудан ба ин мақсади наҷибу муқаддас иродаи азиму имони ко-мил, донишу биниши иҷтимоиву иқтисодӣ, фарҳангиву маданӣ ва маърифати баланд доштан зарур аст.

Мутахассисон терроризмро ба намудҳои гуногун тақсим мекунанд. Ба монанди терроризми давлатӣ, терроризми фаромиллӣ, терроризми маҳаллӣ, тер-роризми фардӣ, нашъатерроризм, тер-роризми мазҳабӣ, терроризми иттилоотӣ ва терроризми фарҳангӣ. Дар ҳар сурат терроризм зуҳуроти манфӣ, ҷинойт ва бар

зарари ҷомеа, давлату шахрвандон буда, суботи кишварҳоро ҳалалдор месозад.

Дар лаҳзаҳои ҳассос барои ҳар мил-лат, ҳар як давлат арзишҳои умумимил-лию умумидавлатие ҳстанд, ки одамон, шахрвандон ва миллатро ба ҳам меоранд. Дар ин гуна лаҳзаҳои ҳассосу тақдирсоз ба ҳеҷ гуна зиддият нигоҳ накарда, миллат ва фарзодони барӯманди он аз як ғиребон сар мебароранд.

Зимнан барои пешгирии ҷинойтҳои номбурда, зиёиёну намояндаго-ни мардумӣ, хизматчиёни дав-латӣ, роҳбарони муассисаҳои соҳаи маориф ва сохторҳои мақомоти давлатиро зарур аст, ки ба таври воқеӣ дар байни аҳолии мамлакат суҳбату вохӯриҳо гузаронида, ба аҳолий, аз ҷумла ҷавонону наврасон оқибатҳои ҳалокатовари ин амали номат-лубро бо нишон додани наворҳои дақиқ, аз ҷумлаи филми "Марди роҳ", барно-маи телевизионии "Тоҷикистон ҷаҳон", (руйдодҳои давлатҳои Шарқи Наздик, қитъаи Африка, Афғонистон) фаҳмонидан, аз мафиаат ҳолий нест.

Ёдовар мешавем, ки саҳми мақомоти қорҳои дохилӣ ва Кумитаи давлатии ам-нияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои пешгири ва ошкорсозии гуруҳҳои ҷинойтии мазкур хеле назаррас мебошад. Аз ин рӯ, мо, халқи Тоҷикистон, пиру ҷавон ва зану мардро мебояд, ки дар муқобили ин гуруҳҳои ҷинойтӣ муборизаи дастҷаъмона барем.

Якубзода АМИНҶОН,
директории МТМУ-№36

ВИКТОР СТЕПАНОВИЧ АБАКУМОВ - ЯГОНА РОҲБАРИ СМЕРШ

(идома аз шумораи гузашта)

Дар замони шӯравӣ дохилён баъди аз вазифа маъзул шудан аз ёд мебаромаданд. Аз ин сабаб аксарияти мутлақи аҳолий аз номи ин дохилён хабар надоранд. Ин беадолатист нисбати ин абармар-дони саҳнаи сиёсат. Танҳо бо шарофати Бозсозӣ одамон имконият пайдо карданд, ки оиди ин нафарон маълумот пайдо кунанд. Баъ-ди оғози бозсозие, ки онро Президенти собиқи ИҶШС Горбачёв М.С. эълон кард зиёда аз сй сол сипарӣ шуда бошад ҳам, аммо то ҳол ба аксарияти воқеаҳои солҳои 30- 40, ки муҳри "махфӣ" зада шуда буд, ҳанӯз ҳам, боқист, ки боқист.

Солҳои 40ум ва ибтидои соҳои 50-ум шунидани номи ҷавонтарин вазири ИҶШС Абакумов Виктор Степанович, ки одамони шӯравиро ба ваҳм меовард, табу шуда буд.Ин шахси абарқудрат 24 апрели соли 1908 дар шаҳри Москва ба олами хастӣ чашм кушодааст. Баъди хатми синфи 4 соли 1925 ба сафи Армияи Сурх дохил шуда дар паҳши балвои Рязан ширкат вар-зида бо ҷавонмардиаш диққати роҳбаронашро ба худ ҷалб кард. Баъди паҳши балвои Рязан ўро ба ҳайати ГПУ қабул намуданд. Ў, ки ҷавони ниҳоят хушрӯй буд аз ин сабаб занакабоз буда бо занҳои бисёр алоқаи маҳрамона дошт. Аз ин лиҳоз барои хонаи мулоқотро (явочная квартира) қои ишқварзӣ карданааш аз боло-йи шикоят карданд. Тафтиш ҳақиқат будани шикоятро тасдиқ кард. Хатари аз кор ронданааш пайдо шуд. Аммо бо сабаби ҷавони қордону ҷолок буданааш аз қор хориҷ накарда, балки ба вазифаи дигар ба ҳайси ходими гуруҳи зудамал дар лагери Ухопечора му-ваззаф намуданд. Дар ин вазифа ў ҳамагӣ шаш моҳ ифои вазифа намуд.Дар нимаи дуоми солҳои 30 ум, ки мубориза бо душманони дохилӣ ба авҷи аъло расида буд, Абакумовро бо сабаби қордони-аш боз ба Москва ба қор гузарониданд.Моҳи августӣ соли 1938 Маленков Сталино бо мактуб оиди аз ҳадгузаронӣ дар иҷрои вазифа аз ҷониби вазири НКВД Ежов оғоҳ кард. Зеро мақомоте, ки роҳбарии онро Ежов дар уҳда дошт одамони зиёди бегуноҳро несту нобуд кард. Бинбобар маълумоти Маленков 23 ноябри соли 1938 дар ҳайати НКВД тағйироти ҷиддӣ ба амал омад Ежов аз вазифаи вазири НКВД озод гардид. Сталин ба Маленков супориш дод, ки барои таъйин кардани вазири НКВД номзадҳоро пешбинӣ кунад. Маленков ҳафт номзадро барои соҳиб шудан ба ин мақом пешниҳод намуд ва Сталин Л.П.Берияро интиҳоб кард. Баъди ба ин мақом таъйин шудан, Берия хизматчиёни сохибтаҷрибаро, ки собиқ ҳамоташ бе ягон асос сабуқдуш карда буду барои мустақилона қор қардан имконияташон наметод, боз ба қор даъ-ват кард.

1 декабри соли 1938 Абакумов ба ҳайси сардори НКВД и шаҳри Ростов таъйин шуд. Дар ин мақом у гуруҳи 16 нафараро, ки қаблан бо айби ҷосусӣ дастгир шуда буданд, шахсан инстинток, қард. Ин амали ў гушношудани буд, зеро то ў ягон сардори воломақом айб-доршудагонро инстинток намекард. Истинтоқи ў муайян намуд, ки 15 нафари онҳо тамоман гуноҳ, надошта танҳо як нафар ҷинойт

содир кардааст, ки аз қавми лӯлий буд. У ин 15 нафарро ҷавоб дода, танҳо лӯлиро боздошт намуд. Ва сипас ин лулий ба муҳлати 10 сол ба маҳкама кашида шуд.Сталин аз ин қордонии ў оғоҳ шуда бо рутбаи комиссари бехатарии давлати сарфарозаш намуд. Бо оғоз шудани ҶБВ 17 июли соли 1941 Абакумов сардори шўъбаи махсус оид ба мубориза бо душманон муваззаф гардида бо қор-донии худ ҳамааро ба ҳайрат овард. Ҳама дар ҳайрат буданд.Зеро генерале, ки ҳамагӣ маълумоти қорсола дошт чи тарз тавонист алайҳи Абвер (Идораи ҷосусии Германия), ки роҳбаронаш ҳама дорои маълумоти олии ҷосусӣ доштанд мубориза бурда, фаёоли-яти онҳоро ошқор намуда бар онҳо ғолиб барояд.

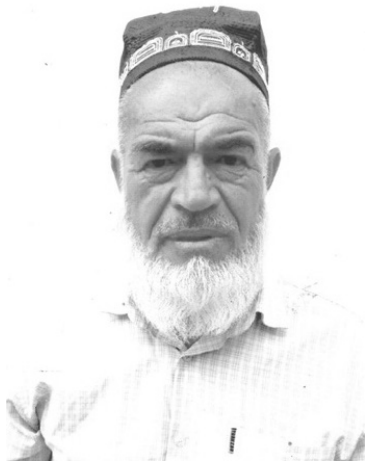
Бояд гуфт, ки Рюмин нисбати Абакумов хусумат дошт. Зеро Абакумов сохта будани Парвандаи духтуронро дарк намуда хост Рюминро аз қор озод кунад. Вале Рюмин бо зорию таваллои зиёд дар дили Абакумов раҳм пайдо кунонду бахшида шуд.Дар ин чо саволе ба миён омаданааш мумкин "Чаро Сталин эркаи ху-дро ҷонибдорӣ накард?" Ба ҳама маълум аст, ки Сталин ниҳоят шахси зудбобар низ буд. Ҳамчунин ў дуруғро бағоят бад медиду дуруғгўёро қазои саҳт меод. Умуман ағар шахс саҳван хатои но-ҷиз мекард ҳабс карда мешуд. Масалан, дар солҳои сиюм котибае саҳван ба қоии Красная Армия Крисная Армия чоп кард. Ин коти-баи бечораро бо айби "Ту Армия Сурхро армия мушон гуфти" гўён 10 сол бадарға карданд. Сталин ҳатто ҳамсари писараш Яковро, ки ба дар асоси фармони №270 ҳамчун хоинони давлат эътироф гардид, ҷазо дод.

Дар зарфи се соле, ки тафтиши парвандаи ҷинойтии Абаку-мов идома ёфт, ў тамоми шиканҷаҳое, ки зертобеъонаш ба гумон-баршудагон раво медонистанд шахсан худаш аз сар гузаронид. Дар мuddати тафтиш ягон айби худро дар содир намудани ҷинойт ба қардан нағирифта танҳо ба танҳо тақкоран мегуфт: "Ман фар-мони Сталиноро иҷро мекардам". Дар ҳақиқат, ҷинойти аввалине, ки дар содир кардани он Абакумовро айбдор карда буданд, ин хи-ёнат ба ватан буд.. Кас аз бемаънию бемантик, будани ҷинойт, ки дар содир кардани он шахсера гумонбар карданд, ки тамоми фа-ёолияташ баҳри қош намудани хоинон равон шуда буду алайҳи Абвери дахшатовар ғалаба ба даст оварда буд, фаҳмида дар тааҷҷуб мемонад. Айбборкунии бемаънию бемантиқ нисбати Аба-кумов амалӣ шуд. Ўро бо ҳукми суд бо сабаби парвандаи таби-бон айбдор дониста 19 декабри соли 1954 дар шаҳри Ленинград парронданд.

Сабаби бо ин парвандаи на он қадар ҳавфноку вазнин парон-дани Абакумовро дар он мебинанд, ки ў аз кирдори нобахшида-нии роҳбари ҳамонвақтаи Иттиҳоди Шӯравӣ Н.С. Хрушев, ки дар солҳои 30- ум ва баъди ҷанг хангоми роҳбари Украина буданааш дар мубориза бо аҳолий содир карда буд, ба хубӣ хабардор буд.

Ҳоҷӣ Акбар Насимӣ

АЗ НЕКОН БОҒ

Файзулло Баротов истиқоматкунандаи деҳаи Чорбоғи Ҷамоати ба номи И.Ниёзов ҳамроҳи бародаронаш Маҳмадулло, Неъматулло, Чорибой, Пардабой соли 2006 боғи куҳнаеро ба боғи нав табдил дод. «Аз нек боғу аз бад доғ» панд додаанд бузургон. Ӯ дар замин санглоху камоб корро сар кард. Замин дар тарафи чапи шоҳроҳи Кубодиён-Душанбе ҷойгир аст. Дар ин боғ пеш аз Истиқлолият дарахтони зардолуи навъи хасаки мавҷуд буд. Ин марди заҳматкаш бо аҳли оилааш майдони боғро ба тартиб дароварда ба 4 гектару 35 сотих расонид, ки аз он 1 гектару 0,70 сотихаш зардолуи пешпазак, 0,3 сотих бодоми шириндона ва 2 гектару 35 сотих ангурҳои хусайнӣ ва сурхчаи ҳосилдиханда мебошад. Бо вучуди ҳама нотавабину тангназарии баъзе одамон, ки дар роҳи ташкили хоҷагии деҳқонӣ сарсонӣ саргардонаш кардаанд, ин марди ҳақталош ба ҳадафи ниҳояш расид. Номи падари бузургаш шодравон Ӯлдошро тавассути ин боғи зебо зинда намуд. Яъне номи хоҷагии деҳқониро –ба номи Ӯлдош гузошт. Гарчанде, ки ин мавзеъ камоб буд бо ташаббуси роҳбарони вақти ноҳия баъди таъмири насосҳои барқӣ об фаровон шуд. Банда ифтихормандам, ки ҳидоятҳои бунёдкоронаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Асосгузори Сулҳу Ваҳдати Миллӣ Пешвои Миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмонро содиқона, чун фарзанди оқили кишвар иҷро кардам. Дар мавзеи интиҳоб кардаи мо, ки яке аз мавзеҳои гарми Тоҷикистон мебошад ҳосили меваҳо барвақтию болаззат мепазанду бозорҳоямон арзонӣ мешаванд.

Деҳқони асил Баротов Файзулло дар ҳамин қишлоқи Чорбоғ дар оилаи деҳқон чашм ба олами ҳаёти кушодааст. Соли 1974 МТМУ №47-и деҳаи Чорбоғро хатм намуда, баъди хизмати ҳарбӣ курси тракторчиғиро омӯхт. Ихтисоси асосиаш тракторчӣ мебошад. Дар собиқ колхозӣ овоздори Пахтакор- яке аз тракторчиҳои пешқадами хоҷагӣ буд. Раиси Ҷамоати деҳоти ба номи И.Ниёзов Бахтиёр Шарифов дар симои ин марди фидоии обу хоки сарзамин инсонӣ бунёдкор, хизматнишондода, ҳаққу росткор, хоксору ботамкинро мебинад ва ифтихор дорад, ки дар ҷомеа чунин мардони кордону нукуном фидокорона заҳмат кашидаанд.

Оилаи барои ин марди Фозил арзиши муқаддас ба ҳисоб меравад. Аз умри босамар бо ҳамсараш Ашургул, ки оилаи намунавӣ мебошанд соҳиби 3 писару 4 духтар, яъне 7 фарзанд гардида, ғайр аз духтари хурдӣ Ӯлдуз, ки дар синфи 11 МТМУ № 9 меҳонад дигархояшон оиладоранд. Имрӯзҳо ин ҷуфти гармию сардии рӯзгордида дар ҳалқаи 22 набера бо шукргузори аз тинҷиву сулҳу суботи кишвар шоду хуррамона зиндагӣ ба сар мебаранд.

Ӯ бо камолӣ ихлосу садоқати бепеён ҳар як иқдому ташаббусҳои созанда ва инсондӯстонаи Ҷумҳурии Тоҷикистонро дастгирӣ намуда, дар амали гардидани сиёсати пешгирифтаи Сарвари давлат намунаи ибрат аст. Ба қавли ӯ ҳар як қонун барои саодати рӯзгори инсон, пешрафту ободии Тоҷикистон ба тасвиб мерасад.

Аз ин нигоҳ, амалигардонии он вазифаи муқаддаси ҳар як шаҳрванд аст. Ҳаёту зиндагиномаи ин марди шариф ба замин, ба обу хоки диёр зич пайванд аст. Ӯ як лаҳза худро бекор тасаввур карда наметавонад. Шоирӣ ширинкалони Ватандӯст Саиди Насафи дар ҳақи чунин боғбонҳо ҳақ гуфтааст:

**Рӯ намеорад ба хони ҳеч
кас соҳибхунар,
Боғбон рисқи худ аз пушти
гулистон меҳурад.**

Дар мавсими ҳосилгундорӣ харидорони меваҳои боғаш аз шаҳрҳои Душанбе, Хучанд, Кулоб, ва Бохтар ба суроғаш меоянд. Ба ҳосили шаҳдбори имсолаат барори кор хоҳонам.

Давлатбек Шарифов

КИТОБ- МАНБАИ ДОНИШ

Бо мақсади таъмини иҷрои Амри Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз «9»феврали соли 2019, тахти №АП-1165 «Дар бораи баргузор намудани озмуни ҷумҳуриявии «Фурӯғи субҳи доноӣ...» дар таърихи 25-05.2019 бо ташаббуси директори китобхонаҳои бахши фарҳанги МИҲД-и ноҳия Исмаилова М. дар маркази фарҳангӣ-фароғатии «Ҳаёт»-и Ҷамоати деҳоти Тахти Сангин деҳаи «Авасто» бо иштироки ҳамаи китобдорони китобхонаҳои бахши фарҳанг, инчунин омӯзгорону хонандагони МТМУ-ҳои қаламрави ҷидеҳот озмуни ҷумҳуриявии «Фурӯғи субҳи доноӣ...» доир гардид.

Дар асоси талаботҳои озмун аз руи 4-наминатсия 40 нафар хонандагон, аз ҷумла:

-дар номинатсияи 1 - 20 нафар

-дар номинатсияи 11- 12 нафар

-дар номинатсияи 111-6 нафар

-дар номинатсияи 1У- 2 нафар иштирок доштанд.

Ҳайати ҳакамони озмун баромади ҳар як довталабро тибқи талаботҳои низоминома баҳогузорӣ намуда, аз шу-

бораи умумии довталабон 8 нафарро барои иштирок дар даври ноҳиявии озмун интиҳоб намуданд

Инҳо : Зайнидинова Бахтинисо аз МТМУ №37, Сафаров Ҷумахон аз МТМУ №34, Болтаева Гулҷеҳра аз МТМУ №30, Баротова Дилдора аз МТМУ №31, Додова Марям аз МТМУ №38, Холбоева Нилуфар аз МТМУ №53, Додова Ҷумагул аз МТМУ №38, Бегматов Исро аз МТМУ №31 мебошанд, ки

дар доираи талаботҳои озмун осори адибони классикӣ, муосир, бачагона ва адабиёти ҷаҳонино аз худ карда, барои иштирок дар даври ноҳиявии озмун омодагӣ дида истодаанд.

Бехтарин иштирокчиҳои озмун- Зайнидинова Бахтинисо хонандаи синфи 10 аз МТМУ №37 бо Сипосномаи бахши фарҳанги МИҲД-и ноҳия ҳавасманд гардонид шуд.

**Абдусаломова ШАҲЛО,
мудири бахши фарҳанг**

ТАМОКУ ВА ЗАРАРИ ОН

Ҳанӯз аз солҳои 50-60-уми асри гузашта аз тарафи олимони исбот гардидааст, ки истифодаи тамоку ба марг оварда мерасонад. Барои ҳамин ҳам зиёда аз 6 сол боз дар кишварамон қонун дар бораи маҳдуд гардондани истифодаи маҳсулоти тамоку амал мекунад.

Дар таркиби тамоку моддаҳои захрнок, ба мисли марги муш, формалдегид, консервантҳо мавҷуд мебошад. Дуди сигор на ин ки ба сигоркешон балки ба онҳое, ки аз ин дуд нафас мекашанд зарар дорад.

Нафаскашӣ ва истифодабарии тамоку ба бемориҳои системаи дилу рағҳо таъсир намуда, ба маҳкамшавии рағҳои хунгард ва ба вучуд овардани диққи нафас

сабаб мегардад.

Агар модар ё падар сигоркаш бошад, тифли дар батн буда аз ҷиҳати инкишофи рӯҳӣ, равонӣ ва ҷисмонӣ зарар мебинанд ва ба бемориҳои саратони кӯдакона, ирсӣ, сактаи ҷисмонӣ гирифта шуданашон мумкин аст. Нос низ монанди сигор моддаи захарнок буда бештар ба даҳон ва дигар узвҳои нафаскашӣ таъсири манфӣ мерасонад.

Бисёр носкашҳо «ман партофта наметавонам мегуянд. Бе нос аҳолам бад мешавад». Ба ҷойи он, ки худаш носро партояд писар ё набераашро мегуянд, ки: рафта аз қисаи ман ё аз тиреза носамро биёр.

Бачаи синфи 1 ё 2 носро мебиёрад

ЭҲӢИ ҲУНАРҲОИ МАРДУМӢ-ТАҚОЗОИ ЗАМОН

Бо эълон гардидаани солҳои 2019-2021 "Солҳои рушди деҳот, сайёҳӣ ва ҳунароҳои мардумӣ" Пешвои муаззами миллат боз имтиёзҳои дигарро барои беҳбудии бахши сайёҳии кишвар ва истеҳсоли маҳсулоти ҳунароҳои мардумӣ дастур доданд, ки дар масири пешбурди соҳа нақши калидӣ мебошад.

Сайёҳӣ ва ҳунароҳои мардумӣ ду ҷодаи ба ҳам пайванди ҳаёти махсуб ёфта, аз ибтидо инсоният бо ин ду раванд ҳамбастагии нугустастани дорад.

Дар Паём навбатии Асосгузори сулҳу Ваҳдат-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Мачлиси Олӣ 26.12.2018 ба хотири тараққи бахшидани ҳунароҳои мардумӣ фуруши онро аз ҳама намуни андоз ва пардохти дигари давлатӣ аз ҷаҳи ян-твари соли 2019 озод намуданд, ки ба рушду равнақи соҳа хеле муҳим арзиёбӣ ме гардад.

Аз қадимуллайём инсоният кӯшиш ме-кунад, ки касбу ҳунаре аз бар намояд ва бадин васила зиндагиашро пеш барад. Барои аз худ намудани ҳунар аз як тараф шавқу ҳавас лозим бошад, аз тарафи дигар, ёрмандии калонсолон, устодон ва кӯшишу омӯзиши ҷиддии худӣ шахс лозим аст. Ҳунар барои инсон аз ҳама ҷиз қимат аст. Маҳз ҳунар инсонро обирӯ бахшида, шухратманд мегардонад.

Миёни афроди бомаърифат дар бораи касе чизеро донистан, ибтидо аз касбу шугли он мекурсанд, баъдан аз насабу наҷоди вай, на аз сарвату молу мулк ва дорой. Инсон ҳамеша бояд ба мардумӣ ҳунарманд ҳамнишин бошад, рӯзгору дари хешро бо ҳунари худ обод созад дар ин роҳ насли наврасро тарғиб намоянд.

Беҳунарон на фақат ба дигарон, балки ба худ низ нафъе оварда наметавонанд. Дар ин бора Унсурулмаолӣ Кайковус хеле хуб гуфтааст: "Ба мардумӣ беҳунар дустӣ модар, мардумӣ беҳунар на дустӣ- ро шояд на душманиро".

Саъдӣ Шеърӯзӣ таъкид мекунад: "... бигузор молу давлат аз

даст равад, ҳунар аз даст наравад, зеро боигари ро ҳунар мекунад, на кори дигар. Ҳунар чашмаи зоянда ва давлатӣ поянда аст ва агар ҳунарманд аз давлат биафтад, ғам набошад, ки ҳунар дар нафси худ давлат аст, ҳар ҷо ки равад, қадр бинад ва бар садр нишинад ва беҳунар лӯқма чинаду сахтӣ бинад".

Ҳунарманд дар ҳеҷ даври замон ба касе муҳтҷ намешавад ва ба андак амал ризку рӯзияро таъмин мекунад. Барҳақ фармуданд:

Рӯ намеорад ҳонаи ҳеҷ кас соҳибхунар,

Боғбон ризқи худ аз пушти гулистон меҳурад.

Шахси ҳунармандро ҳар як дақиқаи умр ғанимат аст ва онро бамаврид истифода мебарад. Намегузорад, ки лаҳзае роғон гузарад. Аз донae хирмане месозад, аз матое ҷомae ме-дӯзад, аз гуле гулзор ҳосил мекунад. Бо дастони ҳунарманду меҳнатифаринаш ақли бинандаро асир месозад. Ҳунароҳои волои ҳунармандони асилро дида бешубҳа номгузори мекунем, ки ин номҳои бузург бе меҳнату заҳмати зиёд ба даст намеоянд. Барҳақ гуфтаанд: "Музди меҳнати бузурги кас, агар аз як тараф маош бошад, аз тарафи дигар, омӯхтани ҳунари бузург аст. Ҳамаи ҳунароҳои ҳангоми омӯзиш душворие доранд, ранҷе доранд, ки касро дилгир месозанд, вале кам одамоне ёфт мешаванд, ки ин душворихоро паси сар намоёнд ҳунаре омӯзанд. Беҳабар аз он ки омӯхтани ҳар як ҳунари воло инсонро дар зиндагӣ воломақому соҳибтаҷриба ва бузургдигу бообру мегардонад".

Ҳунарманди асил бо ҳунари волои худ дар ҳар даври замон ба касе ё чизе эҳтиёҷ пайдо намекунад. Дастнигар намегардад, зеро худ кони ҳунари волост.

**Қосим Мансуров,
директори МТМУ-и №51**

ДАРДҲО ДАР СИНАИ ЗАНОН

да, дардманд шаванд. Баъзан гум нашудани ин гирехҳо метавонад аломати саратони сина бошад. Агар аломатҳои саратон сари вақт ошкор карда шаванд, табобат хуб

ва бомуваффақият мегузарад. Барои саратони сина, одатан ҷарроҳӣ лозим аст.

Нишонаҳои саратони сина: зан аксаран дар сина омосро ҳис мекунад; дар сина ҷойҳои ноҳавор ё ин ки ҷуқуриҳои монанди пӯсти афлесун пайдо мешаванд; ғадудҳои лимфатикии кафи даст калон мешавад, аммо дард намекунад; гирех оҳиста месабзад; аввал он дард намекунад ва наметафсад, баъдтар дард карданаш мумкин аст.

Зан бояд дар синааш вучуд

доштан ё надоштани саратонро ҳар замон санҷад. Ҳар моҳ, баъд аз 10 рӯзи саршавии ҳайз синаашро муоина кунад. Ба тағйироти ҳаҷми сина аҳамият диҳад. Вай дар ҳолате, ки ба миён болишт ё курпача гузошта, пуштнокӣ хоҳидааст, бояд синаро бо ангуштон палмосида бинад. Онро зер карда истода, ангуштонашро давр занонад. Аз нӯги сина сар карда, ба шакли доира ангуштонашро то ба таги китф ҳаракат кунонад. Баъд нӯги синаро пучида бинад, ки аз он хун ё моеъҳои дигар хорич мешавад ё не. Агар гирех ё ягон чизи ғайриоддӣ мушоҳида шавад, ба духтур муроҷиат кардан лозим аст. Аксари гирехҳо саратон нестанд, аммо онҳоро дар вақташ муоина кардан муҳим аст.

Пуршавӣ ва сахтшавии сина ва ё дард доштани нӯги он ба бемории синаҳо оварда метавонад. Агар кӯдак тез-тез мақаду модар ба қадри имкон дам гирифта, моеъи нӯшида истад, ин гуна дардҳо дар муддати 2-3 рӯз гум мешаванд. Одатан антибиотикҳо қабул кардан зарур нест, аммо дарди синаҳо ва кафидану дардманд шудани нӯги онҳо метавонанд ба мастит ё абсcess (халтаи зардобнок) боис шаванд.

Нишонаҳо: як қисми сина тафсида, сурх мешавад ва дард ме-кунад; ҳарорати бадани зан ба-ланд мешавад ё хунук ме-хурад; ғадудҳои лимфатикӣ ва-рам кар-да, дард мекунад; дар ҳолати вазнин ҷойҳое, ки зардоб чамъ шудааст, мекафанд.

Табобат: тез-тез макондани кӯдакро давом диҳед, дар ин ҳол ба кӯдак аввал синаи дардмандро диҳед, агар ин ба шумо душвор бошад, метавонед синаи дардмандро ҷушед; дам гиред ва бисёр нушокиҳо нӯшед; 15 дақиқа пеш аз макондан ба синаатон компресси гарм гузоред, барои кам кардани дард дар фосилаи байни макондан ком-пресси хунук гузоред; ҳангоми макидани кӯдак синаи дардмандро моled; барои паст кардани дард метавонед дору истифода баред, мисол, парасетамол; ба-роӣ табобати абсcess антибиотикҳо лозиманд ва барои ин, албатта, ба духтур муроҷиат кунед. Нӯги синаро аз кафидан эҳтиёт кунед ва роҳ надихед, ки синаҳо аз ҳад зиёд пур шаванд.

**Саодат Валиева,
мудири шӯбаи
бемориҳои занона**

Дар синаи зани ширдеҳ ва-рами дардноки гарм (абсcess) ва ва-рами бедард (носур- киста) ё саратон ба вучуд омада метавонанд. Бисёр за-що дар синаҳояшон гирехҳои (варамчаҳои дои- ра- шакли) майдадоранд. Да-воми ҳайз ин гирехҳо метавонанд шакл ва андозаи худро дигаргун наму-

ОИЛА НИҲОДИ МУҚАДДАС

Тавре ки Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон таъкид намуданд:

«Оила дар фарҳанги мардуми куҳанбунёди тоҷик ҳамчун ниҳоди муқаддас эътироф гардидааст, зеро бехтарин арзишҳои инсонӣ, аз қабилӣ муҳаббату садоқат, самимияту вафодорӣ ва ҳамдигарфаҳмиву таҳаммулгарой маҳз дар оила ташаккул меёбад».

Зиндагии шоиста ва лоиқӣ инсон иборат аз гузаронидани умри инсон дар оромӣ, осудагӣ, сулҳу амонӣ, роҳату фароғат аст. Умри инсон ҳамеша дар ҳаракат аст ва мутаас-

сифона он гузарон аст. Аз ин хотир инсон бояд қўшиш намоёнд, ки умри хешро ҳамеша ба осудагӣ хушҳолӣ сипарӣ намоёнд. Иҷрои ин вазифа ва қарзи муқаддас дар навбати аввал бар уҳдаи зан аст. Дар ҷараёни ҳаёти муштарак бо шавҳар дар оромӣ, рафоқат, самимият ва дўстӣ зиндагӣ қардан зан мақоми хоса дорад. Дар баробари ин шавҳар уҳдадор аст, ки барои осудагии оила шароити муносиб фароҳам орад. Бузурге гуфтааст: «Ҳеҷ касро ба никоҳ шудан маҷбур намеkunанд. Аммо ҳар касе, ки никоҳ шуд, бояд ба итоати қонуни никоҳ маҷбур карда шавад».

Дар бораи ахлоқи оиладорӣ ниёгонамон дар осорашон бисёр

суханҳои пандомӯз ва ибратнок иброс кардаанд. Вале пеш аз ин равшан кардан зарур аст, ки мо зери калимаи "бахт" чиро мефаҳмем.

Бахт - ин дар натиҷаи ҳаракати инсонӣ ба даст оварда ни талаботҳои маънавӣ, иҷтимоӣ ва ноил гаштан ба мақсади шахсӣ ва ҷамъиятӣ мебошад.

Бахт-зиндагӣ қардан ва мубориза бурдан. Бахт барои дунё ҷавоб додан.

Бахт-ин боварӣ ба ояндаи неки одамон. Дар зиндагӣ бо боварӣ умр ба сар бурдани зану шавҳар омили асосиест, зеро боварӣ ва эътимод решаи вафо буда, нахли бовафой аз ҳамин реша об мегирад, сабзу

пурбор мешавад, ба камол мерасад; Нобоварӣ, безътимодӣ меҳри дил за сафои манзилро аз байн мебарад.

Ба ақидаи Ибни Сино, вақте ки инсон хонаю манзил сохта, барои рўзгор молро захира кард, ба каси харҷкунандаи он низ муҳтоҷ мегардад. Зани ҳақиқӣ шавҳари худро дўст медорад ва ҳамеша дар хусуси муҳаббати ӯ фикр мекунад. Мутафаккир занҳои бешарму ҳаёро танқид намуда, собит кардааст, ки зани беишқу вафо эътибори оиларо ба нестӣ бурда, аз боварӣ ва муҳаббати шавҳар маҳрум мегардад. Ибни Сино муносибати марду занро таҳқиқ карда, дар бораи ишқ низ суҳан ронда, таъкид кардааст, ки ишқи инсонӣ бехтарин ва асоситарин ишқи олами моддӣ буда, нисбат ба он эҳтиром варзидани ҳар як инсон комилан

шарт ва зарур мебошад. Ба гуфти ӯ ошиқон бояд яқдигарро ҳурмат карда, ягонагӣ ва муттаҳидии худро вайрон наkunанд. Ӯ инчунин қайд кардааст, ки асоси ишқро садоқат ташкил медиҳад. Ҳар қадар одамоне содиқ бошанд, ҳамон қадар хушбахт хоҳанд шуд, вале агар ба ҷои садоқат хиёнату бевафой ҳукмрон гардад, ишқ, пайдор наменонад. Агар ишқ барҳам хурад, зиндагии инсон фасоду қасод мешавад. Аммо, мутаассифона, дар замони имрӯз муҳаббат муқаддасот ва қадру қимати худро аз даст додааст, ки ин боиси зиёд шудани оилавайроншавӣ дар миёни ҷавонон гаштааст.

Турахонов Файзали,
мутахассиси пешбари шўъбаи
умумии МИҲД –и ноҳия

УСТУВОРИИ ОИЛА АЗ МУҲАББАТ АСТ

Давоми 26 сол мешавад, ки дар саросари кишвари азизамон Рӯзи байналмилалӣ оила бо як шукуҳу шаҳомати хосса таҷлил мегардад. Яъне, соли 1993 бо қарори Ассамблеяи Генералии Созмони Миллалӣ Муттаҳид Рӯзи байналмилалӣ оила расман тасдиқ шудааст.

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар ин маврид таъкид намудаанд: «Оила дар фарҳанги мардуми куҳанбунёди тоҷик ҳамчун ниҳоди муқаддас эътироф гардидааст, зеро бехтарин арзишҳои инсонӣ, аз қабилӣ муҳаббату садоқат, самимияту вафодорӣ ва ҳамдигарфаҳмиву таҳаммулгарой маҳз дар оила ташаккул меёбад».

Бале, ягона сарчашмаи хушбахтӣ некуаҳволӣ ва муваффақияти ҳар фард ин сарчамъии оила аст, ки ба оромию суботи ҷомеа замина мегузорад. Ҳар фард дар оила тарбия мегирад, ба камол мерасад ва ба ҳаёти мустақилона омода мегардад. Заминаи асосии ҷомеаи солим аз оилаи солим маншаъ мегирад. Фарде, ки аз оғуши оилаи бофазл ба ҷомеа ворид мешавад, ӯ албатта ианфиати хубе ба наъфи ҷомеа меорад. Оила руҳи муҳими давлатдорӣ буда, инкишоф ва рушди миллат нақши бузург дорад. Инсон ҳамеша дар доираи оила буд ва менамояд. Рушду камолӣ ҳар ҷамъият аз сифат, тартибот, солимии оила ва наслҳои он вобастагӣ дорад. Бинобар ин солимии оила кафолати рушди миллати солим аст. Яъне, ҳар фардро зарур аст, ки дар ҳаёт-маҳсулан рўзгори оилавӣ пеш аз ҳама ботамкину дурандеш ва бунёдкору мададгор бошад. Ҷавонон бояд дарк намоёнд, ки дар паси ҳар оила тақдирӣ минбаъдаи зан-модар, ояндаи неки фарзандон, хушбахтии яқанд тан ва суботи ҷомеа истодааст. Пойдорӣ ва устувории оиларо муҳаббат ташкил медиҳад. зеро танҳо муҳаббати самимӣ метавонад оиларо мустаҳкам ҳама мушкilotи ба сар омадаро рафъ созад. Агар дар оила муҳаббат бошад, зану шавҳар ба хотири он аз баъзе талаботҳои худ гузашт карда, ҳамдигарро ба хубӣ дарк мекунанд ва мушкilotи дар оилас ба вучуд омадаро ба осонӣ ҳал менамоянд. Фарзандоне, ки дар чунин оила тарбия меёбанд, метавонанд дар оянда соҳиби обрӯ ва зиндагии шоиста гарданд. Оилае, ки пояш ба муҳаббат асос ёфтааст, оилаи хушбахт аст. Ишқ одамро дар роҳи мурод пухтаву мубориз мегардонад. Дар чунин оилаҳо фарзандони неку хушрафтор, меҳнатдўсту меҳрубон ба воя мерасанд. Меҳру муҳаббате, ки ҳамсарон ба фарзандонашон мебахшанд, дар оянда, дар дар наслҳои минбаъдаи онҳо низ боқӣ менамояд.

Таманно мекунам, ки ҳамаи ҷавонон мо барои барпо намудани оилаи солим қадами устувор монанд. Дар зиндагӣ бо боварӣ умр ба сар баранд, зеро боварӣ ва эътимод решаи вафо буда, нахли бовафой аз ҳамин реша об мегирад, сабзу пурбор мешавад, ба камол мерасад.

Алиматова НАРГИС,
мудирӣ шўъбаи ғоибонаи
Коллеҷи омўзгорӣ

БА ИСТИҚБОЛИ РЌЗИ ВАХДАТИ МИЛЛӢ

Ваҳдати миллӣ-кафолати пойдории давлат ва сулҳу субот дар ҷомеа

Дар таърихномаи ҳар миллат саҳифаҳои сабакомӯз ва пурарзише ҳастанд, ки аз иқдоми нек ва хирадмандона ба нафъи халқу Ватан башорат медиҳанд ва барои наслҳои минбаъда ҳамчун ҷароғи ҳидоят хизмат мекунанд. Чунин саҳифаи заррин барои миллати тоҷик рӯзи ба имзо расидани Созишномаи умумӣ дар бораи барқарор кардани сулҳу ва ризоияти миллӣ дар Тоҷикистон мебошад.

Эмомалӣ Раҳмон

Аз таърихи инсоният мо медонем, ки дар марҳилаҳои гуногуни зиндагӣ бинобар сабабҳо ва омилҳои айни ва зехнӣ унсурҳои таъминкунандаи ваҳдат ҳалалдор шуда, боиси парокандагӣ ва ҳатто нобудшавии қавмҳо, миллатҳо ва давлатҳо шудаанд. Ба миллати тоҷик бошад, борҳо хатари парокандагӣ нобудӣ таҳдид карда, давлатҳои мавҷуда рӯ ба завоҷ оварда буд. Бо вучудӣ ин дар тӯли бештар аз ҳазор сол миллати заковатманди мо худро аз маҳшавӣ наҷот дода, то ба истиқлолияти миллию давлатӣ расид.

Яъне волотарин дастовард ин соҳибшудан ба Истиқлолияти давлатӣ аст, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон 9 сентябри соли 1991 онро ба даст овард. Он, ки ибтидои давлатдорӣ мӯсоири миллӣ мо мебошад, ҳамчун рамзи олии ватандорӣ барои халқи тоҷик имкони воқеии амалӣ намудани орзуву ормонҳои гузаштагонамонро фароҳам оварда, роҳи пешрафти минбаъдаи кишвари азизамонро ба сӯи ҷомеаи демократӣ, ҳуқуқбунёд ва дунявӣ муайян намуд. Дар ҷомеаи андешаи барпо намудани давлати ҳуқуқбунёду демократӣ, гуногунандешиву бисёрхизбӣ, соҳибхизматӣ халқ, эътирофи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд, кафолати мавҷудияти моликияти хусусӣ ва дигар масъалаҳои муҳими демократиеро ба вучуд овард. Вале аз сабаби дигаргун шудани соҳти давлатдорӣ, яку яқбора ҳизбу ҳаракатҳои ҷоҳталабу ҷудоӣҳо қувват гирифта, бо дастгирии хоҷагони аҷнабӣ, омилҳои дохилӣ ба вучуд омад, ки барои ташаккули андешаҳои зиддидавлатӣ мӯсоидат карда, эҳсоси ифтихори миллӣ ва талаби адолати иҷтимоиро ба самти экстремизми сиёсӣ динӣ ва маҳаллгарой равона менамуд. Баъдӣ ба даст

овардани истиқлолияти давлатӣ ин омилҳо хеле авҷ гирифта, дар аввалҳо гурӯҳҳои алоҳидаи судиродаи кишварамон таҳти таъсири андешаҳои тундгароёнаи доираву нерӯҳои бадҳоӣ дохиливу хориҷӣ қарор гирифта, ҷумҳуриамонро ба гирдоби низоъҳои дохилӣ ва бъддан ба қашмақашҳои мусаллаҳона кашида, фоҷиаи меҳану миллат ва хунрезӣю харобкорӣ сар зад, ки дар натиҷа зиёиёни тоҷикро пароканда сохт, ҳокимият ва сохтори давлатдорӣ фалаҷ гардид. Майдоннишиниҳои дар Тоҷикистон бавуҷудодамада нақшаи фалаҷ қардани ҳаёти иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва маънавиро дошанд. Вале табиати сулҳуҷуёна ва характери миллӣи тоҷикон, ки ҳамеша ба гузашт ва созиш моил аст, барои дарки манфатҳои умумимиллӣ мӯсоидат кард, ки 27 июни соли 1997 Созишномаи умумии истикрори сулҳу ва ризоияти миллӣ дар шаҳри Москва ба имзо расид. Бо шарофати ба имзо расидани ин санади сарнавиштсоз мо тавонистем ба муноқишаҳои дохилӣ ва муқовимати мусаллаҳона хотима бахшида, ба марҳилаи навин-гузоштани пойдевори сулҳу, таъмини ваҳдати миллӣ ва дар ин замина ба эътидол овардани фаъолияти соҳаҳои хоҷагии халқ ва рушди онҳо дар Тоҷикистон оғоз намоем. Аз ин рӯ, мардуми тоҷик аз соли 1997 сар карда, ҳамасола 27-уми июнро ҳамчун иди миллӣ қашн мегиранд ва тибқи моддаи 2 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи рӯзҳои ид» ин санаи таърихӣ ҳамчун ид қабул гардида, рӯзи «Ваҳдати миллӣ» дониста шуд. Ваҳдати миллӣ ҳамчун омили муттаҳидсозандаи тамоми мардуми Тоҷикистон шароит фароҳам овард, ки бо истифодаи арзишҳои аз ҷониби ҷомеаи ҷаҳонӣ эътирофшуда дар ҷумҳуриамон таҳқурии ташаккули ҷомеаи шаҳрвандӣ гузошта шуд ва барои бехтар гардидаи сатҳи зиндагии мардум, ободӣ ва ояндаи давлати соҳибистиклоламон заминаи мӯсоид муҳайё гардад.

Дар баробари ин имконияти дар ҳама руқноҳои ҳокимияти давлатӣ амалӣ намудани принсипҳои қонуният, баробари дар назди қонун, ногузир будани ҷавобгарӣ, ҷавобгарии фардӣю гунаҳгорӣ, адолат, инсондўстӣ ва демократиизми замони мӯосир ба вучуд омад, ки халқ озодандеширо пеша

карда, ба ҳифз намулдани ҳуқуқҳои худ тавачҷуҳ зоҳир намуд. Яъне Ваҳдати миллӣ сулҳу субот дар ҷомеа ва риоии кафолатҳои конституционӣ ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрвандро дар ҷумҳуриамон таъмин кард.

Аз ин ҷост, ки Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар баромади худ зикр карданд, ки «Хушбахтона, мо дар кишвари худ барои сулҳу пайдор ва ҳаёти осоиштаи ҷомеа заминаи бозътимод гузошта тавонистем, вале агар мо хоҳем, ки мамлакатаи мо ҳамвора тараққӣ карда, ба сафи давлатҳои пешқадами дунё ворид гардад, наслҳои ояндаамон зиндагии сазовор дошта бошанд ва аз падарону модарони худ ба неки ёд кунанд, бояд ҳаргиз ба ҳалалдор шудани сулҳу субот роҳ надихем ва бақову пойдорӣю давлати миллиро пайваста таъмин намоем».

Мавриди зикр аст, ки сиёсати сулҳуҷуёнаи давлат барои инкишофи шахсият, ҷамъият ва давлат шароит мӯсоитат намуд. Зеро ҳаллӣ масъалаҳои иқтисодӣю иҷтимоӣ дар ҷомеа бе таъмини сулҳу субот имконнопазир буда, барои пеш рафтани ҷомеа ҳамагуна дастовард ҳифзи худро талаб менамояд.

Бинобар ин, ҳар яки моро зарур аст, ки Ватани худро дуст дошта, онро ҳифз намоем, сулҳу ва зиндагии осоиштаро пос нигоҳ дорем ва барои амалӣ сохтани ҳадафҳои давлати ҳуқуқбунёд дар кишвари азизамон саҳмгзор бошем.

Маҳмудзода Нуриддин Маҳмуд,
Ерданҷии прокурори
ноҳияи Кубодиён
мушовири адлияи дарачаи 3

ВАХДАТИ МИЛЛӢ – ОМИЛИ АСОСИИ ДАВЛАТДОРИИ МИЛЛӢ

Соли ҷорӣ аз ба дастовардани Истиқлолияти давлатӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон 22 сол сипари мегардад, ки дар ин аёми на чандон тӯлонӣ таърихӣ бо шарофати истиқлолияти давлатӣ ва талошҳои пайгиронаи Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат-Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон арзишҳои воқоии ин дастоварди муҳими сиёсӣ барои эъмори давлати озоду мустақил, ки ҷавҳари аслии онро низоми демократӣ, ҳуқуқбунёд, дунявӣ ва иҷтимоӣ ташкил медиҳад заминаҳои воқеан густурдаи инкишофи тамоми соҳаҳои ҳаёти ҷомеаро фароҳам овард.

Воқеан Ваҳдати миллӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки яқдилона бо азму иродаи мардуми шарафманди диёри куҳанбунёдамон дар марҳилаи сифаттан нав ва тақдирсози солҳои навадуми қарни гузашта ба даст оварда шудааст дастоварди нодир фароҳахши сиёсӣ ва ҳамзамон бузургтарин дастовард дар роҳи давлатсозиву давлатдорӣю навин маҳсуб ёфта, ҷиъати таҳкими ҳокимияти конституционӣ дар кишвар, пойдорӣю сулҳу суботи комил, Истиқлолияти миллӣ ва дар ин замина таъмин бахшидани самтҳои сиёсати дохиливу хориҷӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон заминаҳои густурдаи ин-

кишофро таъмин намуд.

Ваҳдати миллӣ дар ҳақиқат дар самти таҳкими пойдевори андешаҳои солими давлатдорӣю миллӣ ва бунёди ҷомеаи мутамаддин нақши маркази дорад.

Маврид ба зикр аст, ки ҳар қадар солҳо моро аз бадастории ин дастоварди муҳими сиёсӣ ва тақдирсоз дур мебаранд ҳамон андоза аҳамияти он дар замони мӯосир мазмуну моҳияти навро қасб намуда, ҳамчун омили меҳварии таҳкимбахш, ифода кунанда азму ирода, ва нияту орзуҳои неки инсонӣ ва равшангарии роҳи рушду тақомули тамоми соҳаҳои ҳаёти ҷомеа ба ҳисоб меравад.

Маврид ба зикр аст, ки Созишномаи истикрори сулҳу ва ризоияти миллӣ дар Тоҷикистон аз ҷиҳати шаклу мазмун дар ҷаҳон падидаи беҳамтое гардид, ки имрӯз чандин давлатҳои дунё таҷрибаи ибратомӯзи сулҳи тоҷиконро меомӯзанд.

Бо шарофати Истиқлолияти ва Ваҳдати миллӣ дар ҷомеаи ҷаҳонӣ таҳкими равандро ва тамоюлҳои демократикунонии ҳаёти ҷамъиятӣ ва дар заминаи он тадриҷан баланд бардоштани маданияти сиёсӣю ҳуқуқӣю аҳолии кишвар як қатор ислоҳоту дигаргунӣю пиёда карда шуд, ки ин ҳама дар маҷмӯ баҳри ташаккули ҷомеаи шаҳрвандӣ дар кишвар мӯсоидати фаъол намуда ис-

тодааст.

Дар ҳамин радиф гуфтан роиҷ аст, ки Ваҳдати миллӣ барои мардуми худогоҳу худшиноси тоҷик, ки дорои таърихӣ бойю қадима мебошад ҳамчун неъматӣ бебаҳо ва заминаи қавии рушду тақомули давлатдорӣ маҳсуб меёбад.

Имрӯз маҳз бо шарофати ин арзиши муҳими сиёсӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон аз тарафи аксарияти кишварҳои бузурги ҷаҳонӣ ҳамчун субъекти комилҳуқуқи муносибатҳои байналхалқӣ шинохта шуда, пешниҳодҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти ҳалли масъалаҳои муҳталифи ҷаҳонӣ аз тарафи ниҳодҳои байналхалқӣ дастгири ёфта истодаанд.

Имрӯз бо боварии комил метавон гуфт, ки Ваҳдати миллӣ дар оянда низ ҷиҳати муаррифии бештари кишвар дар арсаи минтақавӣю ҷаҳонӣ ва таҳкими асосҳои сохтори конституционӣ мӯсоидат хоҳад намуд.

Бояд зикр намуд, ки бо шарофати Истиқлолияти давлатӣ ва Ваҳдати миллӣ дар ноҳияи Кубодиён бостони тағйироту пешравӣҳои назаррас ба амал омада, инкишофи иқтисодиву иҷтимоии ноҳия рӯ ба беҳбудӣ ниҳода, симои меъморӣю ноҳия низ ба қуллу дигаргун шуда истодааст. Маҳз дар тули

солҳои соҳибистиклолии кишвар дар ноҳия фаъолияти муассисаҳои таълимӣ, тандурустӣ, варзиш фарҳангӣ бехтар гашта, ҷиҳати таҳкими ҷаҳонбинии насли наврас дар руҳияи ватандўстӣ ва дар ин замина таҳкими арзишҳои давлатӣ чорабиниҳои фарҳангиву маърифати бахшида ба 22-умин солгарди ҷашни Ваҳдати миллӣ доир гардида истодааст.

Хусрави Маҷнун, сармутахассиси шўъбаи рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеаи дастгоҳи раиси ноҳия

БАРОИ ПЕШБАРИ БА УЗВИЯТИ ИТТИФОҚИ ЖУРНАЛИСТОНИ ТОҶИКИСТОН

Каримбобо ин пагоҳӣ баъд аз хондани намози бомдод назди пойғаҳи дар нишаста,ба пӯшидани ҷуробҳои ғафсу маҳсиҳояш шурӯъ кард. Кампираш,ки дар болои оташдон чизе мепӯхт,ин тародуди мӯйсафедро дида,хавотиромез пурсид:

-Ба хайр аст,додош?
-Меғум як сари қадам рафта ҷуворизорро дида биёям. Дина Усмон-бойи ҳамсоя гуфт,ки кӯдакон ҳангоми молбонӣ ҳарчо-ҳарҷои ҷуворизорро чаронидаанд.

-Биёед, монед додoш, кампир каф-лесро болои дег гузошта,ба мӯйсафед нигарист.
-Наравед. Бало ба паси ҳамон ҷуворизор. Худатон як ҳафта боз касал будед-ку, нав ба по хестед. Имшаб писарамон Саторҷон занг зад. Вай имрӯз ё пагоҳ ҳамоҳи келину набеаҳоямон меоянд. Ҳамин,ки омаданд,ҷуворизорро ҳам худашон як бало мекунад...

-Ғапат маъқул кампир, аммо ман рафта як сари қадам дида наоям, дилам қарор намегирад.
-Ин хел бошад, истед! Ман дами гарм пухта истодаам, тановул карда баъд меравед.

-Иштиҳоям нест,кампир, –гуфт Карим-бобо. Баъди баргаштан ба фурча тановул мекунам.

Мӯйсафед чомаашро пӯшида ба айвон баромад. Вақте ки дар айвон калушҳояшро мепӯшид,сағаш давида наздаш омад ва худро ба замин афканда,ингоскунон фукашро ба калушҳои мӯйсафед молид. Мӯйсафед сари сагро сила намуда,ба чашмони саг нигарист:

-Зик шудӣ, Алопар? Маро ёд кардӣ? Биё, акнун ба саҳро меравем ва сайру гашт мекунем. Ман ҳам дар инҷо зик шудам.

Ҳангоме ки пирамарду сағаш ба кӯча мебаромаданд,кампираш ба айвон баромада аз дунболи мӯйсафед фарёд кард:

-Дер накунед,додош. Зуд баргар-дед!

-Хуб, хуб...
Дар ин пагоҳии барвақт деҳаи нав аз хоб бедор шуда,ба назар аҷиб менамуд. Аз хонаҳо садои гову гусола, акоси сағҳо ва ҷегзании ҳӯрусҳо ба гӯш мерасид. Дар кӯча ҳам акнун ягон–ягон одамони кори зарур дошта инсу онсу раvon буданд.

Мӯйсафед ҳамроҳи сағаш лаб-лаби канали пуроб,ки обаш аз боронҳои дируза лойолуд гашта буд, раvon буд. Вай бардам-бардам қадам монда, дар дил андеша мекард,ки ода-мизод аҷиб аст; дируз тамоми бада-наш аз дарду таб месӯхт, умедашро аз зиндагӣ канда буд,вале имрӯз зиндагӣ ба чашмаш нур дошт, ширинӣ дошт. Гуё баданаш ҳеҷ гоҳ дардро надида буд.

Вай ба замини ҷуворизораш расид. Дар ин ҷо се гектар замини хоҷагии деҳқонӣ дошт.Тирамоҳи соли гузашта як гектарро барои обҷақорӣ гузошта, ду гектари дигарро гандуми тирамоҳӣ кошта буд.Тобистон аз гандум ҳосили хуб гирифта, ба ҷояш ба-рои хошоқ ҷуворимака корид. Ҷуворӣ ҳам дар ду гектар қад ёзондаву кокул гирифт,вале хини дараф пирамард бе-мор шуд,болои ин боронҳои бемаҳал...
Вай поёни ҷуворизорро аз назар гузаронид. Якбора димоғаш сӯхт:

Ҳарчо–ҳарҷои ҷуворизор пачаку помол шуда буд.

-Ноинсофҳо! -Зери лаб ғур-ғур кард, пирамард. Кӯдакони хурдсолро молбонӣ фармуда киштзори мардумро меҳӯронанд. Дар мардум дигар инсофу вичдон намондааст.

Пирамард,ки аз помол шудани кишташ дилозурда шуда буд,оҳиста –оҳисата лаб лаби ҷуворизор рӯболo шуд. Вай хост,ки болои ҷуворизорашро ҳам хабар гирад,вале ҳанӯз нисфи роҳро тай накарда хастагиро ҳис кард. Хост ҷое нишаста нафасашро рост кунад. Вай болои баландие нишаст. Сағаш, ки аз думбoлаш меомад,аввал муддате назди пирамард гӯшҳояшро сикхунон истод, сипас заминро буйкунон ба ҷуворизор даромада рафт. Баъд аз лаҳзае аккосзании беисти саг ба гӯши пирамард расид.

-Дар ин ҷо чӣ гап бошад?, -анде-шид пирамард. Шояд ягон буз ё гус-

АНГУШТАРИНИ ХУНОЛУД

(Ҳикояи детективӣ)

фанди аз мол ҷудошударo дидааст. Вай ба ин андеша сағашро фарёд кард:

-Алопар, баҳ! Баҳ!...
Вале саг гуё овози пирамардро на-шунид, боз бештару девонавор аккос мезад.

-Алопар, баҳ! Алопар! Ин мароти-ба балантар фарёд зад пирамард.
Баъд аз фурсате саг аз ҷуворизор шитобон берун шуд,ингаскунон як ба пирамард нигаристу боз ба қафо –ба ҷуворизор даромадда, ба аккосзани даромад.

"Не, он ҷо чӣ гапе ҳаст",ба худ андешид,пирамард ва "Ё пирам!",гуён аз ҷой бархосту оҳиста-оҳиста ба ҷуворизор даромад. Ӯ пояҳои сербар-гу аз борони дируза пуробро бо эҳтиёт ҳам намуда пеш мерафт. Вай аввал са-ғашро дид. Саг ду пои пешашро ба за-мин тирак намуда,гӯшҳои буридаашро сикхунон ба чизе менигарист ва беист аккос мезад. Пирамард боз чанд қадам пеш рафта, пояи ҷувориро ҳам на-муд. Чашмаш ба шахсе афтод ,ки рӯи ҷувориҳои ҳамшуда якпаҳлу меҳобид. Дар танаш шиму костюми сиёҳ дошт.

"Ин маст аст,чӣ-бало?" -андешид пирамард.Баъд бо овози баланд фа-рёд зад:

- Ҳой мард,ҳез аз ҷоят!

Аммо он шахс гуё овози ўро наме-шунид ва наҷунбида меҳобид.

"Аҷаб замоне шудааст!" Мардум аракро мисли оби раvon меҳӯранду баъд кучое рост ояд, мурда барин ме-хобанд. Вай ҳам шуда аз китфи шахси хобида дошту таконда ба ғазаб фарёд зад.

-Хезе-е!...
Ӯ пайкари хобидарo ба сӯяш кашиду чашмаш аввал ба пояҳои хунолуди ҷуворӣ,баъд ба куртаи сафеди аз хун суп-сурх шуда афтод.

-Ваҳ! -гуфта, мӯйсафед бо дасташ болои дилашро дошт,пеши чашмонаш сиёҳӣ заданд. Вай даме қарахт шуда истоду баъд шитобон аз ҷуворизор бе-рун шуд. Бо ҳамон шаст рӯ ба боло , ба сӯйи роҳи калон мерафт. Аз дур ду шахсро дид,ки савори дучарха буданд. Вай дастҳояшро болокунон фарёд зад:

-Ҳой мардум,ба ин ҷо биёед,ба ин ҷо! Марду-у-ум !...
Мӯйсафед суханаширо тамом накарда,аз саросемагӣ пояш ба хор-буттае дармонду рӯйноки ба замин афтод.

Ҷуворизорро дар як лаҳза одам пахш намуд. Хурду калон,пирӯ ҷавон, марду зани деҳа дар ин ҷо чамъ омада буданд. Ду нафар милиса мардумро аз ҷои воқеа дур карда фарёд мезананд.
-Дуртар равед, бародарон. Ба ҷои воқеа наздик наоед.Ҳоло муфаттиш меояд,ташхисгар меояд. Илтимос,дур равед бародарон!...

Марде,ки дар сар тоқии гулдузӣ дошт бо марди дигаре,ки дар паҳлуяш меистод пичирросзанон гуфт:

-Ман барвақтар омада будам, ҷасадро дидам. Мақтул Қурбони Бӯз аст. Қотил шахси ба дилу гурда буда-аст, се корд задаст...

-Наход?
-Ҳоо!...

Мошини сабукраве канори роҳ омада истод. Аз он муфаттиши милитса -майор Муродов бо ёрдамчиаш ва ду ташхисгар, ки дар даст чомадон доштанд,фаромада шитобон ба ҷои воқеа омаданд.

Муфаттиш баъди лаҳзае нозирӣ минтақарo наздаш хонда дар бораи мақтул пурсид.

-Рафиқ майор,мақтул истиқоматкунандаи ҳамин деҳа Қурбон Қосимов аст.

-Ҷасадро кӣ аввал дидааст?

-Карим-бобо, сокини ҳамин деҳа. Ин замини хоҷагии деҳқонӣ низ ба ӯ таълуқ дорад. Мӯйсафед аз дидани ҷасад фишораш баланд шуда,беҳуш афтод. Ӯро ба бунгоҳи тиббӣ бурдем. Ҳоло ба худ омадааст. Ин хуб,ки ба худ омадааст, гуфт муфатиш.

Дар ин вақт яке аз ташхисга-

БА САРВИНОЗ МЕБАХШАМ

рон назди муфаттиш омад. Вай дастпӯшақҳои дасташро кашида гуфт: -Куштор се рӯз пеш шабона рӯй дода аст. Азбаски се рӯз боз пай дар пай борон борида истодааст, ёфтани изи қотил бисёр мушқил . Қотил ҳам бошад аз худ чизе нишона намонда аст. Бино-бар ин иҷозат диҳед ҷасадро ба ноҳия барем. -Майлаш , мошин даъват кунед.

-Рафиқ майор, –гуфт ёрдамчиаш .-Ман ҳудӣ ҳозир аз баъзе одамон дар бораи мақтул маълумот чамъ кардам. Мувофиқи гуфтаи онҳо мақтулро се рӯз пеш шабона дар шабнишиние ди-даанд . Соҳиби шабнишинӣ сокини ҳамин деҳа Рустам Шукуров будааст. -Ҳоло Рустам Шукуров инҷо ҳастанд?

-Не...
-Шумo зуд рафта ўро ёфта барои пурсуҷу ба ноҳия баред.Ман ба амният меравам.

-Хуб шудааст рафиқ майор.
Дар утоқи муфатиш шахсе рӯ ба рӯи Муродов менишаст . Дар сар куюҳ, дар тан пичаки обшуста дошт. Риши мошубиринҷаш ба назар ба-ланд менамуд.

Муродов аз қоғазҳои пешаш буда сар бардошт: _Канӣ гап занед. кӣ шумо?

-Ман Рустам Шукуров ҳастам.

-Хуб, дар бораи Қурбон Қосимов гап занед, сигор мекашед? –вай куттии сигорро назди мард партофт.

-Раҳмат,командир. Мо ва Қурбон ҳамсинфем, якҷоя калон шудем. Якҷоя мактабро хатм кардем. Хулас ёру ош-нои наздик...

-Шумo дар бораи шабнишиние,ки дар хонаатон шуда буд, нақл кунед.

-Ҳа,ман ба қарибӣ аз муҳочирати меҳнатӣ, аз Россия баргаштам. Он шаб мо зодрӯзи писарчаамро дар до-ираи хешу табор чашн мегирифтём. Дар ин шабнишинӣ Қурбонро ҳам даъват карда будём. Даъвати Қурбон аз рӯи ёру ошноӣ бошад, боз саба-би дигар ҳам дошт: Азбаски Қурбон марди мучаррад буд, ман мувофиқи маслиҳати пешакӣ як қайсингуламо аз ноҳияи Калхозобод даъват карда будам,то ки онҳо якдигарo дида оила бунёд кунанд.

-Мувофиқи шоҳидии баъзеҳо он шаб дар шабнишинӣ баҳс шудааст,чанҷол...

Чанҷол не, рафиқ командир. Ростӣ гап дар зиёфат мо кам-кам нӯшида будем. Вақте ки қайсингулам Сурайё аз ду зан гирифта сар додани Қурбон огоҳ шуд, ранҷида гуфт, ки аз бешӯй мемираму ин марди ду зан гирифтaro намегирам. Қурбон ҳам, ки худ феълӣ тез дошт, болои ин нӯшида буд,ба Су-райё баъзе гапҳои пасту баланд зад. Ман расо соати ёздаҳи шаб Қурбонро ба кӯча бароварда гусел кардам. Бовар кунед командир, ман ўро накуштаам. Ман қотил нестам!

Муродов ба чехраи Рустам син-чакунон назар медӯхт. Вай таҷрибаи бистсола дошт. Дар ин солҳо чи қадар куштор ҷинойтҳоро мушикофона ёф-тааст. Бо чи қадар ҷинойткорон рӯ ба рӯ шудааст. Вай аниқ медонист, ки Ру-стам қотил нест. Пас кист қотил ?!

Вай қоғазҳои болои мизашро чамъ карда, ба Рустам гуфт:

-Ба шумo ҷавоб, аммо то ёф-тани қотил аз деҳа набароед. Барои пурсуҷу боз лозим мешавад.

Вай ба мошин нишаста, ба ронан-дааш амр кард:

-Ба ҷои ҳодиса!

Ҳоло дар ҷуворизор касе намонда буд.Танҳо дар поёни ҷуворизор назди канал чанд писарбача молу гов меча-рониданд.

Муродов папка дар даст ба ҷуворизор даромад. Ҷасадро кайҳо бурда буданд. Ҷои ҳодисарo ҷузба-да, лента кашиданд. Вай сари по нишаста,ба ҷувориҳои пачаку хунолуд назар духт ва ба андеша рафт: "Ру-

стам Қурбонро соати ёздаҳи шаб аз хонааш гусел карда аст. Ташхисгарон меғоянд,ки ҳодиса тақрибан соатҳои дувоздаҳи шаб содир шуда аст. Аз ҷойи гусели Рустам то ҷуворизор як километр масофа аст. Агар як кило-метрро ним соат тай карда бошад, пас дар ним соат қотил кори Қурбонро та-мом кардааст. Аммо чӣ зарурат буд, ки Қурбон баъди зиёфат ба ин ҷуворизор ояд?" Ин вақт телефони дастии Мурo-дов занг зад.

Вай гӯшақро бардошт: -Ало,гӯш мекунам.
-Вай дар номаш симкарта надошта аст. Аз симкартаҳои пинҳониву беном истифода мебурдааст... Хуб, майлаш ба шӯъба баргард.

Муродов телефонро хомӯш кар-да, ба ҷайбаш андохт. "Наход қотил ин қадар зирак буда аст, ки аз худ нишо-нае боқӣ нагузошта аст? Не, ҳатман бояд чизе бошад. Кофтуков кардан даркор!"

Ӯ аз ҷой бархоста, ба кофтуков да-ромад. Пояҳои пахшшударo бардошта байни алафҳои маҳини зери онҳоро нигоҳ мекард. Бо диққат буд,ба назар чунин менамуд,ки чизи муҳимерo гум кардааст ва барои ёфтани вай сахт та-лош дорад. Вай алафҳоро бо дасташ канда байни онҳоро нигоҳ мекард. Нохост аз байни алафҳои дар дасташ буда,чизе ба замин афтод. Вай бо нуки ручкааш чизи афтодарo бардош-та нигоҳ кард, ангуштарин буд. Дар гир-даш доғҳои хуни шахшуда боқӣ монда буданд.

"Ана, қотил кӣ будааст. -Зан!"
Муродов телефони мобилияшро бароварда,ба ёрдамчиаш занг зад: -Ало, гӯш кун, Намозов! Зуд ба деҳа омада,дар бораи ҳамсарони Қурбон Қосимов маълумот чамъ кун. Ба фикрам қотил зан аст...

Вақте ки муфаттиш дар утоқаш нишаста, чизе менавишт, дари утоқаш кушода шуда, ёрдамчиаш Намозов во-риди утоқ шуд.

-Рафиқ майор ,иҷозат диҳед арз кунам.

-Арз кун!
-Мувофиқи маълумотҳои ба даст омада, Қурбон Қосимов чор зан дошта аст. Танҳо бо зани якумаш, ки аз ӯ ду духтарча дорад,никоҳи расмӣ дошта-аст. Дигар занҳояш ғайриқонунӣ. Боз аҷибаш ин,ки бо зани охиринаш ҳамагӣ шаш рӯз зиндагӣ карда аст.

-Хуб,ин зани охиринаш аз кучо бу-дааст?

- Аз ноҳияи Чиликул , савхози "Мо-сква."

- Гӯш кун, Намозов. Ҳудӣ ҳозир мошинро гир, ба ноҳияи Чиликул рав. Ин занро пайдо карда , ба ин ҷо биёр. Ному насабашро медонӣ?

-Бале, рафиқ майор!
-Зуд бош!

Дар рӯ ба рӯи муфаттиш духтара-ке менишаст, мавзунқомат, абрусиёҳи сафедпӯст. Болои абрувони камонша-клаш чанд тори мӯйи мушкинаш па-решон меҳобид. Вай нигоҳи чашмони ғамангезашро ба рӯи мизи муфатиш духта,хомӯш менишаст.

Муфаттиш Муродов тудай қоғазҳои дар пешаш бударo ба як сӯ тела дода,ба духтар рӯ овард:

-Ху-уш. Шумo Нозгул Саидова ҳас тед?

-Бале ман.
-Шумo ин шахсро мешиносед?-Муродов сурати Қурбон Қосимовро назди духтар гузошт. Духтар бе он ки ба сурат дурусттар нигоҳ кунад, дарҳол ҷавоб дод:

-Не, намениносам.
-Дурусттар нигаред, шояд шино-сед?, - гуфт муфаттиш.

-Гуфтам- ку! Намениносам!

Муродов аз курсӣ бархоста ,назди Нозгул омад.

-Хуб, фарз кардем, ки шумo ин шахсро намениносед. Шояд ба Шумo ин чиз шинос бошад? Муфаттиш ан-гуштарини дар ҳалтачаи селoфанӣ бу-дарo назди Нозгул гузошт.

Духтар як ба ангуштарин назар духту нигоҳашро зуд гурезонд. Баъд сарашро ҳам намуда пичирос зад:

Ман ҳеҷ чизро наменоднам.
- Гӯш кунед хоҳар. Шумo беҳуда инкор мекунед. Вақте Шуморо ба ин ҷо

оварданд, ташхисгарон изи ангуштони Шуморо гирифтанд. Ҳамин из дар ин ангуштарин, ки доғҳои хун дорад, исбо-ти ин аст. Пас далелҳо исбот мекунанд, ки қотил Шумоед. Шумo куштед Қурбон Қосимовро!..

- Ман накуштам.
- Шумo ҳамон шаби куштори бераҳмонаатон аз саросемагӣ ин ан-гуштаринро дар он ҷо афтонда гум кардаед. Ман инро аз ҳамон ҷои воқеа пайдо кардам. Акнун мункир шудани Шумo дигар фоида надорад.
-Бале, ман куштам ўро! Ман! Якбо-ра аз ҷояш бархоста фарёд зад духтар. -Ман куштам! Ман на танҳо ўро балки хоҳарашро ҳам куштам! Акнун чӣ кор мекунед? Марo мекушед, ё суд, икти-ёратон.

Вай саросема ба курсӣ нишаста бо ду даст рӯяшро пӯшонд. Пайкараш аз гиряи беовоз меларзид. Муродов об рехта назди духтар гузошт:

-Об нӯшед, ором шавед.

Баъд назди тиреза рафта ба духтар нигарист. Ҳеҷ боварияш намеомад,ки духтари деҳотие ба чунин кор қодир бошад.

Онҳо шаш апаву хоҳар буданд, дар як хона шаш духтар. Падару модар шу-кронаи ҳамин шаш духтарo намуда, онҳоро ба воя мерасонданд. Нозгул духтари чорум буд. Вай аз кудакӣ шӯҳу беқарор ба воя мерасид. Гоҳ садои хандаи баландаш аз кӯча шунида ме-шуд.

Барои ин гоҳе апаҳояш вайро сар-заниш мекаранд:

-Бас кун-е! Айбро намедонӣ? Қадат баробари қадӣ мо шудаасту ҳоло ҳам қир-қир меҳандӣ!
-Хайр чӣ?! Мисли шумоён лабулунҷу овезон карда гардам? Хан-дидан даркор, гарангҳо! Ханда ба одам фоида дорад.

Гоҳе падараш-амаки Набӣ ҳам шоҳиди ин гуфтугӯи духтаронаш шуда, хандакунон мегуфт:

-Монед,хандад духтари ман. Аммо дониста бошад,ки ҳар ханда аз пасаш боз гиря ҳам дорад.

Апаҳояш паи ҳам ба шавҳар ба-ромаданд. Акнун навбати Нозгул буд. Аммо ӯ ҳоло ҳам мисли пешта-ра бепарво буд. Гарчанде мактабро ду сол пеш хатм карда бошад ҳам, ҳанӯз дар фикри шавҳар кардан на-буд. Вақте ки ӯ якбора ду хосгорро рад намуд,модараш Марзия-хола дар из-тироб афтод:

-Духтарам ин тавр нақун. Дар деҳа, бубин,чи қадар духтару пирдухтарo-нанд. Замона бебезб. Мабодо ту ҳам...

-Парво накунед,оча. Онҳое, ки рад кардам мувофиқи дили ман набуданд. Ғам нахуред як рӯз не як рӯз ба хости дилам пайдо мешавад.

-Хайр, хости дили ту чӣ гуна аст?
-Шаҳрухан! - қирӣқос зада механ-дид, Нозгул.

Хоҳаронаш ҳам дар кӯча дунболи апаашон бачаҳоро кашола дида, дар хона мепурсиданд:

-Апа,чарo ба Равшан аҳамият намедихӣ? Бин, чӣ хел бачаи хушрӯ аст?

-Эъ, кучои вай хушрӯ?-мегуфт Нозгул. Баъд бо ду даст гӯшҳояшро ҳам намуда,лабҳояшро чаппа мекард: -Маймуни тайёр! Ҳӣ-ҳӣ!

Ҷавониву наврасӣ беҳтарин баҳори умр аст,аммо инро на ҳар кас дарк мекунд. Нозгул ҳам мастӣ ғурури ҷавонӣ нафаҳмида монд,ки чӣ тавр солҳо ин қадар тез гузаштанд. Дар ин муддат вай боз чанд хосгори дигарро рад намуд,зеро акнун ба талаби ӯ на он ҷавонони ҳаҷдаҳу бистсола,балки сисолаҳои оиладида меомаданд. Баъдтар аввал хоҳари калонӣ, баъд хоҳари хурдияш ба шавҳар барома-данд. Акнун Нозгул ҳис мекард,ки чӣ хатое кардааст,умрашро бо чӣ ҳавасҳои пуч барбас додаст. Вай гоҳе дар оина дар чехрааш ожанг дида ғам меҳурд. Болои ин падару модараш пирӯ нотавон шуданд.

(Давом дорад)

Маҳмадулло Расули, мухби-ри Ҷамоавӣ аз деҳаи Рӯдақули ҷамоати «Заркамар»

АМНИЯТИ ОЗУҚАВОРӢ

СОДИРОТИ МАҲСУЛОТИ КИШОВАРЗӢ МЕАФЗОЯД

Содироти маҳсулоти кишоварзӣ аз ноҳия ба хориҷи кишвар сол то сол афзоиш меёбад. Ин омил боис мегардад, ки кишоварзону боғпарварони ноҳия барои ба даст овардани ҳосили боз ҳам фаровон кӯшиш ба харҷ диҳанд.

Мудирӣ баҳши иқтисод ва савдои мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия Пошокулов Абдумалик изҳор менамояд, ки бо назардошти қарори раиси вилояти Хатлон аз 21 феввали соли 2019, №61 оид ба қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 августи соли 2018, №371 “Дар бораи дурнамои нишондиҳандаҳои асосии макроиқдисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2019-2021” ва фармоиши Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 ноябри соли 2018, №100-ф қарори раиси ноҳия аз 19 марти соли 2019, №405 ба тасвиб расонида шуда, бо назардошти нақшаи иловагии мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилояти Хатлон дурнамои содироти маҳсулоти кишоварзӣ аз ноҳия ба хориҷи кишвар 4750 тонна тасдиқ карда шудааст.

Мавриди зикр аст, ки ба ҳолати 27 майи соли қорӣ ба миқдори 2380 тонна маҳсулоти кишоварзӣ, яъне пӣёз ба Ҷумҳурии Қазокистон тариқи роҳи оҳани вилояти Суғд содирот карда шудааст, ки ин 50,1 фоизи дурнаморо ташкил намуда, дар ноҳия имкониятҳои зиёди содироти меваю сабзавот ба мамлакатҳои хориҷи кишвар мавҷуд мебошад.

ТАБРИКОТ

Ҳамасола дар ҷаҳон якшанбеи аввали моҳи июн ҳамчун Рӯзи корман-дони савдо, хизмати маишӣ ва хоҷагии манзилию коммуналӣ ҷашн гирифта мешавад.

Бо ин хотир кормандони ниҳодҳои марбутаро, ки асоси баҳодиҳии сатҳу сифати зиндагии аҳоли ба шумор мераванд,ҳамчунин ба таъминоти бозо-ри истеъмоли, ҳолати нарҳҳо, воридоти молу маҳсулот аз хориҷи кишвар таъсири бевосита доранд, аз сидқи дил табрику таҳният меғӯем. Ва дар пешбурди қорҳои минбаъдашон ба нафъи халқу миллат барору комёби барояшон арзонӣ таманно дорем.

Рӯзи касбиатон муборак!
Бо дуо: аҳли эҷоди «Тахти Қубод»

ҶАБРИ УСТОД БЕӢ ЗИ МЕӢРИ ПАДАР

Дар диёри мағриб муаллими бадқавоқ,бадфеъл дилозор,сахтгир ва фосикро дучор омадам.Ҳар касе тивоваташро мешунид,диплаш сиёӢ мегашт.Чандин писарону духтарони дустрӯ гирифтори ҷазои ў гашта, на ба хандидан ва на сухан кардан ҷуръат надоштанд.Муаллим гоҳо ба рӯи нуқрагини яке аз шогирдонаш тарсаки мезаду гоӢ ба пой булурин дигаре занҷири шиканча меафканд. Рӯзе шунидам,ки падару модарон аз розолати муаллим бохабар шуда ўро аз мадраса пеш карданд.

Баъди ў мактабро ба як муаллими софдил, намозхон ва мулоимтабиат супориданд.Ин муаллим касро ҷанг намекарду азоб намедод.Бачаҳо ин му-аллимиро фаришта дида сахтгирии муаллими собиқ ва золими ўро фаромӯш карда девтабиат шуданд.Дарсхонӣ сушт шуда,ба мактаб берағбат гаштанд. Вақти зиёди худро бо хандаю бозӣ мегузаронданд ва лавҳи дарсомӯзиро ба сари ҷамдигар зада мешикистанд.

Устоду муаллим чун буванд беозор Хирсак бозанд кӯдакон дар бозор.
Аз ин миён ду ҳафта гузашту боз ба ҳам мадраса рафтем.Дидам,ки му-аллими аввалро оварда ба ҷояш гузоштанд.

Аз ин ҳолат ранчида гуфтам:Чаро боз он иблисро ба ин фариштагон муаллим таъин карданд? Муйсафеди ҷаҳондидае гуфт:

Подшоҳе писар ба мактаб дод,
Лавҳи заринаш бар канор ниҳод.
Бар сари лавҳи ў навишта ба зар
«Ҷабри устод беӢ зи меӢри падар».

Ш. ҲАИТОВ, омӯзгор

ДОРУХОНАИ ТАБИАТ

Фоидаҳои шифобахшии шоҳтут

Баҳор давраи пухтани аввалин меваҳо аст. Дар ин миён туту шоҳтут ҷойи ҳосе дар растанӣ фурушӣ бозорҳо пайдо мекунад. Бисёриҳо хӯрдани онро дӯст медоранд ва мегӯянд: «фо-ида дорад», аммо чун мепурсед, на-медонанд, ки фоидаи он дар чист.

АЛЛЕРГИЯРО КАМ МЕКУНАД

Донишмандон исбот намудаанд, ки тут ба миқдори зиёд антотсианҳо, квертсетин ва кемпферол дошта, барои пок кардани организм муҳим аст. Аз пирии бармаҳали орга-низм пешгири мекунад, хатарӣ бемории дил, ҳалал ёфтани гардиши хуни мағ-зи сарро кам мекунад. Инчунин хата-ри мубтало шудан ба саратони хун (лейкемия), саратони пистону рӯдаи ғафс, ангеази аллергияро коҳиш медиҳад.

Гипертония (фишори баланди хун)-ро муътадил мекунад. Аз лах-та шудани хун дар рағҳои хунгузар пешгири менамояд. Намегузорад, ки қанд дар рӯдаи хурд ҷабида шавад. Квертсетини мавҷуд дар ин мева миқдори холестерини бади хунро кам мекунад.

ЧАШМРО ҚУВВАТ МЕДИҲАД

Тут ташнагишкан аст. Намии баданро зиёд ва ҷисмро солим ме-гардонад. Шираи тут барои кам шу-дани туршие, ки боиси стресс ва сурхии чашм мешавад, фоида дорад, Каротиноидҳои мавҷуд дар тут аз об-рав шудани чашм пешгири мекунад. хосияти зидди ИЛТИҲОБ ДОРАД

Тут дар таркибаш анотсианин дорад, ки барои ба илтҳоб (воспа-ление) мубтало нашудани ҷисм ёри мекунад. Гоҳе вақт меваи тут ҳамчун доруҳои зиддиилтҳобӣ тавсия меша-вад. Дар тибби гиёҳдармонии Хитой тайи асрҳо тут ҳамчун воситаи таби-ии муолиҷаи артрит (дарди мушакҳо) истифода мешавад.

НИШОНАҲОИ ТАЪСИРИ ХУНУКИ-РО АЗ БАӢН МЕБАРАД

Тут миқдори зиёди витамини С дорад. Он барои пешгирии таъсири хунукӣ, аллергия, бемории сил, шуш ва аз вирусҳо кӯмак мерасонад, си-стемаи иммунит баданро бақувват мекунад. Тутти сафед ҳам дорои на-мии зиёд буда, дорой хосияти зидди бактерӣ аст. Ба ҳолати бадан оромӣ мебахшад.

ДАВРОНИ ҚОИДАГИИ ЗАНОНРО ТАНЗИМ МЕКУНАД

Тут витамини В6 дорад, гардиши хун, кори ҷигару гурдaro танзим ва ба ин восита дарди даврони коидагии за-нонро кам мекунад.

ҲОЛАТИ ХУНРО БЕӢ МЕСОЗАД

Хун оксиди зиёд дорад, ки барои рушди ҳуҷайраҳои мағзи сутунмуҳра ва сар муфид аст. Хатарӣ муб-тало шудан ба камхунӣ (анемия)-ро коҳиш медиҳад. Он мағзро бо калтсий ва физоҳои дигар таъмин месозад ва аз камақлӣ пешгири мекунад.

Гирдоваранда, З. Садинова

ИНӢО АЗ АНДОЗ ҚАРЗДОРАНД:

р/г	Номгуи хоҷагиҳо	Роҳбари хоҷагӣ	Бақияи андоз	суроға	Сарпараст	
1	СИ Патент	Одиев Абдуҷалил	9094	Маркази ноҳия	Одиев А	дастгоҳ
2	К.т Давлатбег	Нодиров Мухаммад	19785	Навобод	Нодиров Рахимов	Раиси ҷ/д Навобод
3	Хд Баракат	Авазов Рахимҷон	35556	Навобод	Авазов	Мӯҳосиби ҷ/д Навобод
4	К.т Тағоймурод	Хаспалаев Эшмурод	20850	Н.Хусрав	Хаспаллаев Хуррам	Корманди МИҲД
5	Х.д Рузибойака	Жумаева Саломат	2145	20-с. Ист.	Жумаев	Раиси ҷ/д 20 с. Ист.
6	Х.дМухамадҷон	Мансурова Махсуда	1101	20-с. Ист.	Мамадиев Шухрат	Корманди ҷ/д 20 с. Ист.
7	Х.д Фаризода	Мамадиев Шухрат	860	20-с. Ист.	Мамадиев Шухрат	Корманди ҷ/д 20 с. Ист.
8	Х.д Фарида	Саймуратов Наим	20798	И.Ниёзов	Якубов Эргаш	Корманди ҷ/д И.Ниёзов
9	Х.д Аниса	Якубов Эргаш	2644	И.Ниёзов	Якубов Эргаш	Корманди ҷ/д И.Ниёзов
10	Х.д Алиакбар	Маматмуродов Али	1929	Т.Сангин		Корманди ҷ/д Т.Сангин
11	Х.дАбдурахмониён	Маматқулов Шерали	1369	Т.Сангин		Корманди ҷ/д Т.Сангин
12	Х.д Абдураимзод	Ҷураева Махсуда	6203	Н.Хусрав	Мамараим	Раиси АИО
13	КВД Нихолпарвар	Исломов Бахтиёр	15343	20-с. Ист.	Исломов Бахтиёр	Рохбари ҚДФ
14	МДХ Чангал	Турахонов Шокир	3000	20-с. Ист.	Турахонов Шокир	Рохбари МДХ
15	КТ Муҳидин	Гуланов Муҳидин	5024	Навобод	Гуланов Муҳидин	Раиси маҳалла
	Ҳамаги бақия:		145701			

Сафарзода Х, сардори нозироти андоз

ҲУРМАТИ УСТОД

*«**Хишти аввал чун ниҳад***

меъмор қач,

То ба охир меравад девор қач».

Меъморе, ки нахустин хишти илму дониш, фазлу адаб, маънию маърифатро дар бинои муҳташам ва оламорои даҳри маънаӣ мениҳад, устод аст. Устод ба гулбоғи умеди ҳар як ҷавони донишомӯз бо нури дидаву меҳри дил об медиҳад, онро месаб-зонад, ба нашъунамо ва ба самар меорад.

Сабабгори аз нестӣ ба дунёи ҳастӣ арзи вучуди ҳар одам модари бузургвор аст. Модар ҳастии коҳии та-маддун, мавҷудоти олами илму адаб ва устодон аст.

Аммо устод бо риёзати лай-лу наҳор дар ғамхории шогирд чун шамъ месӯзад ва бо зиёи хеш хонаи донишҷӯии дониши шогирдро мунав-вар месозад ва бо ин риёзати худ менозад.Ӯ ҳангоми таълим дар назди шогирд гоҳ чун мум об ва нарму му-лоим мешавад, гоҳ чун фулоди саҳу матин сахтгирӣ мекунад ва пайкари доништалабии донишҷӯро балар-за ва ба ҳаяҷон меорад,онро тақон медиҳад ва баъзан ба гирдобӣ амикӣ изтироб фуруӣ менишонанд. Сахтги-рии устод чун қавсоб сарду ногувор аст,аммо илму дониши шогирдро ба самар меорад ва онро ба нашъунамо медарорад:

*«Имрӯз сухан дардат кунад,
Фардо рассад, мардат кунад !»*

Аз ин рӯ,ба дараҷаи камолот ра-сидани илму дониш ва фазлу адаби ҳар як шогирд-ифтиҳор ва таман-ноӣ бузургест барои устоз,ки ӯ дар симои шогирд самараи меҳнат ва ранчу машаққати бардавому тӯлони муаллимии хешро мебинад ва аз ӯ ҳаққонӣ мебошад. Вақте ки касс номи устодро ба забон мегирад,дар пеши назар симои шахси маҳбуб ва азизу муҳтарам,мураббӣ ва парваришгарӣ чун меҳри пуризеӣи ҷаҳоноро таҷҷассум мегардад:

Соҳибдиле бо андарзе ба шогир-даш рӯй овард:

«Агар дар ҷаҳон

набувад омӯзгор,

Шавад тира аз

беҳирад рӯзгор».

(Ҷомӣ)

«Устод агар набудӣ,

илму ҳунар набудӣ,

Устод агар набудӣ, в-ин

зебуфар набудӣ.

Устод агар набудӣ, беҳтар

зи шаҳду шаккар,

Дар боғи илму дониш, моро

самар набудӣ».

(Расмӣ)

-Азизон! Ҳар рӯз, ки ба остонаи мактаб қадам мениҳаду устоди гиро-миатонро мебинед, ба ӯ бо эҳтиром салом диҳед ва ҳурмати ўро ба ҷо оред. Дар кӯчаву бозор ва дар макта-бу ҷои қор пеши раҳи устодро бурида гузаштан норавост. Хешро бояд ба канор гирифт ва ба ӯ роҳ дода гусе-лаш намуд.

Дар иҷрои супоришҳои устод ҷидду ҷаҳд мебояд. Набояд коҳилӣ ва саркашӣ укард,ки ҷавони саркаш-сар

накашад.Гуфтор ва панду таълими устодро бо хушнудӣ қабул намудан хурсандӣ ора два ӯ низ хушҳолу мам-нун гардад. Бояд саъй кард,ки ба бо-вариӣ устод арзанда бошед.

«Ба шогирдӣ ҳар он,к-ӯ

шод гардад,

Расад рӯзе,ки худ устод

гардад».

(Носири Хусрав)

Бе роҳбаланд касс гумроҳ шавад, бо пайраҳаҳои печ дар печи кӯҳи до-ниш набаромада,ба қуллаҳои балан-ди он ҳам намерасад:

«Коҳи бе устод хоҳӣ сохтан,

Ҷоҳилона ҷон бихоҳӣ бохтан».

(Ҷ.Румӣ).

Дар дониш фиребандагӣ алон-дони хеш аст. Тақовари илму донишу барзгарӣю ҳунар бори вазнин ва но-гувору тоқатшикани макру кизбу фи-ребро набарддорад ва ниҳоли ин бор беборе буда, ўро на сабзидан, на да-мидан ва на самар бахшидан бошад!.

Ба устоди меҳрубон дурӯғ мағӯ ва кизбу қазобӣ макун,ки ниҳолӣ кизбро пеша набувад ва он ҳаргиз сабз на-шавад.

Ранҷи устод туро ганҷ ора два аз ғаму шиканча ба куллӣ бираҳонад. Устоди меҳрубон ва хирадманд аст,кит уро илму таълими ҳилм диҳад. Ҷони ширин ҳам зинда бо илму маъ-рифат аст.

«Тан ба ҷон зинда асту

ҷон зинда бои лм,

Дониш андар қони

ҷанат гавҳар аст».

(Носири Хусрав)

ДИЛ БА ДАСТ ОВАРДАН

Дил чун оинаи шаффоф ва обгинаи нозукест,к ибо андаке но-гувор зарби нохун ба садо ояд ва нолаи ба дарди пур аз оҳ аз ӯ шу-нида шавад,забони бад, гуфтори сард чун ханҷари бебоқ ва синачоки пурдардест, ки дил аз ӯ ранҷад ва ба дард ояд. Дарди маризро даво мебояд,вале дарди дилро шифо нао-яд ва аз ранҷонидани ӯ ҳазор мебояд.

Доноени муътабар,бузқргон ва хирадмандони суҳанвар дил ба даст оварданро аз беҳтарин ҳис-лат ва фазилатҳои неки одамай ва аз нақўтарин қорҳои оламай гуфтаанд ва дар тавсифи он дурри маъни суфта-анд:

«Сад Каъба обугил бо як

дил нарасад,

Каъба чи меравӣ? Бирае

дилеро дарёб».

(Умари Хаём)

«Беҳтар зи ҳазор Каъба

бошад як дил»

(Ҳофиз)

Абдулмаонӣ фармудааст:
«Санги роҳи худ шуморад

Каъбаеу бутхонаро,

Ҳар кӣ чун Бедил тавофи

каъбаи дилҳо кунад»

Дилро набояд ранҷонд ва онро озор дод.Дили озурдаву озоркаши-да чун тирӣ аз камон қаҳидаест,ки ӯ ба хеш барнагардад ва давову илоче ўро набувад.Бесабаб нест, ки «аз дилозор-ҳама безор» гуфтаанд.

Нақши ҳама чиз аз лавҳаи хотир мум-

кин аст бардошта шавад,илло нақши озори дил, ки ӯ ба қатароти хуни озур-дашудаи ҳамон дили озурда дар он лавҳа нақш бастааст.

Ранҷондани дил осон бувад, на ба даст овардани он,ки аз мушкилиҳо мушқилтар бошад:

«Чу ранҷонидани кас ҳаст осон,

Ба даст оварданаш набвад ба-дон сон».

(Носири Хусрав)

Аз ранҷонидани дил ва дилозорӣ риштаи дӯстӣ ва рафоқат бо миқрози ҷаҳолат ва бетааамули бурида шавад ва пайванди ин ришта басте мушқил бувад.

Чун сухан дар ин хусус мерафт пиразани хирадманди пурдидае нақлро ба ҳозирон байён намуд:

-Ду нафар хоҳарони ҳамтака дар маҳаллаи мо зиндагӣ мекарданд.Яке писардор буд,дигаре соҳиби духтар. Бо гузашти айём он ду ҷавон кал-лон шуданд ва ба қамол расиданд. Хоҳари калони духтари соҳибҷамоли хоҳарашро ба писари худ арӯс кар-дани шуда ва ин хабарро хоҳари хурди бишнид ва замиридилиаш-ро изҳор намуда гуфт: «Гӯр бинии пучуқи хоҳарзодаам шавад,парӣ барин духтарамро ба ҳамсарии ӯ медиҳам?Ҳаргиз!Шукр,ҳоло аз ақл бегона нашудаам!»

Чун ин гап ба гӯши хоҳари ка-лони расид,риштаи рафтуояшро аз хоҳараш барканд,муҳаббати дӯстиаш қатъ гардид,рӯй аз майли хеш тофт ва дигар ба ӯ рафтуо накард.

Рӯзҳо, моҳҳо паси ҳам гузашта рафтаанд...

Хоҳари хурдӣ нотоб шуд вас ар ба бистари беморӣ ниҳод. Ёру дӯст аз бемории ӯ дар ташвиш афтадаанд. Аҳволи бемор рӯз аз рӯз вазнин мешу два чашм кушода наметавонист. Оқибат нафасҳои охирин мегирифт. Дӯстон барои хайру хуши охирин ба сари бистари ӯ гирд омада ҳалқа ги-рифта менишастанд.Дар хона ороми ва сукунати ғамангез ҳуқумфармой дошт. Ин хабари нохуш борҳо ба гӯши хоҳар расида буд, аммо ӯ намеомад ва яҳи дили озурдашудааш об на-мешуд. Бемор аз дунё чашм пӯшид, хоҳар ҳатто рӯзи видои охирин ҳам қадам ба ин хонадон наниҳод.

Оҳ дили ранчида! Ту чун оҳуи ра-мида, хешро ба канор мегири ва ҳама он ранчу қин гӯё бо мургони пару бол-кандае ҳамсафарӣ...

Пиразан нақли хешро ба поён ра-сонид:

«Дил, ки ранҷид аз касе

хурсанд кардан мушки ласт

Шишаи бишкастаро

пайванд кардан мушқил аст».

Разиюлло Абдуллозода

Аз китоби «Футувватнома»

Душанбе «Адиб»1993

Гирдоваранда: Шералӣ

Шехвалӣ.

«Коррупсия ҳамчун зухуроти номатлуби ҷомеа»

6 июн дар толори Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияи Қубодиён дар доираи татбиқи «Стратегияи муқовимат бо коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2013-2020 » вохӯрии Ғафурзода Искандар Муҳибулло -сардори шӯъбаи пешгирии коррупсияи Раёсати Агентии давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар вилояти Хатлон бо кормандони масъули мақомоти марбут ба соҳаи маориф доир гардид. Тибқи қадвали тасдиқшуда аъзоёни Комиссияи ҷамъиятӣ оид ба муқовимат бо коррупсия дар назди Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия низ иштирок доштанд:

Раиси комиссияи ҷамъиятӣ оид ба пешгирии коррупсияи назди мақомот муовини раиси ноҳияи ШариповаТоҷинисо маҷлисро қушода мақсад аз омадани меҳмонон Ғафурзода И. М. ва сармутахассиси Раёсати маорифи вилояти Хатлон Давлат Сафарро ба ҳозирини шарҳ дод.

Сипас Ғафурзода И. М. назди маорифчиён баромад намуд, ки муқтавоияш пешкаши шумо хонандагонии арҷманд гардонда мешавад.

Мақсади ҳар як ҷомеа, ҳар як давлат ва роҳбарияти сиёсӣ он ташкилу таъминӣ ҳаёти хуш хуррам ва осудаву оромии халқу дилераш, сарсабзӣ ва сарбаландии миллаташ дар арсаи байналмилалӣ мебошад. Вале барои ба ин ҳадафҳои воло расидан ғайриихтиёр монеаҳои зиёде пеш меоянд, ки барои рафъи онҳо кӯшишҳои дастаҷамъонаи зиёде лозиманд.

Мавриди зикр аст, ки инсоният имрӯз ба хатарҳои нави глобалӣ, аз қабилӣ терроризм, экстремизм, паҳншавии маводи муҳаддир, бӯхрони ҷаҳонии молиявӣ ва дигар хатарҳои нав ба нав рӯ ба рӯст. Айни замон ба ин хатарҳо боз Коррупсия зам шудааст. Коррупсия низ дар ҷомеа реша давондааст, ки зарари он нисбат ба хатарҳои зикршуда камтар нест ва ба онҳо алоқамандии зич дорад.

Чуноне, ки аз муқаррароти моддаҳои 1,5,10 ва 14-и Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон бар меояд, ҳуқуқҳои асосӣ ва озодиҳои инсон ва шаҳрвандро давлат қафолат додааст ва инчунин уҳдадор аст, ки барои амали намудани онҳо шароит муҳайё созад. Ин муқаррарот, инчунин дар сарҳати 3-юми моддаи 1-и Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шудааст, ки тибқи он «Тоҷикистон давлати иҷтимоӣ буда, барои ҳар як шахс шароити зиндагии арзанда ва инкишофи озодонаро фароҳам меорад».

Барои расидан ба ҳадафҳои дар боло зикргардида зарур аст, ки қорҳои назаррасе барои бартараф намудани ин мушкилотҳо ба сомон расонд.

Конвенсияи Созмони Милали

Муттаҳид бар зидди коррупсия, маҳз ба хотири мубориза алайҳи коррупсия, пешгирии сабаб ва омилҳои ба пайдоиши ҳуқуқвайронкуниҳои коррупсионӣ мусоидаткунанда ва решакан намудани онҳо 31 октябри соли 2003 қабулшуда, баҳри амалӣ кардани ин мақсад чораҳои мушаххас пешбинӣ намудааст.

Муҳимият ин ҳуҷҷати Созмони Милали Муттаҳидро ба назар гирифта Ҷумҳурии Тоҷикистон яке аз аввалинҳо шуда, 25 сентябри соли 2006 ба он имзо гузошт. Конвенсияи мазкур 16 апрели соли 2008 аз ҷониби Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ (ратификатсия) шудааст ва минбаъд қисми таркибии системаи ҳуқуқӣ мо ба шумор рафта, ҳамаи қонунҳои қабулгардида ба стандартҳои байналмилалӣ мутабиқ гардониди шуда истодаанд.

Қонунҳо, Фармонҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Қарорҳои Ҳукумат, ки дар давраи соҳибистиклолии кишвар ба тасвиб расидаанд, гувоҳи гуфтаҳои боло ва диққати ҷиддии Сардори давлат дар самти мубориза бар зидди коррупсия мебошанд. Дар паёмҳои ҳамасолаи Сардори давлат ба ҷорлӯмони кишвар низ ба ин масъала диққати ҷиддӣ дода мешавад ва онҳо аз ҷониби ҷомеаи шаҳрвандӣ, ташкилотҳои давлатӣ ва табақаҳои гуногуни аҳоли пазируфта шуда, зина ба зина дар амал татбиқ мегарданд.

Чи тавре, ки ба ҳамаи мо маълум аст: Коррупсия яке аз масъалаҳои доғи рӯзи тамоми мамлакатҳои ҷаҳони муосир, аз он ҷумла Тоҷикистон махсуб меёбад. Аз рӯзи аввали соҳибистиклолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамаи мақомотҳои ҳифзи ҳуқуқ ва махсусан Президенти мамлакат барои паст намудани ҷунин падидаи номатлуб ва мубориза бо коррупсия муборизаи беамони худро бурда истода ва нисбати ин масоил диққати махсуси худро додаанд.

Дар паёми худ ба маҷлиси Олии ҚТ санаи 25.04.соли 2008 Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба ин масъала ҷунин ибрози ақида намуда буданд.

«Коррупсия дар қатори дигар зухуроти хавфноки ҷаҳони муосир асосҳои давлатдориро суст карда, садди роҳи инкишофи ҷомеа мегардад. Мубориза бар зидди ин падидаи нангин ва паст кардани он ба самти афзалиятнокии сиёсати давлатӣ таъдил ёфтааст.»

Каррупсия воқеан яке аз ҷиноватҳои хавфнокии сиёсӣ мебошад, ки он барои амали гардидани барномаҳои иҷтимоӣ иқтисодӣ давлат монета ба барпо намуда намегузорад маблағҳои давлатӣ барои барномаҳои пешбинишуда амали гарданд. Он метавонад нобоварии шаҳрвандонро нисбат ба давлату ҳукумат ва сиёсати пешгирӣфтаи он барпо наму-

да, минбаъд барои ҷиноваткорӣ ва ба сари мақомотҳои қудратӣ омадани шахсони тасодуфӣ заминаи асосиро гузорад.

Мутафаккири бузурги Фаронса Ш.Л. Монтескье гуфта буд, ки «Дар натиҷаи амалҳои коррупсионӣ тартиботи хуби ҷамъиятӣ аз байн рафта, дастгоҳи давлатӣ фалаҷ ва ба як ҷизи бекора мубаддал мешавад».

Коррупсия феълан падидаи иҷтимоист, ки дар тафаккури ҷамъиятӣ низ фаҳмиш ва тафсири яқше надорад. Имрӯзо муносибати шаҳрвандон бо коррупсия гуногун буда, онро бо ришва, сӯиистифода аз мансаб, пораситонӣ, судхӯрӣ, падидаи тамаллуқкорӣ, хушомад задан ва ғайра мешуморанд. Бо вучуди ин ҳама новобаста аз зиёд будани фаҳмиш ва нуқтаи назари гуногун ба нисбати коррупсия, аксарияти одамон дар ақидаанд, ки ин амал ҳамчун зухуроти манфӣ пояҳои ҷомеаро вайрон намуда, таҳаввулоти ҷомеаро зери хатар мегузорад, вазъияти рифоҳӣ ва ахлоқии одамонро хароб ва ба пайвастии институтҳои давлатӣ бо доираҳои ҷиноватӣ ва қошхӣ ёфтани боварии мардум нисбати мақомоти давлатӣ оварда мерасонад.

Имрӯзо доираи коррупсия васеъ гашта, ба соҳаҳои гуногуни ғайриқияти ҷомеа, аз ҷумла ба сиёсат, иқтисодиёт, иҷтимоиёт ва ахлоқ бетаъсир буда наметавонад. Барои муборизаи самаранок бар зидди коррупсия тадбирҳои комплексиро аз қабилӣ иқтисодӣ, сиёсӣ, иҷтимоӣ, ҳуқуқӣ ва ахлоқӣ андешидан зарур аст.

Бояд тазақкур дод, ки коррупсия асосан ба ғайриқияти давлат ва мақомоти он алоқаманд буда, ин зухурот аз рӯзи пайдоиши давлат то ин дам ҳамқадами он мебошад. Суоле ба миён меояд, ки барои чӣ ин тавр аст? Ба ин савол ҷавоб хеле оддист, зеро давлат ва мақомоти он ин ё он вазифаҳои амрдиҳиву танзимкунӣ муносибатҳои ҳуқуқиро дар ихтиёр дошта, бучет ва дигар захираҳои моддиро ихтиёрдорӣ мекунанд, ки бевосита барои ба вучуд омадани коррупсия замина шуда метавонад.

Вобаста ба ин Президенти кишвар Ҷаноби Олӣ муҳратам Эмомалӣ Раҳмон дар Паёми худ ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон 30-юми апрели соли 2001 ҷунин баён намуда буданд: «Мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва дигар сохторҳои дахлдор вазифадоранд, ки иҷрои санадҳои зидди коррупсиониро таъмин намоянд. Зеро дар бисёр ҳолатҳо коррупсия метавонад афзоиши иқтисодиётро боздорад».

Яке аз муҳимтарин самтҳои ақсуламал бо коррупсия ба миён овардан ва тақмили заминаҳои ҳуқуқӣ мебошад.

Аввалин заминаи ҳуқуқиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон оиди мубориза алайҳи ин падидаи номатлуб ин Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 21-юми июли соли 1999 №1262 «Дар бораи тадбирҳои иловагии пузӯр намудани мубориза бар зидди ҷиноваткорӣ дар соҳаи иқтисод ва коррупсия (ришвахури)» ва Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мубориза бар зидди коррупсия» 11 декабри соли 1999 қабул шуда, аз 25 июли соли 2005 дар таҳрири нав ба тасвиб расид, ки ба талаботи Конвенсияи СММ зидди коррупсия ҳадди имкон мутабиқ гардониди шуда, ба даврӣ сифатан нави мубориза бо коррупсия ибтидо гузошт.

Дар санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқӣ дохилию байналмиллалӣ мафҳумҳои гуногуни коррупсия истифода шудаанд. Дар замони муосир мафҳуми бештар маъмули он, ки Конгресси нӯҳуми СММ пешниҳод кардааст истифода мешавад:

Коррупсия — сӯиистифода аз ҳокимияти давлатӣ барои ба даст овардани фоида бо мақсадҳои шахсӣ мебошад.

Коррупсия ин худ аз (калмиаи ло-

тини “corruptio” — бо пора ба худ тобё кардан, харида гирифтани, ришва додан) — ба шахсони мансабдор, арбобони ҷамъиятӣ сиёсӣ ва хизматчиёни давлатиро мефаҳмонад.

Мутабиқи қисми 1 моддаи 14-и Қонуни ҚТ «Дар бораи мубориза бар зидди коррупсия» Ҷиноватҳои хусусияти коррупсионидошта, кирдорҳои дар қисми махсуси Кодекси ҷиноватии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинигардидае ҳисоб мешаванд, ки аз тарафи шахсони ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ва ба онҳо баробар кардашуда бо ғараз ё дигар манфиатҳои шахсӣ ва бо истифодаи мақоми хизматӣ содир шудаанд ё ба ғайриқонунӣ пешниҳод намудани неъматҳои моддӣ ва ғайримоддӣ, бартарият ва имтиёзҳои дигар ба онҳо вобастаанд.

Мутабиқи қисми 3 моддаи 14-и қонуни мазкур Феҳристи ҷиноватҳои хусусияти коррупсионидошта ва тартиби баҳисобгирии омории онҳо бо дастурамале, ки аз тарафи мақомоти ҳамоҳангсоз таҳия ва аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мегардад, муқаррар карда мешавад.

Яъне айни ҳол бошад баъди оне, ки кодекси нави Мувофиқи ҷиноватии Ҷумҳурии Тоҷикистон 3.12. соли 2009 қабул шуд ин номгӯи ҷиноватҳо дар қисми 7 ва 8 моддаи 161-и КМҚ ҚТ, ки тобиати тафтиши пешакии парвандаҳои ҷиноватӣ ном дорад мустаҳкам карда шудаанд ва тибқи он 49 моддаҳои дар қисми махсуси Кодекси Ҷиноватии ҚТ пешбини гардидаҳо ташкил мебуд. Баъди ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси Мувофиқи ҷиноватии Ҷумҳурии Тоҷикистон боз моддаҳои нав дохил карда шуд, ки ҳоло ин номгӯи ҷиноватҳо 51 намуно ташкил медиҳанд.

Бо назардошти ҳанӯз ҳам ҷой доштани проблемаи мушкилотҳо дар самти мубориза барзиди коррупсия, Чи тавре, ки мо оғаҳи дорем дар паёми имсолаи худ ҷаноби олӣ Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷунин ибрози ақида намудаанд:

"Муборизаи қатъӣ бо амалҳои коррупсионӣ шартӣ муҳими фароҳам овардани фазои ҳамдигарфаҳмӣ дар ҷомеа ва таҳмии эътимоди мардум нисбат ба сохтору мақомоти давлатӣ мебошад.

Аз ин лиҳоз, кормандони Агентӣ ва дигар субъектҳои муборизабарандаи зидди коррупсия бояд ҳамкориро бо аҳоли бештар ба роҳ монда, ҷиҳати гузаштани садди устувор дар роҳи пешгирии амалҳои коррупсионӣ тадбирҳои муассиро амалӣ намоем.

Ҳамзамон, дар яқоягӣ бо Вазорати адлия дар таҳрири нав таҳия намудани лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи мубориза бар зидди коррупсия", ки соли 2005 қабул карда шудааст, тақозо карда шуд.

Махсус таъкид менамоем, ки пешгирӣ ва мубориза бар зидди коррупсия дар оянда низ ҳамчун яке аз самтҳои аввалиндараҷаи сиёсати ҳуқуқӣ давлат боқӣ мемонад".

Ин гуфтаҳо шаҳодати онро медиҳад, ки мубориза дар ин самт аз диққати ҳамагунаи сарвари давлат ва ҳукумати ҷумҳурии ҳоли нест.

Коррупсия ҳамчун зухуроти хавфноки ҷамъиятӣ, таърихи дурӯдароз ба мисли инсониятро доро мебошад, ки ин гуфтаҳои болоро нишондодҳои таърихи шаҳодат медиҳанд.

Ҷиҳеле, ки маълум аст таърихи ҳазорсолаи халқи тоҷик бо ҳуқуқи мусулмонӣ ва яке аз ёдгориҳои таърихи Авесто алоқаи зич дорад.

Мисоли коррупсияро дар яке аз аввали ёдгориҳои таърихи халқи тоҷик Авесто гуфтааст: «Бо одами ҳасис ҳамкори нақун ва ўро мансаб мадеҳ»

Аз гуфтаҳои боло хулоса кардан мумкин аст, ки коррупсия таърихи дурудароз дошта, он бо истилоҳҳои гуногун баён шуда оиди ин амали зишт аз ҷониби

олимон ва дигар равшанфикрони замон пешниҳоду тавзеҳот дода мешуд то ки он ҳақдал имкон аз байн бардошта шавад ва шароити мусоиде барои халқ дар ҳамагуна соҳаҳои давлатию ҷамъияти фароҳам оварда шавад.

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон сабабҳои гуногун ва зиёди коррупсия мавҷуданд, ки омилҳои иқтисодӣ доранд. Вале ҳалли муаммоҳои иқтисодӣ худ ба худ кам шудани коррупсияро дар байни хизматчиёни давлатӣ қафолат намедиҳад, яъне бо назардошти таҷрибаи давлатҳои мутараққӣ танҳо ба воситаи баланд кардани даромади расмӣ хизматчиёни давлатӣ барҳам додани коррупсия ғайриимкон аст. Эътироф шудааст, ки яке аз сабаби асосии мавҷудияти коррупсия тарзи ғайриқияти мақомотҳои давлатӣ мебошад. Боқӣ мондани фармондҳои дар иқтисодиёт ва соҳибкорӣ аз ҷониби мансабдорон барои пойдории коррупсия муҳити хуберо ташкил мекунад.

Чи тавре, ки дар боло маълум гардид дар замони ҳозира яке аз шаклҳои паҳнгардидатарини коррупсия ин гирифтани пора (моддаи 319 КҚ), додани пора (моддаи 320 КҚ), гирифтани муқофот бо роҳи тамаъҷӯӣ (моддаи 324 КҚ) ва додани муқофот ба хизматчиё (моддаи 325 КҚ) ба ҳисоб меравад. Бесабаб нест, ки вақтҳои охир тавассути васоити ахбори умум маълумоти мақомоти ҳифзи ҳуқуқ оиди дастгир кардани кормандони мақомоти мух-талифи давлатӣ бо ҷурми порагирӣ хело зиёд ба таъби мерасад.

Ҳамин тариқ аҳли ҷомеа дар он ақидаанд, ки гӯё пора воситаи яғонаи даҳолат ба вусъати қори мақомоти давлатӣ махсуб мешавад. Он воситаи таъсиррасонист, ки ба қабули қарори лозимӣ кӯмак карда, қорафтадоғонро бо корманди мақомоти давлатӣ баробар мекунад ва дар як вақт корманди мақомоти давлатиро дар назди қорафтадоғон забонқӯто мегардонад.

Аз гуфтаҳо хулоса кардан мумкин аст, ки пораро (додан м.319 ва гирифтани м.320 КҚ) бо таври дигар ҳамчун созиши ғайриқонунӣ байни корманди мақомоти давлатӣ ва ашхоси қорафтадоғон меҳисобанд.

Таъмини иҷрои дастуру супоришҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ Пешвои миллат Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон аз ҳар яки мову Шумо кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва сохторҳои қудратӣ, аз қорғари оддӣ то роҳбари қорхона, кишоварзону соҳибкорон, олимону зиёиён, инчунин роҳбарони ҳамаи шохҳои ҳокимият ва намояндагони мардуми кишвар дар мақоми олии қонунбарор вобастагии мустақим дорад.

Мо ва Шумо ҳозирини гиромӣ уҳдадорем, ки баҳри иҷрои талаботҳои қонунҳои амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва меъёрҳои байналмилалӣ аз тамоми воситаҳои мавҷуда самаранок истифода барем ва нагузorem, ки коррупсия дар ҷомеа решаи чуқур давонад. Зеро дар рафти ҳамаи он тадбирҳое, ки барои мубориза бар зидди коррупсия пешбинӣ шудаанд пеш аз ҳама чораҳои пешгирии он ва ошкору аз байн бурдани сабабу шароитҳои ба коррупсия мусоидаткунанда нақши басо муҳим мебошанд.

Агар ҳамаи мову Шумо ба хотири ободии Ватани азизамон ва пешрафти давлатӣ соҳибистиклоламон содиқонаву садоқатмандона заҳмат кашем, бешубҳа мушкилотҳои мавҷуда дар як муддати кӯтоҳ бартараф ва зиндагии осудаи ҳар як шаҳрванди кишварамон таъмин мегардад.

Ғафурзода Искандар , сардори шӯъбаи пешгирии коррупсияи Раёсати Агентии давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи ҚТ дар вилояти Хатлон

Арзи сипос

Маълум аст, ки рӯзномаву маҷаллаҳо дар тамоми давраи замон новобаста аз шакли ҷамъият ҳамчун инъикосгари ҳаёти ҷомеа аҳамияти бузург доранд. Дар баробари ин ҳар як рӯзномаву нашрия бо рангорангии саҳифаҳои худ метавонад, ки диққати хонандаро ҷалб карда, барои баланд бардоштани сатҳи маънавии мардум хизмат кунад. Аз ин рӯ мо як ғуруҳ омӯзгорони МТМУ - № 59-и деҳаи Рӯдакул, ҷ/д "Заркамар" аз зумраи хонандагони доимии рӯзномаи ноҳиявии "Тахти Қубод" ҳастем. Ҳар як шумораи онро пайваста муталеа карда, таҳлилу баррасӣ мекунем ва шумораи навбатинашро бесаброна интизор мешавем. Мо, ки

аз маркази ноҳия дурем, тавассути он аз рӯйдодҳои сиёсӣ фарҳангии ноҳия огоҳ мешавем. Хусусан, матлабҳои ҷолибе, ки аз тарафи рӯзноманигорони шинохта Адолат Сайфуллозода ва Маҳмудҷони Абдулахад нашр мешаванд, хеле ба мо маъқуланд. Дар саҳифаҳои рӯзнома инчунин маводҳои панду ахлоқӣ, тарбиявӣ, таърихӣ тиббӣ ва шеър қиссаҳо ҷой доранд, ки ба мо писанд аст. Аз ин маводҳо мо ҳатто дар дарсҳои монӣ истифода мекарем. Аз ин хотир ба тамоми кормандон ва аҳли эҷоди нашрияи "Тахти Қубод" ташаккур гуфта, арзи сипос менамоем ва орзу дорем, ки саҳифаҳои "Тахти Қубод" дар оянда боз ҳам рангинтару ҷолибтар гарданд.

**Бо эҳтиром,
Омӯзгорони МТМУ - и № 59**

ЭЪТИБОР НАДОРАД

Мухри гумшудаи Кооперативии истеҳсолии "Шамс", воқеъ дар ҷамоати деҳоти ба номи Н.Хусрав, деҳаи Чоназартеппа бинобар сабаби гум шуданаш аз эътибор соқит карда шавад.

Номаи қамолӣ гумшудаи силсилаи А №855827 дар бораи хатми синфи 11, ки онро соли1981 МТМУ-и №12-и ноҳияи Қубодиён ба Пирма-нова Улҷамол додааст, эътибор на-дорад.

Номаи қамолӣ гумшудаи №55916 дар бораи хатми синфи 10, ки онро соли 1977-78 МТМУ №11-и ноҳияи Қубодиён ба Ҷумаев Самат Хуматович додааст, эътибор на-дорад.

Номаи қамолӣ гумшудаи силсилаи Т-ШТУ №284223 дар бораи хатми синфи 9, ки онро соли 2003-2004 МТМУ№1-и ноҳияи Қубодиён ба Ҳайбуллоев Наим Юсупович до-дааст, эътибор надорад.

Номаи қамолӣ гумшудаи силсилаи Т-ШТА №0548216 дар бораи хатми синфи 9, ки онро соли2009-2010 МТМУ№ 1-и ноҳияи Қубодиён ба Курбоншоева Мунира Маҳмадовна до-дааст, эътибор надорад.

Номаи қамолӣ гумшудаи №0066891 дар бораи хатми синфи 9, ки онро соли 2003-2004 МТМУ№ 11-и ноҳияи Қубодиён ба Собиров Ҷурамурод Самадович додааст, эъ-тибор надорад.

ПРЕЗИДЕНТ СТИПЕНДИЯЛАРИНИ ҚЎЛГА КИРИТИШ УЧУН

Лаёқатли талабаларга имтиёзлар

Тожикистон Республикаси Президентининг 2005 йил 14 июл 1573-Фармони ва Тожикистон Республикаси Ҳукуматининг 2015 йил 1 август 508 – Қарорига мувофиқ таъсис этилган Президент стипендиялари имкониятини қўлга киритиш учун синов имтиҳонлари бўлиб ўтди. Синов имтиҳонларини ноҳия ҳукумати ёшлар билан ишлаш ва спорт бўлими ходимлари: Мақсуд Нуралиев(мазкур тадбирни ўтказиш котиби) ҳамда Искандар Абдуллоев ва давлат ҳокимияти ноҳия ижроия мақомоти ходимлари Саъдулло Халифазода (мазкур тадбирни ўтказиш комиссияси раиси муовини) ва Эшмамадзода Самирлар ташкиллаштирди. Синов имтиҳонларида ноҳия умумий ўрта таълим муассасаларидан ташриф буюрган 28 нафар аълохон ўқувчилар иштирок этди. Президент стипендияларини қўлга киритиш учун имтиҳонлар Тожикистон Республикаси давлат тили-тожик тилидан диктант, ҳамда алгебра, тожикистон тарихи ва бошқа фанлардан тест асосида йўлга қўйилди.

Синов имтиҳонлари бошланишдан олдин ноҳия ҳукумати ёшлар билан ишлаш ва спорт кумитаси бўлими мудир Жўрабек Назаров “Президент стипендиялари” Низомномаси шартлари ва талабларини тушунтириб ўтди.

–Тожикистон Республикаси Президентининг 2005 йил 14 июл 1573 сонли Фармони ва Тожикистон Республикаси Ҳукуматининг 2015 йил 1 август 508- Қарорига мувофиқ ҳар йили мамлакатимиз вилоят, шаҳар ва ноҳия ўрта таълим, бошланғич таълим муассасалари, литсей, гимназия, хунар- касб коллежлари, педагогика ва тиббий коллежларидан келишган ўқиши аъло, жамият ишларида фаол, интизомли, лаёқатли, интилувчан ўқувчиларнинг” Президент стипендиялари”га номзодларини аниқлаш учун ёшлар билан ишлаш спорт ва туризми ривожлантириш кумитаси томонидан жойларда синов имтиҳонлари ташкиллаштирилади. Худди шундай имтиҳон ноҳиямизнинг аълохон ва лаёқатли ўқувчилари орасида ҳам ўтказилмоқда.Буни сизлар гувоҳи бўлмоқдасизлар.

Тожикистон Республикаси Президенти стипендияларини таъсис этилишдан мақсад- аълохон, лаёқатли ва фаол ёшларни янада ҳавасманд қилиш, уларни жорий фанларни чуқур ва мустақам ўзлаштиришга ҳавасманд этишдан иборат. Шу мақсадда 2005 йил 1 ноябрдан бош-

лаб, мамлакат миқёсида уч юз ўринга Тожикистон Республикаси Президент-ти стипендиялари таъсис этилган. Бу Тинчлик ва миллий бирлик асосчиси-Миллат пешвоси, Тожикистон Республикаси Президенти Муҳтарам Эмомали Раҳмоннинг биз ёшларга кўрсатаётган ғамхўрлигининг юсак намунаси бўлиб, Миллат пешвоси биз ёшларга “Ёшлар келажагимиз”, “Ёшлар катта куч” деб баҳо бериб, ҳар бир ёш йигит ва қизни мамлакатимиз ободончилиги, тинчлиги йўлида химат қилишга даъват ва ҳидоят этади. Биз ёшлар Президент билан, биз Президентимиз амалга ошираётган бунёдкорлик ишларининг ёрдамчиларимиз. Буни ҳеч қачон унутмаслигингиз керак. Биз Президентимизнинг ишончли издошларимиз.

Бизнинг ноҳиямизга ҳам Президент стипендиялари учун 8 ўрин ажратилган. Бу хайрли иш Тожикистон Республикаси Президенти стипендиялари ёшлар билан ишлаш ижроия мақомоти ваколатдор ташкилотлари томонидан сарфароз этилади. Мукофотга талабдор ўқувчининг икки йиллик охириги ўқув табелларида аъло баҳо бўлмоғи, яъни икки йил фақат аъло баҳолар билан ўқишга эришиши, интизомда, ахлоқда намуна бўлмоғи, жамият ишларида эса фаол бўлиши талаб этилади. Мазкур стипендиялар тўлови янги ўқув йилининг 1 сентябрдан то 1 июнгача амалга оширилади.

Ҳар йили юқоридан қайд қилинган ваколатдор ташкилот томонидан Тожикистон Республикаси Президенти стипендиялари умумий ўрта таълим муассасаларининг 240 нафарига ва 60 нафар бошланғич синф ўқувчиларининг аълохон ва лаёқатли ўқувчиларига янги ўқув йилининг 1 сентябрида тасдиқланган рўйхат асосида, тақдим этилади,-дея тушунтириб берди Жўрабек Назаров.

Сўнгра ноҳия ҳукумати маънавият бўлими ходими - айнаи вақтда мазкур синов имтиҳонларини ўтказиш комиссияси раиси муовини- Саъдулло Халифаев Президент стипендиялари номзодларидан тожик тили фанидан диктант олди. Диктант тоза ва ҳаққоний амалга оширилиб, ёзилган диктантлар назоратчилар кузатуви асосида текширилиб, баҳолар муайян қилинди.Сўнгра ўқувчилар белгиланган фанлардан тест талабларини бажаришди. Синов имтиҳонларида ноҳия маориф идораси маориф соҳаси хадомати катта мутахассиси Маҳмуд Намозов иштирок этди.

Шундай қилиб умумий ўрта таълим муассасаларининг 6 нафар аълохон ўқувчиси: Тоирова Муслима, Соҳибова Лайло, Жумаев Собит, Зарипов Парвиз, Мамадиев Анвар, Мамадаминов Аҳмад ва Носир Хусрав номли ноҳия педагогика коллежидан икки нафар студент: Фариштамоҳи Тоҳирӣй, Маҳмадмомин Назаровлар, жами саккиз нафар номзодлар ушбу Президент стипендиялари ғолиби дея эътироф этилди.

М. АБДУЛЛОЕВ

ПАРВИЗ ХАЛҚАРО ОЛИМПИАДА ҒОЛИБИ

Барфигул хусусий таълим муассасасида таълим ва тарбия яхши йўлга қўйилгани ва у ерда тажрибали ва малакали ўқитувчилар фаолият кўрсатаётгани уларнинг шогирдлари қўлга киритаётган

муваффақиятлардан ҳам маълум бўлмоқда. Мазкур хусусий таълим муассасасида ёшларга таълим бераётган математика фани ўқитувчиси Гулжамол Ўтаеванинг иқтидорли шогирди Парвиз Зарипов Корея давлатида математика фанидан “Кенгуру” рамзий ном остида ўтказилган фосилавий 1-олимпиада фестивалида иштирок этиб, олтин медал ва faxрий ёрлик ҳамда сертификатни қўлга киритди.

–Парвиз Барфигул хусусий таълим муассасасининг намунали ўқувчиси ҳисобланиб, тартиб-интизомда ҳам ахлоқда ҳам барчага ибрат ва намуна бўлмоқда.

Парвиз Зарипов янги ўқув йили учун Президент стипендиялари учун ўтказилган имтиҳонларда ҳам муваффақиятли иштирок этиб, Тожикистон Республикаси Президентининг 2005 йил 14 июл №1573 сонли Фармони ва Тожикистон Ре-

спубликаси Ҳукумати 2015 йил 1 август №508 сонли Қарорига биноан умумий ўрта ва бошланғич таълим муассасалари, гимназия, литсей, хунар касб коллежлари лаёқатли ўқувчиларини ҳавасманд ва яна таълимга ҳаваслантириш учун таъсис этилган Президент стипендиялари Низомномасида белгиланган шартларни бажариб, Президент стипендияларини олиш ҳуқуқини ҳам қўлга киритди. 2019-2020 ўқув йилидан энди у ушбу стипендияни олиб ўқийди. Хусусий таълим муассасаси маъмурияти ҳам уни моддий жиҳатдан рағбатлантиришни режалаштирган,- дейди Барфигул хусусий таълим муассасаси директори Афзалшоҳ Алимардонов биз билан суҳбатда.

Ҳа, шуни айтадилар-да: “Интиланга толеъ ёр” деб. Кимки илфанда пешқадамдир, унинг обрў ва эътибори, ризқи ҳам фаравондир.

М. УЛУҒБЕК

1 ИЮН- ХАЛҚАРО БОЛАЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ АЙЁМИ

БОЛА ДУНЁНИ ТЕБРАТАР

2021 йил Тожикистон Республикаси давлат мустақиллигининг 30 йиллиги қайд қилинади. Бу йил эса ушбу кутлуғ сананинг 28 йиллиги нишонланади. Бу йиллар давомида Тинчлик ва миллий бирлик асосчиси- Миллат пешвоси Тожикистон Республикаси Президенти Муҳтарам Эмомали Раҳмон ва мамлакат ҳукумати томонидан болаларимизнинг тинч ва сиҳат –саломатликлари учун жуда кўп ғамхўрликлар кўрсатилиб келинмоқда. Болалар ҳамиша мамлакат Сарвари диққат марказида турибди. Мамлакат миқёсида ўтказилаётган тадбирлар, айниқса, Наврўз ва янги йил арафасида Миллат Пешвоси болалар муассасалари, интернет –етимхоналаридан хабар олиб, тарбияланувчиларга ҳадиялар улашади. Буни мамлакат аҳолиси зангори экран орқали кўришиб, шохиди бўлишган. Давлатимиз Бошлигининг “Мен болаларни, ота-онасиз етимларни ҳеч қачон хафа қилдириб қўймайман”,-деган таъсирбахш сўзларини эшитганимиз одам бўлмаса керак. Ҳа, Президентимиз болаларни севади. Шунинг учун биз ўз Президентимизни севамиз. Унга ишонамиз, уни қўллаб-қувватлаймиз. Унга эргашамиз.

Ҳа, болажон халқмиз, болаларимизни севамиз. Бола деса жонимизни ҳам беришдан тоймаймиз. Болаларни ҳимоя қиламиз. Бир куни келиб боламиз дунёни, дунёимизни асрайди.

“Она билан бола, гул билан лола”,-дея бежиз айтишмайди. “Болалик уй бозор, боласиз уй мазор” деган гапга нима дейсиз? Халқмиз болажон халқ, турса ҳам, ўтирса ҳам болам,-дейди.Ўзи емайди, киймайди, лекин болам кийсин, болам есин, дейди. Боласи туғилганидан бошлаб орзулар қанотида яшайди. Боласи ёшлигида ухлатмаса ҳам, улғайгач ташвишлари билан кўмиб ташлаб, яшашдан безор қилиб ташласа ҳам барибир, болам,- деяверади. Боласидан нолимайди. Нимага ҳам нолийди. Ким-

5 ИЮН ТАБИАТНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ КУНИ

Агар чанг бўлмаганида ...

Табобат илмининг шохӣ Абу Али ибн Сино “Агар чанг бўлмаганида, инсон минг йил яшарди”,- деган экан. У ўз асарларида инсонларни тозаллик ва гигиенага риоя қилишга чақириб, атроф –муҳитни ифлослантириш катта фалокатларга сабаб бўлишини таъкидлаб ўтган. “Тозалик сломатлик гарови”,-дея бежиз айтишмайди. Қолаверса, ислом дини ҳам тозалик дини. Қуръони Карим муқаддас сураларида ва Пайғамбаримиз Муҳаммад саллолоху ва салламнинг муборак ҳадисларида ҳам тозаликнинг афзаллиги кўплаб таъкидланган.

Инсон ва табиятни бири-бирдан жудо қилиб бўлмайди. Парвардигор аввал табиятни, еру осмонни яратиб, сўнгра жаннатдан Одам ато ва Мома Ҳавони ҳаммамизга маълум сабаблар билан ерга туширди. Инсон табиятга эҳтиёткорлик билан муносабат қилса, табият ҳам уни сийлайди. Аксинча бўлса, табият инсондан аёвсиз ўч олади.

га нолийди? Кимдан нолийди? Чунки биз болажон халқмиз-да. Бир танишим немисларда шундай мақол бор:“Бола ёшлигида ухлатмайди, улғайгач яшашга қўймайди”деб қолди. Нақадар доно гап-а,-дея қўшиб қўйди.Кўплар буни маъқуллади. Кулганлар ҳам бўлди. Мен бунга қўшилмадим. Одамлар кулди, менинг эса эснам қотди. Чунки биз болажон халқмиз. Болаларни севамиз, уларнинг жабру ситамини ҳам, ғам-ташвишини ҳам севамиз. Ортидан Аллоҳга илтижо қилиб унга инсоф беришини сўраймиз. Биз ҳеч қачон болаларимиздан нолимаймиз ва нолий ҳам олмаймиз. “Бола бўлсин шўх бўлсин”,-дейди рўзгор кўрганлар. Лекин уларнинг тарбиясига жиддий эътибор беради. Болаларининг бежо юргани қўймайди. “Саёқ юрсанг таёқ ейсан”,-дея дакки беради. Дастурхон атрофида ота-она боласига , ўғил-қизига намуна, ибрат. “Овқатдан олдин ва кейин қўлингни юв, ювмасдан ётма”, “Катталардан олдин таомга қўл узатма”,“Жойингни қилиб ўтир”, “Ота-онангдан юқорига ўтира кўрма” Мана сизга шарқона одат. Мана сизга тарбия. Ҳам айтиб, ҳам кўрсатиш.

Шоир айтганидек:

*Шамол шамолни тебратар,**Шамол булутни тебратар.**Булут ёмғирни тебратар,**Ёмғир майсани тебратар.**Майса бияни тебратар,**Бия қимизни тебратар.**Қимиз йигитни тебратар,**Йигит қизни тебратар.**Қиз бешикни тебратар,**Бешик болани тебратар,**Бола дунёни тебратар.*

Болага яхши одоб беринг, бир кун келиб болангиз дунёни, дунёгизни ақл кучи билан тебратад.

М. АБДУСАТТОРЗОДА

Табиятни муҳофаза қилиш кумитаси ходимларининг ҳисоб-китобига кўра то 6 миллиард шартли тонна ёқилғи материаллари ёқилиб, ҳавога то 20 миллиард тонна карбон гази, 150 миллион тонна сульфат, 40 миллиондан зиёдроқ чангу тупроқ, 600 миллиард тонна саноат қолдиқлари ҳамроҳ бўларкан. Жуда кўплаб мамлакатларнинг аҳолиси бир йилда 6-8 килограмм чангу ғуборни нафас олар экан.

Атроф–муҳит ифлосланишининг табиятга, наботот оламига, сув усти ва сув ости оламига таъсири ва зарарини эса ҳисоблаб чиқишга инсон тафаккури ва шуури имкониятлари етмайди.

Табиятни асраш, уни муҳофиза қилиш ҳар бир мамлакат аҳолисининг муқаддас бурчи ва вазифасидир. Сув ҳавзаларини ифлос қилиш гуноҳи азим. Сайроғхонлар чиқиндиларни ташлаш адабсизлик ва маданиятсизлиқдир. Она табиятни кўз қарочиғидек асрайлик! Шунда қузингизга атроф –муҳит чироили кўриниб, ҳаётингизга мазмун киради.

Шоҳзод ҲАИТОВ

Шеър ёзиш осон эмас, шоирлик ҳавас эмас

Ноҳиямизда жуда кўп шоирлар қалам тебратиб келмоқда. Неъмат Муҳаммад Саид, Назокат Олимова ва бошқалар. Улар аллақачон устозлик макомига етган шоирлардир.

“Тахти Қубод” рўзномасига шеърларини юбораётган хаваскор шоирлар аввал ўз шеърларини устоз шоирлардан ўтказиб, маслиҳат олиб, сўнгра тахририятга юборсалар мақсадга мувофиқ бўлар эди. Бир суҳбатда устоз Неъмат Муҳаммад Саид шеър ва шоирлик захмати хусусида гапириб, “Адабиёт назарияси, адабиёт тарихи ва адабий танқид доволаридан ошмай туриб, ижодкор бўлиш ғайри имкон. Албатта ижод осон иш эмас. Йигирма биринчи асрда яшаётирмиз, ахир. Саводли китобхона янги бир нарсани бадий бўёқда айтиш тоғдан тош эндиришдан қийин бўлса керак. Шоир бўлмоқ бу Худодан инъом олмоқдир”,-дея лутф қилган

эдилар. Тахририятимизга кўплаб хаваскор шоирлар ва мактаб ўқувчиларидан шеърӣй машқлар, ижодий намуналар келиб туради. Улар ўз шеърларини рўзнома саҳифаларида ёритишимизни илтимос қилишадилар. Ўзбекистон Халқ шоири Фафур Ғуломдан шеър иҳлосмандларидан бири “Журматли устоз, яхши шеър ёзмоқ учун нима қилмоқ керак?”-дея сўраб қолибди.

Шунда устоз Фафур Ғулом “Бунинг учун аввал икки қўлни яхшилаб совунлаб ювиш керак”,-деган экан. Албатта бу баъзи бир кишиларга ҳазил туюлар, аммо бу гапларнинг мажозӣй маъносӣ бор, назаримда. Шеъриятга қўл урган кишининг юраги тоза, пок, бегараз, қўзи бошқалар кўрмайдиган, илғамайдиган гўзаллик ва нафосатни кўра олиши керак.Эҳтимол устоз Фафур Ғуломнинг “қўлни совунлаш керак” де-

ган қочиримда ҳалоллик, қаламнинг яратиш қудратини англаш керак, деган ҳикмат яширинган бўлса ажаб эмас. Қолаверса, шеър ёзмоқ учун чуқур билим, малака ва қобилият ҳамда истеъдод бўлиши талаб этилади...

Шеър ёзишнинг ўзига хос талаб ва қоидалари мавжуд. Шеърнинг бармоқ, арўз, эркин вазн қоидалари бор. Ҳозирги кунда оқ шеър ёзишга ҳавасмандлар сонӣ ҳам талайгина. Бизга шеър олиб келаётган хаваскорларимиз ушбу қоидалардан беҳабар кўринади. Лекин хаваскор шоирларимиз шеърларини олиб келиб, “нега шеърим газета чиқмаётир”,-дея даво ҳам қилишади. Ёхуд бир хиллари ” шеърим қасба бўлди, мени шоир дейишсин”,-дейишади. Шеърларини назардан кечирганимизда, қофия, туроқ ва вазндан йироқ эканлиги гувоҳи бўламиз. Ёки шеърда умуман янги фикр учрамайди. Қўпгина шеърларда, қораламаларда айтилган фикрлар бўлади. Янгилик кўзга ташланмайди.Базилари эса у

ёки бу шоирнинг шеърини ўзгартириб уялмасдан олиб келади. Қисқа қилиб айтганда шеър ҳам, маънисӣ йўқ бўлади.” Ноҳия рўзномасида бўлаверади , номим чикса бўлди”,- дейиш катта хато. Ўзоқчи йўлган киши шошлмайди. “Туяга миниб олисини қўзлаш керак”, оёқ остини эмас,- дейилади урфиятда. Баъзи олиб келинган шеърларни қайта ишлаб чолга берамиз. Хом ва бемаъни шеърларни олиб келишдан олдин, хаваскор шоирлар шеър қоидаларини яхши ўрганиб, классик ва замонавий шоирлар шеърларини кўпроқ ёд олмоқлари лозим. Қанча кўп шеър билсангиз, шунча ижодий қобилиятингиз сайқаллашиб боради. Буни унутманг. Баъзи шеър олиб келган укаларимиздан ёки сингилларимиздан “Неча мисра шеър биласан?”,- дея сўрасак. Ёлка қисшади. Бирор мисра ҳам шеър айтолмайди. Қофия ва унинг турлари сўралганда ҳам бу ҳақда ҳам “лом-мим” дея олишмайди.

Тинчлик ва миллий бирлик асосчиси-

Миллат пешвоси, Тожикистон Республикаси Президенти муҳтарам Эмомали Раҳмон Фармони асосида Республикада “Фурӯғӣ субҳӣ доноӣ” китобхонлар ва билимдонлар кўриги ўтказилмоқда. Бу салоҳиятли кўрик ноҳия таълим муассасалари ва вилоят ҳамда Республика босқичида ўтказилиб, савриндорлар аниқланиб, ғолибларга жуда катта миқдорда пул маблағи бериш кўзда тутилган. Қурик талаблари Низомномаси белгиланган. Марҳамат, ушбу кўрикка қатнашинг, юз ва ундан ортӣқ дoston, ғазал ва шеър ўқинг, ёд олинг, ҳам зеҳнингиз ҳам шеърӣй қобилиятингиз сайқал топади.

М. АБДУЛЛОЕВ,
47-ЎЎТМ ОНА ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ
ФАНИ ЎҚИТУВЧИСИ

ОЗИҚ-ОВҚАТ ХАВФСИЗЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШГА ЎЗ ҲИССАМИЗНИ ҚЎШАЙЛИК!

ҒАЛЛАНИ ЁНҒИНДАН САҚЛАЙЛИК

Содиқзода Бахтиёр Ҳасан-ноҳия ёнғинни сақлаш назорати 49 махсус қисми катта инспектори. У 1984 йил 27 октябрда туғилган. Маълумоти олий, 2013 йилда Тожикистон Республика миллий Давлат университети (ДДМ Ч.Т) физика-астрономия факултетини битирган.

Мухбиримиз Содиқзода Бахтиёр Ҳасан билан ғалла ўрими мавсумида қилиниши лозим бўлган муҳим вазифалар хусусида сўзлашди.

- Кўп ўтмай ёзнинг иссиқ кунлари бошланади. Деҳқон меҳнати эвазига етиштирилган ғалла ўрими бошланган. Дала ва хирмонларда ёнғинга қарши эҳтиёт чоралари кўрилмас экан, эҳтиётсизлик натижасида ёнғин чиқиб, бир пасда деҳқон меҳнати йўққа чиқиши мумкин.

Яқинда Тожикистон Республикаси Ички ишлар Вазирлиги ва Хатлон вилояти ёнғинга қарши хизмат даялат Раёсати ташаббуси билан Восе ноҳиясида "2019 йил ёнғинга қарши оператсия Штаби" шиори остида семинар- машварат бўлиб ўтди." Мақсад- етиштирилган ғалла ва чорва дағал хас-хашақларини мавсум давомида ёнғин фалокатларидан сақлаб қолишдир.

Семинар - машварат ёнғин ўчириш замонавий қуроллари ва

асбобларинини намоиш қилиш билан бошланди.Семинарда озуқ-овқат Программасини мамлакат миқёсида таъмин этиш стратегик мақсадлардан бири бўлиб, Тинчлик ва миллий бирлик асосчиси-Миллат Пешвоси, Тожикистон Республикаси Президенти мухтарам Эмомали Раҳмон диққат марказида турганлиги қайд этилди. Шунинг учун бу муҳим стратегик мақсадни амалга ошириш учун деҳқон пешона тери билан етиштирилган ғаллани ва чорва хас-хашақини ёнғиндан сақлаш учун деҳқон ёнида туриб, ҳамиша зийрак ва ҳушёр туриш ҳар бир ёнғинни сақлаш давлат назоратчисининг бурчи ва вазифаси эканлиги қайд этилди.

Бу семинар- машварат ёнғинни сақлаш давлат назорати ходимлари зиммасига катта масъулият юклайди. Ғалла ўрими ва чорва дағал хашақ захираси мавсуми даврида "Ёнғиндан сақлаш давлат назорати қоидалари"га риоя қилинишининг тўлиқ таъминланишига эриш учун дала ва хирмонларга чиқиб, деҳқонлар ва деҳқон хўжалиги аъзолари орасида тушунтириш ва ёнғиндан сақлаш чоралари ҳақида суҳбатлар ўтказмоқдамиз. Бу даврда трактор ва автомашина ҳайдовчилари ҳам ёнғинни сақлаш қоидаларига қатъий амал қилмоғи лозимлигини таъкид қилмоқдамиз.

Хирмон атрофлари ҳайдаб қўйилмоғи, техникани ғаллазорлар яқинига ҳайдаб бормасликини, ғаллазорлар атрофига ёнғин ёқмаслик чораларини кўриш кераклигини таъкидлаш ҳам ўринлидир. Техникаларнинг ижнер -техник қарови кўздан кечирилиб, дуд чиқадиган трубалар (глушетеллар) қайта таъмирланиб, юқорига қаратиб қўйилмоғи керак бўлади. 2019 йил ғалласини нест-нобуд қилмай йиғиб олиш Мамлакат озиқ-овқат Программасини таъминлашга ҳисса қўшмоқни таъминлайди.

ТАБИБ МАСЛИҲАТИ

БЕПУШТЛИК ВА УНИНГ САБАБЛАРИ

Бепуштлик касаллиги шу кунларда жуда кўп кузатилмоқда. Бу касалликнинг сабаблари ва ташхиси тўлиқ аниқланган. Бепуштлик –вояга етган организмнинг насл қолдиришга ожизлиги билан белгиланади. Асосан, жинсий органлардаги турли ўзгаришлар оқибатида юзага келади. Баъзи ирсий касалликлар (Шерешевский, Тернер, Дауна ва бошқа касалликлари)да ҳам бепуштлик белги сифатида кузатилади. Бепуштлик эркакларда ҳам аёлларда ҳам учрайди. Эркаклардаги бепуштлик туғдираолмасликка жинсий органларнинг туғма нуқсони (Крипторхизм), яллиғланиш касалликлари ёки уларнинг шикастланиши (Орхит,Эпидидимит), шунингдек, эндокрин система фаолиятини ўзгариши сабаб бўлади. Эркаклардаги бепуштлик уруғ суюқлиғи (сперма)да сперматозоидлар (жинсий хужайралар) бўлмаслиги ёки уларнинг уруғлантира олиш хусусиятининг 60 фоиздан кўпроғи фаол ҳаракатланувчи хужайралардан иборат бўлиши билан характерланади.

Аёллардаги бепуштлик-туғмаслик бачадон ва ортиқлари (тухумдон ва найлар) нинг яллиғланиш касалликлари (Ад-нексит); сўзак, жинсий органлар сили; ички секреция безлари (тухумдон, қалқонсимон без, буйрак усти беzi бошқалар) фаолиятининг бузилиши, балоғатга етиш

даврида инфекцион каслликларга билан оғриш натижасида марказий нерв системасида рўй берган ўзгаришлар, жинсий органларнинг етилмай қолиши-инфантилизм сабаб бўлиши мумкин.

Яллиғланиш натижасида бачадон найларининг битиб қолиши, тешигининг жуда торайиб кетиши сабабли аёл тухум хужайраси эркак жинсий хужайраси (сперматозоид) билан учраша ва уруғлана олмайди, ёки урғланган тухум хужайранинг бачадонга ўтиши қийинлашади.

Инфантилизмда бачадон шиллиқ қаватининг жуда нозик, гормонлар таъсирини сезувчанлиги суст бўлиши уруғлана олмасликка сабаб бўлади. Нормал жинсий ҳаёт кечириб, бўйида бўлишда сақланиш воситаларидан фойдаланмай, камида 2 йил бирга туриб фарзанд кўрмаган оилани бирламчи бефарзанд оила,- дейиш мумкин.

Бундай ҳолларда эр-хотин тиббий кўриқдан ўтказилади.Бепуштликни иложи борица барвақт аниқлаб, барвақт даволашга киришилса яхши натижаларга эришиш мумкин. Бепуштликни врач даволайди. Бу соҳада жуда кўп илмий метод ва даволаш усуллари ишлаб чиқилган. Қолаверса, замонавий асбоблар ҳам бу касалликларни муваффақиятли даволашга ёрдам беради. Яллиғланиш жараёни билан боғлиқ бепуштликда физиотерапия, курортларда даволаниш

муҳим аҳамиятга эга.Эндокрин система касалликлари сабаб бўлган ҳолларда физиотерапия, курортларда даволаниш билан бирга гормонал препаратлар ҳам буюрилади.

Бепуштликнинг олдини олишда жинсий органларнинг яллиғланиш касалликларини ўз вақтида аниқлаб, даволаш, абортга йўл қўймаслик, шахсий ва жинсий гигиена қоидаларига қатъий амал қилиш керак бўлади.

Жуда кўп ёшларимиз мамлакатдан ташқари меҳнат муҳожиратида умргузорлик қилишмоқда. Меҳнат муҳожирларининг ноқулай зах ва совуқ жойларда ишлашлари ва яшашлари ҳам жинсий органларнинг яллиғланиш касалликларига ёки уларнинг шикастланишига олиб келиши мумкин.

Муҳаммад Ҳайтов, ноҳия марказий беморхонаси урология бўлими врач урологи

ЯХШИЛАР НОМИ ЎЧМАЙДИ

Баъзилар кўп йил яшайди, аммо унинг номи тезда ўчади.Чунки ҳаётга жимгина келиб, жимгина кетади. Ҳамма нарсга лоқайд қарайди. Олдида бўлаётган ҳодисага ҳам девор ортидан қарайди."Менга нима дейди", халқ ғамига шерик бўлмайди, хурсандчилигига қўшилмайди. Шоир Шайхзода худди шундайларни шеърга битган кўринади." Одамлар бор тиригида ўликдир, одамлар бор ўлгандан сўнг тирикдир".

Яхшилар номи тошга ўйилган нақшга ўхшайди. Қор-ёмғирда ҳам ўчавермайди. Офтобда сарғаймайди. Кишилар тилида ва дилида абадий қолади.

"Тахтин сангин" қишлоқ жамоати собиқ "Чирик" қишлоғида истиқомат қилган устоз Мамат Ҳайтов ҳам ўзидан жуда яхши шогирдлар ва яхши ном қолдириб кетган инсонлардан бири эди. У 31-умумий ўрта таълим муассасасида талабаларга она тили ва адабиёт фанидан дарс берди. Ёшлар қалбига эзгулик уруғини сочиб, уларни ватандўст, меҳнатсевар,

ақлий жиҳатдан етук, ахлоқий жиҳатдан пок инсонлар бўлиб етишида фидойилик қилди. Ҳамиша мазкур таълим муассасасида у ёки бу мавзўда адабий мушоира, конференсия, викторина ўтказилаётгани устидан чиқардик. Ўқувчилар уни доимо эътиром қилишарди. Устоз мураббий улар қалбига шеър орқали йўл топган эди.У шеърни қойиллатиб ўқир,шеър қироат қилганда синфхона сукунат қўйнига чўкар, ўқувчилар юз-кўзлари завқу шавқдан яшнаб кетарди.

Мамат Ҳайтов жамоат ишларига жуда фаол инсон эди. Қишлоқнинг ободончилигига оид ҳашарлар бошида турар, тўй -маъракаларда жон-дилдан хизмат қиларди. Тўйларда нотиқ (конфранс) бўлиб, шундай чиройли гаплар, шеърлар билан йиғилганларни лолу ҳайрон қолдирган онлари жуда кўп бўлган.

Мамат Ҳайтов 1973 йилда Ленинобод Давлат педагогика институти (ҳозирги Хужанд Давлат педагогика университети) тарих ва филология факултетини яхши

ва аъло баҳолар билан битирганлардан эди.Шеърга ҳавас унга устозлари: профессорлар Эргашали Шодиев, Абдували Бердиалиев, Ҳомид Мамадов, Ваҳоб Раҳмонов, Ҳайитали Мирҳайдаров домлалардан ўтган бўлса ажаб эмас. Чунки улар ўз шогирдларига адабиёт фанига ҳавас ва ишқни сингдира оладиган тажрибали устоз ва мураббийлар саналарди.

Мамат ака бор-йўғи 54 йил умр кўрди. Ажал уни орамиздан йўлқиб олиб кетди. Чақмоқ умри қисқа, лекин у бир зум бўлса оламни ёритади. Шам атрофга нур таратади, аммо ўзи эриб тамом бўлади. Мамат ака умри ҳам шунга қиёс. Қисқа умри давомида қалбларни нур билан ёрита олди. Ўзидан кейин бир-биридан гўзал ахлоқли фарзандлар қолдирди. Отасидаги жуда кўп эзгу хислатлар ўғли Довудга ўтган. Довуд худди отасидек шеърни, қўшиқни, эзгуликни севади. Отасидек бўлишга тиришади. Кўрганлар "Отасига ўхшаб кетаяпти, умри ўхшамасин-да. Отаси кўрмаган кунларни Довуд кўрсин, умрига ва зурриётига барака берсин",-дейишади.

Ҳ. БАХТИЁР,
"Тахти Сангин" қишлоқ жамоати

БОҒЛАР КЎПАЙМОҚДА

Ноҳияда янги боғдорчилик хўжаликлари ташкил этиш, эскиларини тартибга келтириш, умуман бу борада агротехник тадбирларни ўз вақтида сифатли қилиб амалга ошириш борасида ибрат олишга арзигулик ишлар бажарилмоқда. Бундан мурод эса келгусида эл дастурхонига ширин-шарбат мевалар етказиб беришдир. Ҳозир хўжаликларда боғзор, узумзор ва тутзорлар 2559 гектарни ташкил этмоқда.

ЙЎЛ ТАЪМИРЛАШ ИШЛАРИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

"Тахти Сангин" қишлоқ жамоатида йўлларни созлаш масаласига эътибор қаратилмоқда. Жамоат ҳудудига йўлларни таъмирлаш ишлари имкони қадар амалга оширилмоқда. Мазкур жамоатда шу пайтгача 12,6 километр йўлларга шағал-тош элтиб тўкилди. Шунингдек, 3,2 километрлик асосий йўллар таъмирдан чиқарилди. 12 километр йўл эса жорий таъмир қилинди.

Шойимназар Омонов,
"Тахти Сангин" қишлоқ жамоати

ТАХТИ ҚУБОД

Муассис: Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияи Қубодиён

САРМУҲАРРИР
САЙФУЛЛОЗОДА АДОЛАТ

Нишонаи мо: 68943, н. Қубодиён,
кўчаи И. Сомонӣ 200.

Рўзнома аз 07.01.2019, таҳти №11рз-97 дар Вазорати фарҳанги ҚТ ба қайди давлатӣ гирифта шудааст.

Рўзнома ба хотири гуногунандешӣ мақолаҳо чоп мекунад, ки ба мавқеъ ва назари ҳайати эҷодӣ метавонад мувофиқат накунад ва зимнан идораи нашрия маъсулиятро ба дўш нагирад, дасхат ва суратҳо баргардонида намешавад.

Телефон барои тамос:
93-842-36-25

Рўзнома бо теътоди 3100 нусха дар матбааи "Мега-принт" нашр шуд.